

မြန်မာ
စာပေ

ကောရောင်တို့၏
ဘဏ္ဍာတိုက်များ

မြသန်းတင်

အရှင်ဘုရား အကျင့်အစား အကျင့်အစား

ယောကျ်ားကြီးစာအုပ်

အပိုင်း ၅

မြန်မာ့စာပေနှင့် စာအုပ်တိုက်တို့၏
၇၄ လမ်း၊ ဝေဟင်္ဂလီ၊ ရန်ကင်း
ကျောင်းတိုက်မှ ရောင်းချသည်။

ဧကရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ

မဟေသိတို့၏ ပန်းဥယျာဉ်များ

မြသန်းတင့်

ဤ 'ကေမာဏတိုက် ဘဏ္ဍာတိုက်များ'ကို ဦးသိန်းလွင်၊ ဒုတိယဦးစီးချုပ်၊ ဝေပေ (၀၁၄၆၇)၊ ၅ ဇေတ်ကလေး၊ ကျောက်ပြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍ ဦးကျော်ညွန့်၊ ရွှေဘယ်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၁၀၀)၊ ၉၂/၉၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့နှင့် ဦးချစ်သိန်း၊ သင်္ဃာတိုက် (၀၃၃၂၀)၊ ၁၄၈/၂၂လမ်း၊ ၁၂ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပတွင် ရိုက်နှိပ်သည်။

ကုမ္ပဏီပြုချက်အမှတ်	၄၃၆/၈၉ (၁၀)
ရန်ကုန်ပုံနှိပ်ချက်အမှတ်	၄၅၅/၈၉ (၁၂)
ပထမအကြိမ်	၁၉၉၀ပြည့်၊ ဇေတ်ဝါပလ
စောင်ရေ	၁,၀၀၀
စီရိုင်း	ကိုထွင်
တန်ဖိုး	၂၀ ကျပ်

အောင်ပင်းကြီးစာပေက ထုတ်ဝေသည်။
 ၃၄၆/၁၉ အနောက်ရန်ကင်း၊ ရန်ကင်းစာတိုက် (၁၁၀၈၁)၊ ရန်ကင်း

မြတ်တော် အာဇာနည်

ဝိပဿနာပညာရေး
ဌာန၊ မန္တလေးတိုင်း
ရုံးချုပ်

မာတိကာ

၁။ စေတနာနှင့်အလှတရား	၁
၂။ နှမ်းပွင့်နှင့် ကြာပန်းများ	၁၁
၃။ ပိဋကတ်တိုက်များ	၂၉
၄။ နှမ်းပွင့်	၄၅
၅။ ထေရုတ်တို့၏ဘဏ္ဍာတိုက်များ	၆၁
၆။ ကြာပန်း	၇၀
၇။ မိန်းမမြတ်တို့၏ တန်ဖိုး	၉၆
၈။ မဟေသီတို့၏ ပန်းဥယျာဉ်များ	၁၁၅

စေတနာနှင့် အလှတရား

အင်္ဂလိပ် အနုပညာ နဲ့ သူ့ရုပ် ဝေဖန်ရေးဆရာ ဂျွန်ရပ်စကင်း
 ဟာ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။ ရပ်စကင်း ကွယ်
 လွန်ခဲ့တာဟာ ၈၆ နှစ် ရှိသွားပါပြီ။ ရပ်စကင်းဟာ သူ့ကိုယ်
 တိုင် ပန်းချီဆွဲတတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ပန်းချီ ဝေဖန်ရေး ကျမ်း
 တွေ၊ ပန်းပု ဝေဖန်ရေးကျမ်းတွေ၊ ဗိသုကာ ဝေဖန်ရေး
 ကျမ်းတွေ အများကြီး ရေးသွားခဲ့ပါတယ်။ သူရေးတဲ့ ပန်း
 ချီနဲ့ အနုပညာ ဆိုင်ရာ ကျမ်းပေါင်းဟာ သုံးဆယ့်ရှစ်တွဲရှိပြီး
 စာအုပ်တွေရဲ့ နောက်မှာပါတဲ့ အညွှန်းတွေကချည်းပဲ နှစ်ကော်
 လန်ရှိပြီး စီထားတာတောင် စာမျက်နှာ ၆၀၀ မျက်နှာ ရှိပါ
 တယ်။

‘ဟန်’ နဲ့ ‘နည်းနာ’

ဂျွန်ရပ်စကင်းဟာ ၁၈၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်
 နေ့မှာ မွေးပြီး အပေလုပ်တဲ့လူက ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်ကတည်း
 က လုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ ရွယ်ချီ ဝိုင်အရက် ထောင်းတဲ့ ကုန်သည်ပါ။
 ရပ်စကင်းရဲ့ အဖေနဲ့ အမေဟာ အသက်ကြီးမှ အိမ်ထောင်ကျ

သူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ရုပ်စကင်းရှဲ အဖေဟာ အနုပညာတို့
 အာတို့ကို ဝါသနာပါလေတော့ အားလပ်တဲ့ရက်တွေမှာ ဇနီးနဲ့
 သားကလေးကို ခေါ်ပြီး အင်္ဂလိပ် ကျေးလက်က စံအိမ်တွေကို
 လျှောက်လည်ပြီး ကြည့်လေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီ စံအိမ်ကြီးတွေမှာ
 ဆွေစဉ်မျိုးဆက် ချိတ်ဆွဲခဲ့တဲ့ အိတ်အိတ် ဘယ်တိုက် ပုခင်း
 ပန်းချီကားကြီးတွေ ရှိလေတော့ အဲဒီ ပန်းချီကားကြီးတွေကို
 ဇနီးနဲ့ သားကလေးကို ပြလဲပြချင် သူကိုယ်တိုင်ကလဲ ဝါသနာ
 ပါလို့ ခေါ်သွားတာပါ။ ရုပ်စကင်းရှဲ အဖေဟာ ငယ်ငယ်
 ကလေးတည်းက ပန်းချီ ဝါသနာပါခဲ့ပြီး ပန်းချီကားလေး
 တွေကို ရေးခဲ့လေတော့ သူ့သား ရုပ်စကင်းရှဲလဲ စာပေတို့၊
 အဗျာတို့၊ ပန်းချီတို့ကို သင်ပေးပါတယ်။

ရုပ်စကင်းရှဲ အိမ်က ဒုလ်ဝပ်ပြတိုက်ကြီးနဲ့ နီးလေတော့
 ရုပ်စကင်းဟာ အဲဒီပြတိုက်က ပန်းချီကားတွေကို အားအားရှိ
 တိုင်း သွားလေ့လာတယ်။ ဒီလို လေ့လာယင်းနဲ့ သူကိုယ်တိုင်လဲ
 ပန်းချီအဆွဲကျင့်တယ်။ ဒီလို လေ့လာယင်း၊ ဒီလို သင်ယူယင်းနဲ့
 ရုပ်စကင်းဟာ ပန်းချီဆရာ အမျိုးမျိုးထို့၌ 'ဟန်' တွေကို
 ခွဲခြားတတ်လာပြီး ပန်းချီဆရာ အမျိုးမျိုးထို့၌ 'နည်းနာ'
 တွေကို ခွဲခြားတတ်လာခဲ့ပါတယ်။

အနုပညာဆိုင်ရာ အတတ်ပညာတိုင်းမှာ ဒီလိုပဲ ထင်ပါရဲ့။
 စာရေးဆရာ ဖြစ်ချင်တဲ့ သူဟာ စာများများဖတ်ရမယ်။ ကိုယ်
 တိုင်လဲ ရေးကြည့်ရမယ်။ ဒီလို ဖတ်ပေး၊ သင်ယူ နဲ့ စာရေး
 ဆရာ အမျိုးမျိုး၌ 'ရေးဟန်' တွေကို ခွဲခြားတတ်လာတယ်။

စာရေးဆရာ အမျိုးမျိုးရှိ၍ နည်းနာတွေကို ခံစားတတ်လာပါ
တယ်။

ရုပ်စကင်းဟာ ၁၈၇၃ ခုနှစ်မှာ ဆောင်းဝဏ္ဏီ တက္ကသိုလ်
ဒုတိယနှစ်ကို ဆောက်နေပါပြီ။ အဲဒီနှစ်မှာ ကလောင် နာမည်
တစ်ခုကို ယူပြီး 'ဗိသုကာပညာဇီကဗျာ' မှာ 'ဗိသုကာပညာဇီကဗျာ'
ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို လစဉ်ရေးပါတယ်။ အဲဒီ ဆောင်းပါး
တွေထဲမှာ သူငယ်ငယ်က ဆောက်ခဲ့ လေ့လာဖူးတဲ့ ဥထေပ တိုင်း
ပြည်တွေက 'ကော့တိတ်ချီ အာဒီ ဆက်ချာ' လို့ ခေါ်တဲ့အိမ်ငယ်
တွေရဲ့ ဗိသုကာပညာမှာ ဘယ်နေရာတွေက လှပြီ၊ ဘယ်နေရာ
တွေပြင့် လစ်ဟာနေတဲ့ အကြောင်း။ အဲဒီ အိမ်ငယ်များဟာ
သူတို့ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဘောတောင် ရေမြေ ပတ်ဝန်း
ကျပ်နဲ့ ဘယ်လို ဆက်စပ်နေတဲ့အကြောင်း။ အဲဒီ အိမ်ငယ်များ
ကို ဆောက်လုပ်သူများဟာ ဘယ်လို လူစားများ ဖြစ်တဲ့
အကြောင်း စသည်ကို ပါဝင်ပါတယ်။ ဆောင်းပါးတွေနဲ့ အတူ
အဲဒီ အိမ်ငယ်များရဲ့ ပုံကြမ်းများကိုလဲ သူကိုယ်တိုင်ဆွဲပြီး ဖော်
ပြပါတယ်။ ရုပ်စကင်းရဲ့ အိမ်ငယ်များရဲ့ ဗိသုကာပညာပတ်သက်တဲ့
အမြင်ဟာ ဗိသုကာ အမြင်အကြည့်နှင့် အပေါ်ယံကျပြီး
အားနည်းလှပေမယ့် ပုံကြမ်းဆွဲတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင်နဲ့
ကြည့်ယင် ဘော်တော်လေး စေ့စပ်သေချာတယ်လို့ ဆိုကြပါ
တယ်။

ရုပ်စကင်းရဲ့ အမြင်ဟာ ဗိသုကာ အမြင်ထက် ပန်းချီဆရာ
အမြင်က ပိုပြီး ကဲနေတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဗိသုကာပညာမှာ
ပတ်ဝန်းကျင် ရွေးငါးဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ် ဆိုတဲ့

အကြောင်းကို အရေးပေး တင်ပြသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီအယူအဆ
 ဟာ အယူအဆအစ် ဖြစ်ပါတယ်။ အရင်တုန်းက တော
 အဆောက်အအုံ တစ်ခုရှိ ဗိသုကာမှုကို အကဲဖြတ်တဲ့နေရာမှာ
 ပတ်ဝန်းကျင် ရှင်းကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်း မရှိပဲ
 အဆောက်အအုံရှိ ဖြစ်၊ အလုံးအရင်းလောက်ကိုပဲ ကြည့်ခဲ့ကြ
 ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရုပ်စကင်းရှဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ပေါ်ထွက်
 လာပြီးတဲ့နောက်မှာ ဗိသုကာမှုကို ကြည့်ရှု အကဲဖြတ်ရာမှာ
 ပတ်ဝန်းကျင် ရှင်းဟာလဲ အရေးကြီးတဲ့ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်
 တယ် ဆိုတာကို အားလုံးက လက်ခံထားခဲ့ကြပြီး အယူအဆ
 တစ်ခု အနေနဲ့ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါတယ်။

ဝေဖန် ချေပချက်

ရုပ်စကင်းဟာ ရသအမြင်မှာ စူးရှထက်သန်သူဖြစ်ပါတယ်။
 ပန်းချီအနုပညာကို ခံစားရာမှာလဲ ထက်သန်စူးရှတယ်။ ဒီအထဲ
 မှာ စာအရေးအသားကလဲ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတယ်။ ဒီ သုံးခုကို
 ကျွမ်းကျင်နှိုင်းပိုင်းတဲ့အတွက် ရုပ်စကင်းဟာ အင်မတန် ပြောင်
 ပြောက်တဲ့ အနုပညာဆောင်းပါးတွေ၊ အနုပညာ ဝေဖန်ရေး
 ဆောင်းပါးတွေကို ရေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရုပ်စကင်းရှဲ့ အပေဟာ
 သွေးသားတစ်ယောက် ဖြစ်လေတော့ ရုပ်စကင်းဟာ နေရေး
 ထိုင်ရေးအတွက် မပူရဘူး။ ဒီလိုနဲ့ အနုပညာဆောင်းပါးတွေ
 ရေး။ အနုပညာ ဝေဖန်ရေးတွေ ရေးယင်း ရုပ်စကင်းဟာ
 ထပ်ရှားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ရုပ်ကောင်တို့ ခေတ်တန်းက အင်မတန်ထင်ရှားတဲ့ တန်းနား
 ထိုတို့ ပန်းချီဆရာ ကြီးတစ်ယောက် ဦးပါတယ်။ ရုပ်ကောင်ဟာ
 တန်းနားရဲ့ ပန်းချီကား ဖော်တော်များများကို သဘောကျ
 ပါတယ်။ ထိုအခါ ဖြင့် ရေဆေးကားတွေကို ပို၍ သဘောကျ
 တယ်။ အဲဒီတန်းက သူ့က တက္ကသိုလ်ကိုတောင် မရောက်သေး
 သေး။ တန်းနားကတော့ သူ့ထက် အသက် သေးဆယ်လေးနှစ်
 တောင် ကြီးတယ်။ တခါတော့ တန်းနားရဲ့ ပန်းချီကားတွေကို
 'အလယ်ရင်' မှုဝင်က ခေတ်ခက် ဖြစ် ဖြစ် ထန်ထန်လေး
 ဝေဖန်လိုက်ပါတယ်။ ဒီတစ် အသက် ၁၇ နှစ်သာ ရှိသေးတဲ့
 ရုပ်ကောင်ဟာ ဖြင့်လှန်ချေပချက် တစ်စောင်ကို ရှေး ပစ္စည်း
 ဟိုက်ကို ပိုမယ်လို့ လုပ်တယ်။ သူ့ အခါက သူ့ ချေပချက်ကို
 မှုဝင်တို့ကို ပိုမိုစင် တန်းနားရဲ့ ဝင်္ဂုဏ်ချက်ကို ထုတ် အကြံပေး
 တယ်။ တန်းနားက သူ့ ချေပချက်ကို မှုဝင်ကို မနှိုင်းချင်ဘူး။

ရုပ်ကောင်စိတ်ထဲမှာ အဝင်မကျပဲ ဖြစ်နေတယ်။ တန်းနားရဲ့
 ပန်းချီကားတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သူ့ ချေပချက်ကို ဘယ်မှ မနှိုင်း
 သော့ 'ခေတ်ခက် ပန်းချီဆရာများ' ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ရေး
 တယ်။ အဲဒီစာအုပ်မှာ ဝါးတို့ပိုပြီး နောင် ၁၇ နှစ် ကြာမှ
 ဝါးတို့ဆုံး တုတ်ပေလို့ ပြီးပါသွားတယ်။ အဲဒီ 'ခေတ်ခက်
 ပန်းချီဆရာများ' ဆိုတဲ့ ကျမ်းမှာ ရုပ်ကောင်ဟာ တန်းနားရဲ့
 အကြောင်းကို သိပ်မရေးတော့ပဲ အနုပညာရပ် တင်ခွဲလုံး
 အကြောင်းကို ရေးပါတယ်။ အဲဒီကျမ်းဟာ အနုပညာ တစ်ခု
 လုံးကို ခြုံငုံဝေဖန်တဲ့ အနုပညာဝေဖန်ရေး လက်စွဲကျမ်းကြီး
 တစ်စောင် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီသဘောအတိုင်းမှာ ရုပ်ကောင်ရဲ့

အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တွေဟာ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ ပြီလေ။

‘ခေတ်သစ်ပန်းချီဆရာများ’ဆိုတဲ့ ကျမ်းဟာ အောင်မြင်တဲ့ ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်တယ်။ ရှုထောင့်ကလဲ တယ်သူမှ မမြင် သေးတဲ့ ရှုထောင့် ဖြစ်ပြန်၊ စကားပြေ အရေးအသားကလဲ ကောင်းပြန်ဆိုတော့ ရပ်စကင်းရဲ့ ကျမ်းဟာ အဲဒီခေတ်မှာဖြင့် ပန်းချီအနုပညာရပ်ကြီး တစ်ခုလုံးကို ပွက်လော့ရိုက်သွားစေတဲ့ ကျမ်းပါပဲ။ သူတေသိတွေဟာ မိသူကာ ပညာနဲ့ ပန်းချီအနုပညာ တို့နဲ့ ပတ်သက်လာယင် ရပ်စကင်းရဲ့ကျမ်းကို ကိုးကားကြရတဲ့ အထိ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

‘ခေတ်သစ် ပန်းချီဆရာများ’ ဆိုတဲ့ ကျမ်း ဒုတိယ တွဲမှာ တော့ ရပ်စကင်းဟာ တန်းနား စတဲ့ ပန်းချီဆရာတွေသာမက တော့ပဲ တန်းနားရဲ့ အရင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ဆရာကြီးတွေရဲ့ ပန်းချီကားတွေ အကြောင်းကိုပါ ဝေဖန်ကိုင်တွယ် သုံးသပ် လာခဲ့တယ်။ ရှုခင်းပန်းချီကိုသာ မကတော့ဘဲ ဘာသာရေး ပန်းချီလို့ ခေါ်တဲ့ ခရစ်ဝင်အကြောင်းကို ရေးဆွဲထားတဲ့ ပန်းချီ ကားတွေ အကြောင်းကိုလဲ ကိုင်တွယ်လာခဲ့တယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ဂန္ထဝင်ပန်းချီကျော်တို့ အကြောင်းကိုသာ မကတော့ဘဲ ရှေး ခေတ်ဦးက ပန်းချီတွေ အကြောင်းကိုလဲ လေ့လာပြခဲ့တယ်။

အနုပညာရှင်ရဲ့ ဝိတ်ပိုင်း

‘ခေတ်သစ် ပန်းချီဆရာများ’ဆိုတဲ့ ကျမ်း ဒုတိယတွဲ ထုတ် ဝေပြီးတဲ့နောက်မှာ ရပ်စကင်းဟာ သ မိုင်း ဆ ရာ တစ်ဦးနဲ့

ဗိသုကာ ဝေဖန်ရေးဆရာ တစ်ဦး အဖြစ်လဲ ထင်ရှားလာခဲ့ပြန်
 တယ်။ ၁၈၄၉ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေတဲ့ 'ဗိသုကာ ပညာအတွက်
 မီးအိမ်ခန့်ခံလုံး' ဆိုတဲ့ ကျမ်းဟာ ဗိသုကာမှုမှာဖြင့် ခံပြုရတဲ့
 ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကျမ်းမှာ ရပ်စကင်းဟာ
 အဲဒီတုန်းက ဥရောပမှာ ခေတ်စားတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကို
 လေ့လာသုံးသပ်ပြခဲ့တယ်။ ဒီ အဆောက်အအုံဟာ ဘယ်လို
 ခေတ်၊ ဘယ်လို လူ့အဖွဲ့စည်းမှာ တည်ဆောက်ခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့
 အကြောင်း စသည်တို့ကို ဆက်ပေါ်သုံးသပ်ပြီး အဆောက်အအုံ
 တွေမှာ ရှိတဲ့ အမြောက်အမြစ်တွေ၊ အင်အား ဖွဲ့စည်း တွေကို
 အသေးစိတ် သုံးသပ်ပြခဲ့တယ်။ အနုပညာတွေကို ဝေဖန်တဲ့
 အခါမှာ အဲဒီ အနုပညာတွေကို ဖန်တီးတဲ့ အနုပညာရှင်ရဲ့
 စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိုပါ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ပြီး အကဲဖြတ်ပြုပါ
 တယ်။ လက်ရာကိုသာမက လက်ရာရှင်ရဲ့ ဇေတနာကိုပါ ထည့်
 သွင်း အကဲဖြတ်တဲ့နည်းမှာ ရပ်စကင်းဟာ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ
 ဖြစ်ပါတယ်။ ပန်းချီဆရာတစ်ဦး၊ ဒါမှမဟုတ် ဗိသုကာတစ်ဦးရဲ့
 လက်ရာကို ဝေဖန် အကဲဖြတ်တဲ့အခါမှာ အဲဒီ ပန်းချီဆရာ၊
 အဲဒီ ဗိသုကာရဲ့ စိတ်နေ သဘောထားဟာ ဘယ်လိုရှိတယ်၊
 အဲဒီ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများဟာ သူ့လက်ရာထဲမှာ ဘယ်လောက်
 အသိထင်ဟပ် အရောင် ရိုက်ခတ်နေတယ် ဆိုတာကို ပထမဆုံး
 ဖော်ထုတ် တင်ပြခဲ့သူဟာ ရပ်စကင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်
 ပိုင်းမှာ ဝေဖန်ရေးဆရာတွေဟာ ရပ်စကင်းရဲ့နည်းကို လိုက်
 လာကြပါတယ်။

'ပုဂံ မြို့ဟောင်းနဲ့ ကျွန်တော်' ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးမှာ
 ဇော်ဂျီက ရွှေတိဂုံ စေတီနဲ့ ရွှေစည်းခုံ စေတီတော် နှစ်ဆူရဲ့
 ဗိသုကာသက်ရာများကို သုံးသပ် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ သူ့ သုံး
 သပ်ချက်ထဲမှာ ရွှေတိဂုံစေတီဟောင်းအား တည်ငြိမ်အေးချမ်းတဲ့
 သဘောကိုဆောင်ကြောင်း၊ ရွှေတိဂုံကိုတည်တဲ့ ရှင်စောပုလက်
 ထက်ဟာ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ခေတ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ
 ခေတ် ဗိသုကာပညာရှင်များရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနေအထား
 ဟာလဲ တည်ငြိမ်အေးချမ်းတဲ့သဘောကို ဆောင်တယ်လို့ ယူဆ
 နိုင်ကြောင်း၊ ရွှေစည်းခုံစေတီရဲ့ ဗိသုကာမူဟာ ခွန်အားရှိတဲ့
 သဘောကိုဆောင်ကြောင်း၊ ရွှေစည်းခုံအပြီးသတ်တဲ့ ကျန်စစ်
 သားရဲ့ ခေတ်ဟာလဲ တိုင်းပြည်တည်ဆောက် နုတ် ခေတ် ဖြစ်
 ကြောင်း၊ ဒါကြောင့်မို့ အဲဒီခေတ် ဗိသုကာပညာရှင်များရဲ့
 စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနေအထားဟာလဲ ခွန်အားရှိပြီး စည်းလုံး
 သိပ်သည်းတဲ့သဘောကို ဆောင်ကြောင်းနဲ့ ဇော်ဂျီကရေးခဲ့ဖူးပါ
 တယ်။ ဇော်ဂျီဟာ အဲဒီဆောင်းပါးမှာ ဗိသုကာမူကိုအကဲဖြတ်ရာ
 မှာ တည်ဆောက်သူတို့ရဲ့စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနေအထားကိုလဲ ထည့်
 သွင်း တွက်ချက်ပြီး အကဲဖြတ်သွားပါတယ်။ ဒါကို ကြည့်ယင်
 ဇော်ဂျီရဲ့ ဗိသုကာပညာဝေဖန်ရေး အမြင်ဟာ တိုက်ရိုက်ဖြစ်
 စေ၊ ဘွယ်စိုက်လို့ဖြစ်စေ ရပ်စကင်းရဲ့ အနုပညာဝေဖန်ရေး
 နိဿယ လွှမ်းမိုးနေတယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ဇော်ဂျီသာမက
 အနောက်နိုင်ငံက အနုပညာ ဝေဖန်ရေးဆရာများဟာလဲ ရပ်စ
 ကင်းရဲ့နည်း လွှမ်းမိုးနေတာတွေ့ရပါတယ်။ ခုဆိုယင် ဒီနည်းဟာ
 အခိုင်အခံ့ တည်နေပါပြီ။

လုပ်အားအလှ

ရပ်စကင်းဟာ 'ဗိသုကာပညာအတွက် မီးအိမ်ခွန်လုံး' ဆိုတဲ့ ကျမ်းကို ရေးပြီးတော့ 'ဗင်းနစ်မြို့မှ ကျောက်ဆစ်လက်ရာများ' ဆိုတဲ့ ကျမ်းကို ရေးပြန်ပါတယ်။ ရပ်စကင်းဟာ ဗင်းနစ်မှာ လပေါင်းများစွာ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး ကွင်းဆင်းရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဒီကျမ်းဟာ အနုပညာ သမိုင်းမှာ တော်တော်အရေးကြီးတဲ့ ကျမ်းတစ်စောင်ဖြစ်တယ်လို့ ပညာရှင်များက အသိအမှတ်ပြုကြပါတယ်။ အဲဒီကျမ်းဒုတိယတွဲ၊ ဒုတိယပိုင်းမှာ 'ဂေါ့သစ်ဗိသုကာ' ဆိုတဲ့ အခန်း တစ်ခန်း ပါပါတယ်။

ဂေါ့သစ် ဗိသုကာအကြောင်းကို ရေးရာမှာလဲ ရပ်စကင်းဟာ အထက်ကဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အနုပညာလက်ရာကို အကဲဖြတ်တဲ့နေရာမှာ အနုပညာလက်ရာနဲ့ ဖန်တီးသူတို့ရဲ့ စိတ်နှောင့်အားကို တွဲပြီး သုံးသပ်ပြခဲ့ပါတယ်။ တနည်းပြောရရင် အနုပညာလက်ရာတစ်ခုကို စေဖန်တဲ့အခါမှာ ဖန်တီးသူရဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ ဖန်တီးသူရဲ့ စေတနာဟာ ဘယ်လောက်အရေးကြီးတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို အလေးပေး ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ တနည်းပြောရ ဦးမယ်ဆိုရင် အလုပ်သမားတို့ရဲ့ လုပ်အား အလှဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို အလေးအနက် ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

သူက.... 'ဗိသုကာမှု (အနုပညာလက်ရာတစ်ခု) ကို ဖန်တီးနေတဲ့ အလုပ်သမားများထဲတွင် မည်မျှရိုင်းစိုင်း၍ မည်မျှကြမ်းတမ်းသည့် လူ၏ ပင်ကိုယ်စိတ်များ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ သူတို့တွင်

အကောင်းအမွန်များကို ပြုလုပ် ဖန်တီးနိုင်သော တန်ခိုး စွမ်း
ပကား ရှိပေသည်။ ကျုပ်တို့၏ အလုပ်သမားများထံမှ ကျွန်ုပ်တို့
ထုတ်ယူရမည့် အချက်မှာ သူတို့၏ တွေးတော ခံစားနိုင်စွမ်းသော
အဝိတ်အပိုင်ဖြစ်ပေသည်' လို့ ရေးခဲ့ပါတယ်။

၁၈၄၄ ခုနှစ်မှာ ရပ်စကင်းဟာ 'အကယ်ဒမီ မှတ်စုများ'
ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ်ကျမ်းကို ရေးပါတယ်။ အဲဒီကျမ်း
ဟာ အဲဒီခေတ်တုန်းက ဗြိတိသျှ ပန်းချီအကယ်ဒမီမှာ ပြသထား
တဲ့ ပန်းချီကားတွေကို ဝေဖန်တဲ့ဆောင်းပါးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။
ရပ်စကင်းရဲ့ဖခင်ဟာ ၁၈၆၄ ခုနှစ်မှာ ဆုံးပါးတယ်။ ၁၈၆၉
ခုနှစ်မှာ ရပ်စကင်းဟာ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်၊ သုခုမပညာ
ရပ်များဆိုင်ရာ ပါမောက္ခအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရပါတယ်။ အဲဒီ
နောက်ပိုင်းမှာတော့ ရပ်စကင်းဟာ ကောင်းကောင်း မကျန်း
မာတော့တဲ့အတွက် ပန်းချီဆွဲခြင်း၊ အနုပညာ ဝေဖန်ရေးကျမ်း
များ ပြုစုခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းကြီးတွေကို မလုပ်နိုင်တော့ပါဘူး။
နည်းနည်းနေထိုင်ကောင်းတဲ့အခါမှာ အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်ရုံလောက်ပဲ တတ်နိုင်ပါတော့တယ်။

ရပ်စကင်းဟာ 'အနုပညာဝေဖန်ရေးမှာ အနုပညာလက်ရာ၏
အလှသည်၊ သို့မဟုတ် အနုပညာ၏ရသသည် အနုပညာကို ဖန်တီး
သူ၏ စိတ်၊ သို့မဟုတ် စေတနာပေါ်တွင် တည်သည်' ဆိုတဲ့ အယူ
အဆကို တည်ထောင်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့အနုပညာ ဝေဖန်ရေးနည်းတွေကို ကမ္ဘာမှာရှိတဲ့ အနု
ပညာ ဝေဖန်ရေးဆရာတွေ ယခုထက်တိုင် လိုက်နာနေကြတုန်းပဲ
ဖြစ်ပါတယ်။ ○

နှမ်းပွင့်နှင့် ကြာပန်းများ

အလျင် တပတ်တုန်းက အင်္ဂလိပ် အနုပညာ ဝေဖန်ရေး ဆရာကြီး ဂျွန်ရပ်စကင်း အကြောင်းကို ကျွန်တော် နိဒါန်းပျိုး ခဲ့ပါတယ်။ ရပ်စကင်းဟာ ပန်းချီ ဝေဖန်ရေးဆရာ၊ ပန်းပု ဝေဖန်ရေးဆရာ၊ ဗိသုကာ ဝေဖန်ရေးဆရာ ဖြစ်ပြီး သူ့ခေတ် မှာတော့ အင်မတန် သြဇာကြီးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ရပ် စကင်းဟာ အနုပညာ သူ့မှ ပညာရပ်များနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျမ်းပေါင်းများစွာ ရေးခဲ့တယ်။ ဒါတင်မကဘူး။ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ပညာရေးတို့နဲ့ ပတ်သက်လို့လဲ ဆောင်းပါးပေါင်း များစွာ ရေးခဲ့ပါသေးတယ်။

ခု ဖော်ပြမယ့် ဆောင်းပါးဟာ ရပ်စကင်းရဲ့ ဟောပြော ရေးသားချက်တွေထဲက အချို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဟောပြောချက် များကို 'နှမ်းပွင့်နှင့်ကြာပန်းများ' ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့တတ် ထုတ်ခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီ အတွဲမှာ ဟောပြောပို့ချချက် သုံးခုပါရှိပါတယ်။

ပထမတခုက 'နှမ်းပွင့်' ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတဲ့ ပို့ချချက် ဖြစ်ပြီး ဒုတိယကတော့ 'ကြာပန်းများ' လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထား

တံ့ပို့ချချက် ဖြစ်ပါတယ်။ တတိယ ပို့ချချက်ကတော့ 'လမ်း
နှစ်သွယ်'ဆိုတဲ့ ပို့ချချက် ဖြစ်ပါတယ်။

'နှမ်းပွင့်' ဆိုတဲ့ ပို့ချက်ဟာ လူငယ်တွေ စာကိုဘယ်လိုဖတ်
ရတယ်၊ ဘယ်လို စာအုပ်မျိုးတွေကို ဖတ်သင့်တယ် ဆိုတာနဲ့
ပတ်သက်လို့ အကျယ်တဝင့် ဟောပြောတာ၊ ရှင်းလင်းတာတဲ
ဟောပြောချက် ဖြစ်ပါတယ်။ မူလက ခေါင်းစဉ်ဟာ 'နှမ်းပွင့်'
မဟုတ်ပါဘူး။ ရပ်စကင်းရဲ့ မူလ ခေါင်းစဉ်က 'ကေရာဇ်တို့၏
ဘဏ္ဍာတိုက်ဖျား' ဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာကတော့ တိတ်ဆိတ်
ငြိမ်သက်တဲ့ ပိဋကတ်တိုက်များထဲမှာတို့ စာပေ ကျမ်းဂန်တွေ
ထဲမှာ ခေတ်ဆန်ဆန်ဆန်က ရှိခဲ့တဲ့ ကေရာဇ်တွေ၊ ပုရောဟိတ်
တွေနဲ့ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးနိုင်တယ်။

သူတို့တတွေဟာ စာဖတ်သူများနဲ့ ညီလာခံသဘင် ဝင်ဖို့
စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။ ညီလာခံဝင်သူများကို သွားရဲ့ အတွေး
အခေါ်တွေကို ပြန်ဝေပေးဖို့ စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ် ဆိုတဲ့
သဘောပါ။

အဲဒီ ပို့ချချက်ဟာ ဘာစာအုပ်ကို ဘယ်လို ဖတ်သင့်တယ်
ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ယေဘုယျ ပြောသွားတဲ့ ပို့ချချက် ဖြစ်
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီထဲမှာပဲ စကားလုံးကြီးများကို သုံး
စွဲတဲ့ နေရာမှာ တိကျမှန်ကန်စွာ ဂရုဓမ္မကြီးစွာနဲ့ သုံးစွဲသင့်
ကြောင်းကို ကဗျာ စာဆိုကြီး မိလိတန်စတဲ့ စာဆို အသီးသီး
တို့ရဲ့ သုံးစွဲပုံတွေကို ဥပမာပေးပြီး တင်ပြသွားခဲ့ပါတယ်။

ဒီဟောပြောချက်ထဲမှာ စာအုပ်တွေကို ဘယ်လိုဖတ်ရမယ်၊
စကားလုံးတွေကို ဘယ်လို သုံးနှုန်းရမယ် ဆိုတာတင် မကသေး

ပါဘူး။ အဲဒီ ခေတ်တုန်းက အင်္ဂလိပ် လူ့ အဖွဲ့အစည်းမှာ လွှမ်းမိုးတွင်ကျယ်နေတဲ့ (ဒီနေ့ခေတ် လူ့ အဖွဲ့အစည်းမှာလဲ ဒီ အတိုင်းပဲ ရှိနေပါသေးတယ်) လူမှုရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့များယွင်း တဲ့ရည်မှန်းချက်တွေ၊ အလွဲမှာ ဆံပင်ကောင်း ဆိုသလို မဟုတ်တဲ့ နေရာမှာ အကြင်နာသနား ပိုနေကြတာတွေလဲ သူက ထောက်ပြ သွားပါတယ်။

သူ့ ဟောပြောချက် ခေါင်းစဉ်ဟာ အထက်က ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း 'ကေရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ' ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ ပေမယ့် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ ဟောပြောချက် ခေါင်းစဉ်ကို 'နှမ်းပွင့်' (ဆက်စမီ) လို့ အမည် ပြောင်းလိုက်ပါတယ်။ ဆက်စမီ ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အာ ရေပျာက ကောက်နှံတမျိုးကို ခေါ်တာဖြစ်ပြီး တထောင့်တည ပုံပြင်ထဲမှာတော့ တံခါးကို ပွင့်အောင်လုပ်တဲ့ ဂါထာမန္တရား ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ ဟောပြောချက်ထဲမှာပါတဲ့ စာအုပ်များနဲ့ စာဖတ်ခြင်း အကြောင်းအရာများဟာ ရတနာတွေကို သိုမှီး ထားတဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးမယ့် ဂါထာမန္တရားများလို့ ရပ်စကင်း ပြောချင်ပုံရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီခေါင်းစဉ်ကို ပေးခဲ့တယ်လို့ ယူဆစရာပါပဲ။

နောက် ဟောပြောချက် တခုကတော့ 'မဟေသီတို့၏ ပန်း ဥယျာဉ်များ' လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားပါတယ်။ စာအုပ်အဖြစ် ပြန်ထုတ်ဝေတဲ့ အခါမှာတော့ အဲဒီ ဟောပြောချက်ကို 'ကြာ ပန်းများ' လို့ အမည်ပေးလိုက်ပါတယ်။ နောက်ပေးတဲ့ ခေါင်း စဉ်ဟာလဲ မူလခေါင်းစဉ်ရဲ့ အနက်လိုပဲ လှလည်းလှတယ်၊ အနက်

အဓိပ္ပာယ်လဲ လေးနက်ပါတယ်။ မဟေသိရဲ့ ပန်းဥယျာဉ်တော်
 မှာ ဘယ်လို ပန်းတွေ ရှိမလဲ။ ကြာပန်းတွေပဲ ရှိရပေမှာပေါ့။
 အဲဒီ ဟောပြောချက်ထဲမှာတော့ ရပ်စကင်းဟာ မိန်းမတို့ရဲ့
 ဣန္ဒြေ၊ မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်တို့ရဲ့ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာ
 များနဲ့ မိန်းမကလေးတို့ရဲ့ ပညာသင်ကြားရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့
 ပြောသွားပါတယ်။ သူ့ဟောပြောချက်ထဲမှာ ရှိတ်စပီးယားရဲ့
 ပြဇာတ်တွေထဲက မိန်းမတွေ၊ ဝေါလတာစကော့ရဲ့ ဝတ္ထုတွေ
 ထဲက မိန်းမတွေ၊ တခြား ကဗျာဆရာများရဲ့ ကဗျာတွေထဲက
 မိန်းမတွေကို ဥဒါဟရုဏ်ဆောင်ပြီး တင်ပြသွားပါတယ်။ အဲဒီ
 ဟောပြောချက်ထဲမှာ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်ရပ်ရွာဟာ ဘယ်
 လောက် လှပတဲ့အကြောင်း၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်ရပ်ရွာကို
 ဘယ်လို ချစ်မြတ်နိုးသင့်ကြောင်း၊ မလိုအပ်တဲ့ စစ်ပွဲများကို
 တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုအောင် မိန်းမတို့ရဲ့ တန်ခိုးဩဇာတို့ကို အသုံး
 ပြုသင့်ကြောင်း၊ ယောက်ျားများနဲ့ ရင်ဘောင်တန်း အလုပ်လုပ်
 ကြရလေတော့ သူတို့ရဲ့ အလယ်မှာ မိန်းမတို့ရဲ့ ဂုဏ်သရေကို
 ဘယ်လိုထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သင့်ကြောင်း တို့ကို အကျယ်
 တဝင့် ရှင်းပြသွားပါတယ်။

ပျင်းရိခြင်းနှင့် ရက်စက်ခြင်း

အဲဒီ ဟောပြောချက်ထဲမှာပဲ ရပ်စကင်းက နီတိနှစ်ခုကို
 ထုတ်ပြသွားပါတယ်။ သူ့နီတိစာတော့ လောကမှာ အုလွန်
 ဆိုးယုတ်တဲ့ အပြစ်ကြီးနှစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ပျင်းရိ
 ခြင်းနဲ့ ရက်စက်ခြင်းတို့ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဒီမကောင်းမှု

နှစ်ခုဟာ ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်ယင် သာမန်လို့ထင်ရပေမယ့် ထင်တာထက် ပိုပြီး ကြီးမား ဆိုးရွားတဲ့ အပြစ်ကြီးများ ဖြစ်တယ်လို့ ရပ်စကင်း ယူဆပါတယ်။

ဒီ မဒကောင်းမှုနှစ်ခုကို ပျောက်ဖို့အတွက် အဆောင်လက်ဖွဲ့လို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ နည်းကိုလဲ ပေးလိုက်ပါတယ်။ ပျင်းရိခြင်းကို ကုစားဖို့နဲ့ ပတ်သက်ဖို့ ရပ်စကင်းက ပေးလိုက်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ 'အလင်းရောင်ရှိတုန်းမှာ အလုပ်လုပ်ပါ' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာမှာရှိတဲ့ 'အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက်' ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ နောက် ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်ဖို့နဲ့ ပတ်သက်လို့လဲ ရပ်စကင်းက ဆောင်ပုဒ် ထုတ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ သူ့ဆောင်ပုဒ်က 'ကိုယ့်ကိုယ်ထဲမှာ ကရုဏာတရားရှိနေစဉ် ကရုဏာထားပါ' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုတ်တယ်။ လူတွေမှာ ကိုယ်ချင်းစာတရား ကင်းလာပြီး ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်လာတဲ့ အချိန် နှစ်ချိန် ရှိတယ်။ တချိန်က သွေးရေ ရှင်ရေနဲ့ ကြုံလာပြီး ကိုယ့်ရပ်တည်ရေးအတွက် နင်လား ငါလား ရုန်းကန်နေရတဲ့ အချိန်မျိုးဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ တော်တော်တန်တန် လူဟာ ဘာကိုမှ မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘူး။ ကိုယ့်ဘဝ တည်မြဲရေးကိုပဲ အာရုံစိုက်နိုင်တော့တယ်။ ကမ္ဘာမီးလောင်ယင် သားကောင်ကိုတောင် ချနင်းရတယ် ဆိုတဲ့ အပြစ်မျိုး ဆိုပါတော့။

နောက်တချိန်ကတော့ တန်ခိုး အာဏာကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ခွန်အားကြောင့်ဖြစ်စေ ကိုယ်က အပေါ်စီးရနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်

တယ်။ ကျန်တဲ့ အချိန်တွေမှာတော့ လူမှာ အကြင်နာတရားဟာ အနည်းနဲ့ အများ ဆိုသလို ရှိနေတတ်ပါတယ်။

ဆိုခဲ့တဲ့ အချိန်နှစ်ချိန်မှာတော့ လူ့နှလုံးသားမှာ အကြင်နာတရား ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ထင်ပါရဲ့။ ရပ်စကင်းက သူ့ဟောပြောချက်ရဲ့ အဆုံးမှာ နိတိအဖြစ် 'ဆင့်တင် ကနုဏာတရား ရှိနေစဉ် ကနုဏာထားပါ'လို့ ပြောသွားပါတယ်။ နှလုံးသားမှာ အကြင်နာတရား ထားနိုင်တဲ့ အချိန်မှာ ကြင်နာစိတ် ပွားများသင့်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ကျွန်တော်တို့ဘာမှာ အကြင်နာတရား မထားနိုင်တဲ့ အချိန်တွေ တခါတလေမှာ ရှိတတ်တယ်။ နှလုံးသားမှာ အကြင်နာတရား မရှိတော့တဲ့ အချိန်ကျမှ အကြင်နာတရား ထားချင်နေလို့ မရတော့ဘူး။

နောက် ဟောပြောချက်တခုကတော့ 'လမ်းနှစ်သွယ်' ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတဲ့ ဟောပြောချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟောချက်ကတော့ အနုပညာအကြောင်းဖြစ်ပြီး ထုတ်လုပ်မှုနဲ့ မှမ်းမံမှုမှာ အနုပညာကို ဘယ်လို အသုံးပြုရမယ့် အကြောင်း၊ ဗိသုကာပညာရပ်များအားလုံးမှာ အနုပညာရှင်ဟာ သဘာဝအလှကို ကိုယ်စားပြုသင့်ကြောင်း ဟောပြောခဲ့ပါတယ်။

ဒဲဒီ ဟောပြောချက်တွေထဲမှာ ရပ်စကင်းက အနုပညာဟာ လူတစ်စုရဲ့ ပစ္စည်း မဟုတ်တဲ့ အကြောင်း၊ အနုပညာဟာ ပြည်သူ့လူထုအတွက်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့လူထုက ခံစားနိုင်ရမယ့် ပစ္စည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အနုပညာဟာ ပြည်သူ့အတွက် ပြည်သူများက

ထုတ်လုပ်တဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်သင့်တဲ့ အကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် တင်ပြသွားပါတယ်။

အဲဒီ အချက်တွေကို ရုပ်စကင်းက ဟောပြောခဲ့တဲ့အချိန်ဟာ တော်တော် စောပါသေးတယ်။ စာပေနဲ့ အနုပညာမှာ 'အနုပညာသည် အနုပညာသက်သက်အတွက်' ဆိုတဲ့ ဂိုဏ်းနဲ့ 'အနုပညာသည် ပြည်သူအတွက် ဆိုတဲ့ ဂိုဏ်းတွေရဲ့ တိုက်ပွဲဟာ သိပ် မပြင်းထန်လှသေးဘူး။ ဒီချက်ကိုကြည့်ယင် ရုပ်စကင်းရဲ့ စာပေနဲ့ အနုပညာဆိုင်ရာ အယူအဆများဟာ တော်တော်ကြီးကို ရှေ့ရောက်နေတယ် ဆိုတာကို သိနိုင်ပါတယ်။

ရုပ်စကင်းရဲ့ အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အယူအဆများဟာ ယခုတိုင် ခေတ်မီပြီး ယခုတိုင် ခိုင်မာနေတဲ့ အယူအဆများ ဖြစ်တဲ့ အတွက် သူ့ ဟောပြောချက် တချို့ ကို အောက်မှာ ဖော်ပြ ပါတယ်။ ခုဖော်ပြမယ့် ဟောပြောချက်ကတော့ 'ကေရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ' ဆိုတဲ့ မူလ ခေါင်းစဉ်ပါတဲ့ ဟောပြောချက် ဖြစ်ပြီး နောက်စာအုပ် ထုတ်ဝေတဲ့ အခါမှာ 'နှမ်းပွင့်' လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတဲ့ ဟောပြောချက် ဖြစ်ပါတယ်။

.....

ကေရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ

'ကျွန်တော့် ဟောပြောချက်ရဲ့ ခေါင်းစဉ်ဟာ အနည်းငယ် ရှုပ်ထွေးနိုင်စရာ ရှိတဲ့အတွက် ခွင့်လွှတ်ဖို့ ပထမဆုံး ကျွန်တော် တောင်းပန်လိုပါတယ်။ ကျွန်တော့် ဟောပြောချက်ရဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို 'ကေရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ' လို့ ခေါင်းစဉ်

တပ်ထားလိုက်ပေမယ့် တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ကြတဲ့
 ကေရာင်တွေ အကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုဏ္ဏာတိုက်လို့
 ပြောခဲ့တဲ့အတွက် ရတနာတွေကို သိမိုးထားရာ ဘုဏ္ဏာတိုက်တွေ
 အကြောင်းကို ပြောမှလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် ပြောမယ့်
 အကြောင်းအရာဟာ အခြားသော မင်းအမျိုးအစား တစ်ခု
 အကြောင်းနဲ့ အခြားသောရတနာအမျိုးအစားတစ်ခုအကြောင်း
 တို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမတော့ ကျွန်တော် စိတ်ကူးတာက ကျွန်တော်ပြော
 ချင်တဲ့ အကြောင်းအရာကို တိုက်ရိုက်ကြီး မပြောသေးပဲ သွယ်
 ဝိုက်ပြီး ပြောသွားမယ်။ ပြီးတော့မှ လမ်းကွေ့ လမ်းကောက်
 တွေကို ခေါ်သွားပြီး မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးကို ဘွားကနဲ ပြလိုက်
 မယ်လို့ စိတ်ကူးပြီး ခပ်စောစောက ခေါင်းစဉ်ကို တပ်ပေးခဲ့
 တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် စကားပရိယာယ်မရှိ တုံးတံ့ကြီးပြောလေ့
 ရှိတဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ အက်ဒွပ်အန်ဆင်က ကျွန်တော် ဖုံးကွယ်
 ထားတာကလေးတွေကို ခွာချပြီး ကျွန်တော် ပြောမယ့်
 အကြောင်းအရာရဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို 'ဘာစာအုပ်တွေကို ဘယ်လို
 ဖတ်ကြမလဲ' ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ ကြော်ငြာလိုက်ပါတယ်။

'ဟောပြောမယ့် အကြောင်းအရာကို သဲလွန်စ မပေးပဲ
 ဖုံးဖုံးဝှက်ဝှက် ဟောပြောတာဟာ ပရိသတ် ပြီးငွေ့ စေတယ်လို့
 စင်မြင့် ဟောပြောပဲ့ အတွေ့အကြုံရှိသူများ ပြောသံကို ကျွန်
 တော် ကြားဖူးတာလဲရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ
 ဟောပြောမယ့် အကြောင်းအရာကို သိုဝှက်မနေတော့ပဲ ပွင့်ပွင့်
 လင်းလင်းပဲ ပြောလိုက်ပါတော့မယ်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကျွန်တော် ဟောပြောမယ်။ အကြောင်းအရာဟာ စာအုပ်
 တွေအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စာအုပ်တွေကို ကျွန်တော်တို့
 ဘယ်လို ဖတ်ကြသလဲ၊ ဘယ်လို ဖတ်သင့်သလဲ၊ ဘယ်လို ဖတ်
 နိုင်သလဲ ဆိုတဲ့ အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။ လေးနက်တဲ့အကြောင်း
 အရာတစ်ခုလို့ ခင်ဗျားတို့က ပြောကောင်း ပြောကြပါလိမ့်
 မယ်။ တော်တော် ကျယ်ဝန်းတဲ့ ပြဿနာပါလားလို့ ခင်ဗျား
 တို့က ပြောကောင်းပြောကြပါလိမ့်မယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ တော်
 တော် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ကျယ်ဝန်းတဲ့အတွက် ဒီပြဿနာကို
 ကျွန်တော် တိုင်းထွာပြခြင်း မပြုတော့ပါဘူး။ စာဖတ်ခြင်းနဲ့
 ပတ်သက်လို့ အင်မတန် ချီးစင်းတဲ့အတွေးတချို့ ကိုပဲ ကျွန်တော်
 တင်ပြတော့မယ်။ ဒီအတွေးတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို နေ့စဉ်နဲ့
 အမျှ ဖိစီးနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်မှာ ပညာသင်
 ကြားမှု နည်းလမ်းတွေ များပြား တိုးပွားလာတာနဲ့ ပတ်သက်
 လို့ လူတွေက ဘယ်လို သဘောပေါက်ထားကြသလဲ၊ စာပေ
 တူးမြောင်း တာကမံတွေ ကျယ်ပြန့်လာတာနဲ့ ပတ်သက်လို့
 လူတွေက ဘယ်လို တုန်ပြန်ကြသလဲ ဆိုတာတွေကို ကြည့်ယင်း
 ကျွန်တော့် ခေါင်းထဲမှာ အဲဒီ အတွေးတွေဟာ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ
 ပေါ်ပေါက်နေပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ လူတန်းစား အမျိုးမျိုးက လာတဲ့ တက်
 ရောက် သင်ကြားနေကြတဲ့ ကျောင်းတွေနဲ့ တနည်း မဟုတ်
 တနည်း အတက်အသွယ် ရှိနေရတယ်။ သူတို့ သားသမီးတွေရဲ့
 ပညာသင်ကြားရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ မိဘတွေရဲ့ အကြံဉာဏ်
 တောင်းတဲ့ စာတွေကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရရှိနေတယ်။ အဲဒီ စာတွေ

တော်တော်များများကိုဖတ်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ စာတွေ
 အားလုံးလောက်ထဲမှာ မိဘတွေ တော်တော်များကပဲ သူတို့
 သားသမီးတွေကို 'လူ့ဘဝမှာ အဆင့်မြင့်မြင့် နေစေချင်လို့
 ပညာသင်ရပါတယ်' လို့ ပြောတာကိုပဲ တွေ့ရတယ်။ တခြား
 ဘာကိုမှ သူတို့ မေးတူးကြဘူး။ သူတို့ စာတွေကို ကြည့်လိုက်ယင်
 အဲဒီ စာတွေထဲမှာ သားသမီးများ ရာထူး ဂုဏ်ထူးကြီးကြီး
 ရရေးကို တခြား ကိစ္စတွေထက် ဦးစားပေးနေကြတာကို ဧတူ
 ရတော့ ကျွန်တော် တော်တော် အံ့ဩမိပါတယ်။ အထူးသဖြင့်
 အမေတွေက ပိုပြီး ဆိုးပါတယ်။

'ရာထူး ဂုဏ်ထူးကြီးများကို ရနိုင်သည့် ပညာရေး' ဆိုတဲ့
 စကားလုံးကို အများအပြား သုံးကြတယ်။ သူတို့ သားသမီး
 များကို ပညာသင်ကြားပေးတာဟာ ရာထူး ဂုဏ်ထူးကြီးတွေ
 ရအောင်ဆိုတဲ့ ပုည့်ရယ်ချက်နဲ့ သင်ကြားပေးနေတာ ဖြစ်နေ
 တယ်။

'ပညာသင်ကြားခြင်းဟာ အများအမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့၊
တရားမှုနဲ့ မတရားမှုကို ခွဲခြားနိုင်ဖို့ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို သူတို့
နည်းနည်းလေးမှ သဘောပေါက်ကြပုံ မရဘူး။ တနည်း ပြော
ရယင် သူကိုယ်၌ကိုက ကောင်းမှုနဲ့နေတဲ့ ပညာသင်ကြားခြင်း
မျိုးကို စဉ်းစားမိပုံ မရကြဘူး။

သူတို့ အဖို့ ပညာရေးဟာ 'ကိုယ့်သားရဲ့ ခါးပေါ်မှာ
 ကုတ်အကျီ ကောင်းကောင်း ဝတ်နိုင်စေတဲ့ ပညာရေးမျိုး၊ တံခါး
 နှစ်ထပ်တပ် အထက်တန်းစား အိမ်ကြီးကို အလည်သွားတဲ့
 အခါမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိစွာနဲ့ တံခါးခေါင်းလောင်း

ကို တီးရဲစေတဲ့ ပညာရေးမျိုး၊ ကိုယ်အိမ်ကိုလည်း တံခါး
နှစ်ထပ်နဲ့ အထက်တန်းစား အိမ်မျိုးကို ဆောက်နိုင်စေတဲ့
ပညာရေးမျိုး၊ ချုပ်ပြောရမယ့် အဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားမှုကို
ပေးနိုင်တဲ့ ပညာရေးမျိုး' ကိုပဲ သူတို့ ပြောနေကြတယ်။

‘သူ့ကိုယ်၌က အဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားမှု တစ် ပုံဖြစ်နေတဲ့
ပညာရေးမျိုး ရှိပါကလားဆိုတာကို မိဘတွေ စဉ်းစားမိကြဟန်
မတူဘူး။ အဲဒီအပြစ်တဲ့ တခြားသော ပညာရေးဟာ အဝမှာ
တိုးတက်ကြီးပွားစေမယ့် ပညာရေး မဟုတ်ပဲ သေတွင်းကို
ဆင်းနေတဲ့ ပညာရေးဆိုတာကို သူတို့ မစဉ်းစားမိကြဘူး။

‘မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်က မှန်ကန်တဲ့လမ်းကို ရွေးချယ်မိပြီဆိုယင်
အဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်းကို ဖြစ်စေမယ့် ပညာရေး
မျိုးဟာ ယူရတာလည်း လွယ်တယ်၊ ပေးရတာလည်း လွယ်
တယ်ဆိုတာကို သူတို့ မေ့နေကြတယ်။ လမ်းအရွေးမှားပြီဆိုယင်
တော့ တန်ဖိုး ဘယ်လောက်ပဲပေးပေး၊ မျက်နှာချို ဘယ်လောက်
ပဲ သွေးသွေး ဒီပညာရေးမျိုးကို မရနိုင်ဘူး ဆိုတာကို သူတို့
မေ့နေကြတယ်။

‘ဘယ်တိုင်းပြည့်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အသုပ်အများဆုံး လူတွေရဲ့
စိတ်ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်နေတဲ့ စိတ်ကူးတစ်ခုရှိတယ်။
အဲဒါကတော့ အဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားရေးဆိုတဲ့ စိတ်ကူး
ပါပဲ။ ဒီနေ့ ကျွန်တော် ဟောပြောမယ့် ရည်ရွယ်ချက်ကတော့
‘အဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားရေး’ ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ၊
ဘယ်အရာကို ခေါ်သင့်သလဲ ဆိုတာကို ဆွေးနွေးတင်ပြမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

‘ကောင်းပြီ။ ခုလောလောဆယ် အနက် အဓိပ္ပာယ် အရ ဆိုယင် ‘ဘဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားရေး’ ဆိုတာ ဘာလဲ။ အသိုင်းအဝိုင်းမှာ လူရာဝင်တာ၊ တခြား လူတွေက လေးစား အရေးပေးခြင်း ခံရတာ၊ ရာထူး ရုဏ်ထူးရှိတာ၊ လေးစား ထိုက်တယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုကြတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက် တာတွေကို ဘဝရဲ့ တိုးတက်ကြီးပွားမှုလို့ ကျွန်တော်တို့ နားလည် နေကြတယ်။

ငွေရှိရုံတင် မဟုတ်ဘူး။ ငွေရှာတတ်ပါကလား ဆိုတာ လူတွေသိစေချင်တာ။ ရည်မှန်းချက်တစ်ခု အောင်မြင်ရုံတင် မဟုတ်ဘူး။ ရည်မှန်းချက်ကို အောင်မြင်အောင် လုပ်ခဲ့ပါက လား ဆိုတာ လူတွေ သိစေချင်တာ။ ဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ အများနားလည်ထားတဲ့ ဘဝကြီးပွားတိုးတက်မှုလို့ ခေါ်တဲ့ အရာတွေပါပဲ။ ချုပ်ပြီး ပြောရယင်တော့ အများရဲ့ ချီးကျူး ဩဘာပေးမှုကို ခံချင်တဲ့ ဆန္ဒပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆန္ဒဟာ စိတ် ဓာတ် ပျော့ညံ့သူတွေရဲ့ ပထမဆုံးသော ရောဂါဖြစ်ပြီး စိတ် ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သူများရဲ့ နောက်ဆုံးရောဂါ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။

‘ခြုံပြီး ပြောရယင်တော့ သူတပါး ချီးကျူး ဩဘာပေး ခြင်းကို ခံလိုတဲ့ ဆန္ဒဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် လူ့အမျိုးအနွယ် ကြီး တစ်ခုလုံးကို လွှမ်းမိုးနေတဲ့ အပြင်းထန်ဆုံးသော အာသာ ဆန္ဒပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ခုံမင်တွယ်တာတဲ့ အတွက် လူ့ လောကကြီး ပျက်စီးခဲ့ရသလို သူတပါးက ချီးကျူး ဩဘာပေးတာကို ခုံမင်ဘယ်တာကြတဲ့အတွက် လူ့ လောကကြီး

မှာ ကြီးမားတဲ့ ကြီးစားအားထုတ်မှုကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘ချီးကျူး ဩဘာပေးခြင်း ခံယူလိုတဲ့ ဆန္ဒဟာ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးလို့ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် မပြောလိုပါဘူး။ ကြီးပမ်းအားထုတ်မှုတိုင်းရဲ့ အခြေခံ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ခေတ်က ကြီးပမ်းအားထုတ်မှုကို တွန်းအားပေးတဲ့ အရာဟာ အဲဒီ ဆန္ဒ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ပေါ်လွင်စေချင်တဲ့ အတွက် ဒီအကြောင်းကို ကျွန်တော် ထည့်ပြောနေတာပါ။ ချီးကျူး ဩဘာ ပေးတာကို ခံယူလိုတဲ့ဆန္ဒဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတိမာနစိတ်ကို အလျဉ်းအောင် လုပ်ပေးတယ်။

‘ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီ အတိမာနစိတ်ကြောင့် ပင်ပင်ပန်းပန်း ရုန်းကန် ကြိုးစားကြတယ်။ အဲဒီ အတိမာနစိတ်ကြောင့်ပဲ ကျွန်တော်တို့ဟာ အမောပြေ အပန်းပြေကြရတယ်။ အတိမာနစိတ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘဝသွေးကြောတွေထဲမှာ သွေးနဲ့ခွဲခြား မရအောင် ဆက်စပ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီ အတိမာနကို ထိခိုက် ဒဏ်ရာ ရတယ်ဆိုယင်ပဲ ဒီဒဏ်ရာကိုသေလောက်တဲ့ ဒဏ်ရာလို့ ကျွန်တော်တို့ သုံးကြတယ်။

‘ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်တဲ့ ကုသလို့ မရနိုင်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က အနာရောဂါကြီးတစ်ခုကို ပြောသလို အတိမာနစိတ်ကို ထိခိုက်စေတဲ့ ဒဏ်ရာမျိုးကိုလည်း ‘Mortification’ ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ဖော်ပြကြတယ်။ အတိမာနစိတ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကျန်းမာရေးနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ခွန်အားတို့ကို ဘယ်လို ပျက်စီးယုတ်လျော့ စေတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ကောင်းကောင်း မသိ

ကြပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို ဇွဲနဘဲရှိရှိနဲ့ ရုန်းကန် ကြိုးစားအောင်
လှုံ့ဆော်ပေးတဲ့အရာ ဖွဲ့တယ် ဆိုတာကိုတော့ ရိုးဖြောင့်သူတိုင်း
သိကြပြီ။ ချက်ချင်း ဝန်ခံအိမ်အမှတ်ပြုကြမှာပါ။

သဘောသားဟာ မာလိန်မှူး ဖြစ်ချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့
ဖြစ်ချင်သလဲ။ အခြားသော သဘောသားများထက် ဒီသဘော
ကြီးကို ပိုင်နိုင် ကျွမ်းကျင်စွာ ထိန်းသိမ်း နိုင်တယ်ဆိုတဲ့
အကြောင်း တစ်ခုတည်းဖြောင့် ဖြစ်ချင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။
သူ မာလိန်မှူးဖြစ်ချင်တာက သူ့ကို မာလိန်မှူးကြီး အခေါ်ခံ
ချင်လို့ ဖြစ်ချင်တာပါ။ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးက ခရစ်ယာန်
ဂိုဏ်းအုပ် ဖြစ်ချင်တာဟာ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီး
ကျောင်းကို အခြားသူတွေထက် နိုင်နင်းစွာ အုပ်ချုပ်နိုင်တယ်
ဆိုတဲ့အကြောင်းတစ်ခုတည်းဖြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ဂိုဏ်းအုပ်
ဖြစ်ချင်တာက အဓိကအားဖြင့် သူများတွေက သူ့ကို 'အသျှင်'
လို့ ခေါ်တာကို ခံချင်လို့ပါ။

မင်းသားတစ်ပါးဟာ ဘာဖြစ်လို့ တိုင်းနိုင်ငံတစ်ခု ချဲ့ထွင်
ချင်တာလဲ။ သူ့လို နိုင်ငံတော်ကို အကျိုးပြုနိုင်တဲ့ မင်းသားလို
ရာဇပလ္လင်ပေါ်မှာ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးလို့ ထင်လို့ တင်
မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့နိုင်ငံ ချဲ့ချင်တာဟာ သူ့ကို လူတကာတွေ
နှုတ်ဖျားက 'ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရား' လို့
ခေါ်ဝေါ် လျှောက်တင်သံကို နာခံချင်လို့ပါ။

'ဒီတော့ သူ့ကိုပြောနေတဲ့ 'ဘဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားရေး'
ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ 'လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ လူရာဝင်နိုင်ရေး' ကို
ဆိုလိုတာပါ။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘာဖြစ်လို့ လူရာဝင်

ချင်ကြသလဲ။ ကျွန်တော်တို့မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်း ရှိနေလို့ လူရာ ဝင်ချင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လူတွေထဲမှာ မြင်စေ၊ ထင်ပေါ်စေချင်လို့ပါ။

‘ဒီမှာ ခဏရပ်ပြီးတော့ မသိမဆိုင်ဘူးလို့ ခင်ဗျားတို့ ထင်မယ့် မေးခွန်းတစ်ခုကို ကျွန်တော် မေးချင်ပါတယ်။ မေးခွင့် ပြုပါ။ ကျွန်တော်ဟာ ဟောပြောတဲ့ အခါမှာ နားထောင်တဲ့ ပရိသတ်ဟာ ဟောပြောချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်နဲ့ သဘောတူသလား၊ ကွဲလွဲသလားဆိုတာကို အယင် အကဲခတ်လေ့ ရှိပါတယ်။ အကဲခတ်ပြီးမှ ကျွန်တော် ရှေ့ဆက်ပြီး ဟောပြောလေ့ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဟောပြောပွဲမှာလည်း ပရိသတ်ကို ကျွန်တော်က တစ်ခုမေးချင်ပါတယ်။ တိုးတက်ကြောင်း၊ ကြီးပွားကြောင်း အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်တဲ့နေရာမှာ သူတပါး ချီးကျူး ဩဇာ ပေးတာကို ခံချင်တဲ့စိတ်က အဓိက၊ လုပ်သင့်လုပ်ဆိုးလို့ လုပ်ဘာက ဒုတိယလို့ ယူဆတဲ့ လူများရှိသင့်လက်ညှိုးထောင်ပါ။

(လူတစ်ဒါဇင်ခန့်က လက်ထောင်ပြုကြသည်။ ဟောပြောသူက အတည်ပြောနေခြင်းလော၊ နောက်ပြောင် ပြောနေခြင်းလောဟု ပရိသတ်က မဝေခွဲနိုင်။ အချို့ကလည်း မိမိတို့ ထင်မြင်ချက်ကို ထုတ်ပြောရမည်ကိုရှက်နေကြသဖြင့်လက်မထောင်။)

‘ကျွန်တော် အဘည် ပြောနေတာပါ။ နောက်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတော့ ဒီမေးခွန်းကို ကျွန်တော် ထပ်ရှင်းအောင် မေးဖယ်။ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်လို့ လုပ်တယ် ဆိုတဲ့ အမြင်က

ပထမ၊ သူတပါး ချီးကျူး ဩဘာပေးတာကို ခံချင်တဲ့စိတ်က
ဒုတိယလို့ ယူဆသူရှိယင် လက်ညှိုးထောင်ပါ။

(ထိုအခါတွင် ပရိသတ်ထဲမှ တစ်ယောက်သာ လက်ညှိုး
ထောင်ပြသည်။)

‘ဟုတ်ပြီ။ ကျွန်တော်နဲ့ ခင်ဗျားတို့ အမြင်ချင်းတူပြီ။ မကွယ်
မထောက် ပြောရယင် ကျွန်တော်တို့ဟာ သူတပါး ချီးကျူး
ဩဘာပေးခြင်း ခံရတာကို ပထမနေရာမှာထားပြီး လုပ်သင့်
လုပ်ထိုက်တဲ့ ဝတ္တရားကို ဒုတိယ နေရာမှာ ထားနေကြတယ်’

.....

ဖော်ပြပါ ဆောင်းပါးဟာ ရွန်ရပ်စကင်းရဲ့ ‘ကေရာဇ်တို့၏
ဘဏ္ဍာတိုက်များ’ ဆိုတဲ့ ဟောပြောချက် နိဒါန်းဖြစ်ပါတယ်။
အထက်မှာ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း သူ့ဟောပြောချက်
ဟာ ဘာစာအုပ်တွေကို ဘယ်လိုဖတ်ကြမလဲ ဆိုတဲ့ အကြောင်း
အရာပါ။

ဒါပေမယ့် နိဒါန်းမှာ ရပ်စကင်းက စာအုပ်တွေ အကြောင်း
ကို မပြောခင်မှာ ပညာရေးနဲ့ ပညာသင်ကြားခြင်း အကြောင်း
ကို အစချီထားပါတယ်။ ပညာရေးဆိုတာ ဘာလဲ။ ပညာ
သင်ကြားခြင်းရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဘာလဲ။ ပညာသင်ကြားခြင်းရဲ့
ရည်ရွယ်ချက်ဟာ အများနဲ့အမှန်ကို ခွဲခြားသိဖို့၊ တရားမှုနဲ့ မတ
ရားမှုကို ခွဲခြားသိဖို့ ဖြစ်ပေယ့် အများအားဖြင့်တော့ ပညာ
ရေးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ရာထူး ဂုဏ်ထူးတွေ ရအောင်လုပ်ဖို့၊
လူ့ဘဝမှာ တိုးတက်ကြီးပွားဖို့၊ အထက်တန်းကျကျ ဝတ်နိုင်၊
စားနိုင်၊ နေနိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။

ရပ်စကင်းဟာ ပညာရေးဆိုတာ တိုးတက် ကြီးပွားအောင် လုပ်ဖို့အရာ မဟုတ်ဘူး။ ပညာရေးကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင် ဘဝရဲ့ တိုးတက်ကြီးပွားမှုကြီးတစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ ခံယူသူဖြစ်တယ်။ လူရာ ဝင်တာ၊ ပဲ့လယ်တင့်တာ၊ သူတပါး ကောင်းချီးဩဘာပေးခြင်း ခံရတာ စသည်တို့ဟာ တိုးတက်ကြီးပွားမှုကို ဖော်ပြတဲ့လက္ခဏာ တွေ ဖြစ်တယ်လို့ လူတွေကယူဆနေကြတယ်။

ကောင်းပြီ။ ဒါဖြင့် အဲဒီ ကောင်းချီးဩဘာပေးတာကို ခံချင်တဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်မှာအခြေခံသလဲဆိုယင် ကိုယ့်ရဲ့ မာနစိတ် မှာ အခြေခံတယ်။ ဒီနည်းအားဖြင့် ကိုယ့်ရဲ့ အတိမာနကို အစာ ကျွေးနေရတယ်လို့ သူကထောက်ပြသွားပါတယ်။ လူတွေဟာ အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်ကြတဲ့အခါမှာ ကောင်းချီးဩဘာပေးတာကို ခံချင်လို့ လုပ်တာလား၊ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်တယ်လို့ ယူဆလို့ လုပ်တာလား ဆိုတာကို စဉ်းစားဖို့လိုတဲ့ အကြောင်း၊ အများ အားဖြင့်တော့ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တယ်ထင်လို့ လုပ်ကြတာမဟုတ် ပဲ သူများချီးကျူးဩဘာပေးတာ ခံချင်လို့ လုပ်ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ရပ်စကင်းက ပြောသွားပါတယ်။

သူ့အတွေးကို ရပ်စကင်း သိပြသွားပုံဟာ တော်တော်လှပါ တယ်။ အတွေးတစ်ခုပေါ်မှာ နောက်တစ်ခုဆင့်၊ အဲဒီတစ်ခုပေါ် မှာ နောက် အတွေးတစ်ခု ဆင့်ပြီးသိသွားလိုက်တာ သူ့အတွေး ပန်းကုံးကြီးဟာ ကြည့်လို့ပဲ ဆုံးနိုင်စရာ မရှိပါဘူး။

ခု ဆောင်းပါးမှာလည်း ကြည့်လေ။ ပထမ ပညာ ရေး အကြောင်း၊ ပညာရေးကနေ ဘဝ တိုးတက် ကြီးပွားရေး အကြောင်း၊ တိုးတက်ကြီးပွားရေးကနေပြီး သူတပါး ချီးကျူး

ဩဘာပေးတာကို ခံချင်တဲ့စိတ်အကြောင်း။ အဲဒီကနေ လူ့ရဲ့ အတိအမှတ်အကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောယင်းပြောယင်း သူ့အတွေးတွေဟာ စမ်းရေတံခွန်များ စီးကျနေသလိုပါပဲ။ အမျှင် မပြတ်နိုင်တော့ပါဘူး။

ရပ်စကင်းဟာ အတွေးတင် လှတာမဟုတ်ပါဘူး။ စကားပြောတာလည်း တော်တော်လှပါတယ်။ သူ့ စကားပြောဟာ ကျစ်လျစ်ပြီး အင်မတန်ငြိမ်ညောင်းပါတယ်။ အသုံးအနှုန်းတွေဟာလည်း အင်မတန်လှပါတယ်။ ဥပစာ၊ ဥပမာများဟာလည်း အင်မတန်ကြွယ်လှပါတယ်။ တခြားတစ်သားကို ပြန်လိုက်တဲ့အခါ မှာဘော့ သူ့ မူရင်းစကားပြောရဲ့ အလှ၊ မူရင်းစကားပြောရဲ့ နှစ်လိုက်မှု မပါနိုင်တော့ဘူးပေါ့။

ခုအပိုင်းဟာ ရပ်စကင်းရဲ့ 'ကေရုတ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ' ဆိုတဲ့ ဟောပြောချက်အစ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဟောပြောချက်များကို နောက်လများမှာ ဆက်လက် ဖော်ပြဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။ ○

ပိဋကတ်တိုက်များ

ပိဋကတ်တိုက်များဟာ ကေရာဇ်တို့ရဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်ကြီးများနဲ့ တူတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီ ပိဋကတ်တိုက်များထဲမှာရှိတဲ့ စာအုပ်တွေကတော့ အသိပညာ ဘဏ္ဍာတိုက်ကိုဖွင့်ရာ သော့များနဲ့ တူတဲ့အကြောင်း၊ တစ်ထောင်တစ်ည ပုံပြင်ထဲမှာ 'ဆက်စမ်း'ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာဘဏ္ဍာတိုက်ကိုဖွင့်တဲ့ဂါထာမန္တယားဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါ့ကြောင့် ဒီအမည်ကိုတပ်ပေးတဲ့အကြောင်း သူ့ရဲ့ ပထမပိုင်းဟောပြောချက်ထဲမှာ ရုပ်စကင်းကရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ခု တစ်ပတ်မှာတော့ ရုပ်စကင်းက ကျွန်တော်တို့တတွေမှာ မိတ်ဆွေလိုတဲ့အကြောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းနဲ့ မိတ်ဆွေဆိုး ရှိတဲ့အကြောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းကို ရှာရတာ ကော်တဲ့အကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နယ်ပယ်ဟာ ကျဉ်းကျဉ်းကလေး ဖြစ်လေတော့ ရှာရတဲ့နယ်ဟာလည်း ကျဉ်းကျဉ်းကလေးသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ စာအုပ်များသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်မှန်တဲ့ မိတ်ဆွေများ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ဆက်ပြောပါတယ်။

အောက်မှာ ရုပ်စကင်းရဲ့ ဟောပြောချက်အဆက်ကို ဖော်ပြပါတယ်။

‘လူတွေ့ရဲ့ ကြီးပွားတိုးတက်လိုတဲ့ ဆန္ဒထဲမှာ အများချီးကျူး
 သြဘာပေးခြင်း ခံလိုတာက ပထမ၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်ဘာကို
 လုပ်လိုတဲ့စိတ်ကဒုတိယ၊ တနည်းပြောရယင် အတ္တကပထမ၊ ပရက
 ဒုတိယ ဖြစ်နေသည့်တိုင် အဲဒီဆန္ဒထဲမှာ ပရအကျိုးလည်း တွဲပါ
 နေတာပဲ မဟုတ်ဘူးလားလို့ ခင်ဗျားတို့က မေးကောင်းမေးကြ
 မယ်။ အတော်အတန်ရှိပြောသို့ တစ်ဦးသည်ပင်လျှင် ရာထူး
 ဂုဏ်ထူးကို လိုချင်တယ်။ အဲဒီ ရာထူးဂုဏ်ထူးကလေးကို အသုံး
 ပြုပြီး အများအကျိုးအတွက် လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်ဘာတွေကို
 မလုပ်နိုင်ပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ လူ့ အန္တော၊ နုလပိန်း
 တုံးတွေနှင့် အပေါင်းအသင်း မလုပ်ချင်ကြပဲ လူလိမ္မာတွေ၊
 ပညာရှိတွေနဲ့ အပေါင်းအသင်း လုပ်ချင်ကြပေလိမ့်မယ်။ ကျွန်
 တော်တို့ဟာ မိတ်ဆွေစစ် မိတ်ဆွေမှန်ကို တွေ့ချင်ကြတယ်။
 ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ အပေါင်းအဖော်နဲ့ ပေါင်းဖော်ချင်ကြတယ်။
 ဒီလို ပေါင်းနိုင် သင်းနိုင်ယင် ကျွန်တော်တို့အဖို့ စိတ်လည်း
 ချမ်းသာမယ်၊ အကျိုးလည်းရှိမယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

‘ကောင်းပြီ။ ကျွန်တော်တို့မှာ မိတ်ဆွေစစ် မိတ်ဆွေမှန်ကို
 ရွေးချင်တဲ့ဆန္ဒလည်း ရှိတယ်။ ရွေးနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်လည်း ရှိပြီပဲ
 ထားပါ။ ကျွန်တော်တို့မှာ ရွေးနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်း၊ ဘယ်
 လောက်များ ရှိလို့လဲ။ ကျွန်တော်တို့ ရွေးစရာနယ်ပယ်ဟာ
 ဘယ်လောက်များ ကျယ်လို့လဲ။ အဆွေခင်ပွန်းဆိုတာ လိုအပ်လို့
 ဖွဲ့ရတာလည်း ရှိတယ်။ မတော်တဆ သိကျွမ်းသွားရတာလည်း
 ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘဝမှာ မိတ်ဆွေရှာစရာ နယ်ပယ်ဟာ
 တကယ့် ကျဉ်းကျဉ်းကလေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘယ်သူနှင့်

မိတ်ဆွေဖြစ်မယ်လို့ မသိနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့သိတဲ့ မိတ်ဆွေ
ကျတော့လည်း တကယ်လိုတုန်းမှာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ဘယ်
လောက် အကူအညီပေးနိုင်မယ်ဆိုတာ မပြောနိုင်ဘူး။ သာမန်
လူတစ်ယောက်အဖို့ ပြောရယင် အထက်တန်းပညာတတ် အသိုင်း
အဝိုင်းဆိုတာ လှမ်းလို့လည်း မမီဘူး။ တံခါးလည်း မပွင့်ဘူး။
ကံကောင်းယင် ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ နာမည်ကျော် လက်ာ
ဆရာကြီးကို တစေ့တစောင်း မြင်ကောင်းမြင်လိုက်ရမယ်။ သူ့
အသံကို တစွန်းတစ ကြားကောင်း ကြားလိုက်ရမယ်။ ဒီလိုမှ
မဟုတ်ယင်လည်း သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးတစ်ဦးကို မေးခွန်း တစ်ခု
တစ်လေ မေးကောင်း မေးလိုက်ရမယ်။ ရယ်ရယ်မောမောနဲ့
ပြန်ဖြေသံကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြားကောင်း ကြားရမယ်။
ဒါမှမဟုတ်ယင်လည်း ဝန်ကြီးတစ်ဦးနှင့် ဆယ်မိနစ်လောက်
စကားပြောခွင့်ရပြီး မေးဖြဲနေတာထက် ပိုဆိုးတဲ့စကားလုံးတွေ
နှင့် ဖြေဘာကို ကျွန်တော်တို့ ကြားချင်ကြားရမယ်။ ဒါမှ
မဟုတ်သေးယင်လည်း ကျွန်တော်တို့ဘဝမှာ မင်းသမီးတစ်ပါး
လာမယ့်လမ်းမှာ ပန်းကုံးပစ်ကြဲခွင့်ကို တစ်ခါ နှစ်ခါ ရကောင်း
ရမယ်။ ဒါမှမဟုတ်သေးယင်လည်း ဘုရင်မတစ်ပါးရဲ့ ကြင်နာ
သနားတဲ့ အကြည့်ကို တွေ့ဖူးကောင်း တွေ့ဖူးလိုက်မယ်။
ဒါလောက်ကလေးကိုတောင် ဒုလ္လဘ တရားကြီး တစ်ခု လို့
ကျွန်တော်တို့မှာ အာသာငမ်းငမ်းဖြစ်နေခဲ့ကြရတယ်။

‘ဒီလိုအရာမျိုးတွေအတွက် ကျွန်တော်တို့မှာ နှစ်တွေ အချိန်
တွေ ကုန်ခဲ့ကြရတယ်။ အားတွေကုန်ခဲ့ကြရတယ်။ အစွမ်းတွေ
ကုန်ခဲ့ကြရတယ်။ ဒါပေမယ့် တဘက်မှာ ကျွန်တော်တို့အတွက်

အမြဲတံခါးဖွင့်ထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နားထောင်ချင်တယ် ဆိုယင် အဆင့်အတန်းမရွေး၊ လူမျိုးမရွေး ကျွန်တော်တို့ကို စကားပြောမယ့် အသိုင်းအဝိုင်းကြီး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ခု ရှိနေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို သူတို့စိတ်ထဲမှာ အကောင်းဆုံးလို့ ယူဆပြီး ရွေးချယ်ထားတဲ့ စကားလုံးတွေနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို စကားပြောမယ့် အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခု ရှိနေတယ်။ သူတို့ ပြောတာကို နားထောင်ယင် ကျွန်တော်တို့ကိုလည်း အင်မတန် ကျေးဇူး တင်မှာပဲ။

အဲဒီ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးဟာ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်း များပြားတယ်။ နူးညံ့ကြင်နာမှုလည်းရှိတယ်။ သူတို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ညီလာခံ ဝင်ခွင့်ပေးဖို့ မဟုတ်ပဲ ကျွန်တော်တို့ထံ ညီလာခံဝင်ဖို့ တနေကုန်စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။ ရိုးရိုးပြင်ဆင်ခင်းကျင်းထားပြီး ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ ညွှန်ခန်းဆောင်များထဲမှာ ဘုရင်ကေရာဇ်တွေ၊ နိုင်ငံရေးသုခမိန်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ကို စိတ်ရှည်စွာ စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေများကိုတော့ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်း မပြုကြဘူး။ သူတို့ပြောတဲ့စကားတွေကိုလည်း တစ်နေ့လုံးနေလို့မူ တစ်ခွန်း နားထောင်ဖော်မရကြဘူး။

ဒီတော့ ခင်ဗျားတို့က ပြန်ပြောကောင်းပြောမယ်။ ဒါမှ မဟုတ်ယင်လည်း ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် တွေးကောင်း တွေးမယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ သူတို့ပြောမယ့်စကားတွေကို ကြားနာမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ဆိုင်းနေကြတဲ့ မြင့်မြတ်သူများကို ကျွန်တော်တို့ မသိကျိုးကျ ပြုနေတယ်ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ဒါက တခြား

ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့မှာတွင် သက်ရှိထင်ရှား
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေကြသေးသွားပဲ။ ကျွန်တော်တို့က စကားတွေကို
 နားထောင်ချင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့မျက်နှာတွေကို မြင်ချင်
 ကြတာလို့ ခင်ဗျားတို့က ပြောကောင်းပြောမယ်။ အမှန်တော့
 ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မျက်နှာတွေကို ဘယ်တော့မှ
 မြင်ခွင့်ကြုံစရာမရှိတော့ဘူးဆိုယင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ နိုင်ငံရေး
 သုခမိန့်ကြီး တစ်ဦးနှင့်တွေ့ဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် မင်းသားတစ်ပါးနှင့်
 တွေ့ဖို့ ခင်ဗျားကို ကန့်လန့်ကာ နောက်ကွယ်မှာထားပြီး နား
 ထောင်ခိုင်းယင်ကော ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ သူတို့စကားကို ကြား
 နာရယင် ဝမ်းသာမှာပဲ မဟုတ်လား။ ဒီလိုမဟုတ်ပဲ စာအုပ်
 တစ်အုပ်ရဲ့ ရှေ့ဖုံးနှင့် ကျောဖုံးဆိုတဲ့ ခန်းဆီးနှစ်ခုကြား ရောက်
 သွားပြီး တွေ့ရာတွေလျှောက်ပြောတဲ့ စကားတွေမဟုတ်ပဲ ပညာ
 ဉာဏ် အရှိဆုံးသူတွေရဲ့ သေချာစွာရွေးချယ်ထားတဲ့၊ တိကျတဲ့၊
 လေ့လာမှတ်သားထားတဲ့ စကားလုံးတွေကိုကြားနာရယင်ကော။
 အဲဒီလို ညီလာခံသဘင်မျိုး၊ အဲဒီလိုဂုဏ်ရှိတဲ့ စည်းဝေးသဘင်မျိုး
 ကိုကော ခင်ဗျားမကြိုက်ဘူးလား။

ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားက ပြောကောင်း ပြောဦးမယ်။ လက်ရှိ
 အသက်ထင်ရှားရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မတွေသာလျှင် လက်ရှိအဖြစ်အပျက်
 တွေကို ပြောနိုင်တယ်။ ဒါမျိုးကိုမှ စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဒါကြောင့်
 မို့ သူတို့ပြောတဲ့စကားတွေကိုပဲ ကြားနာချင်တယ်လို့ ခင်ဗျား
 တို့က ဆိုကောင်းဆိုမယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ သက်ရှိထင်ရှားပုဂ္ဂိုလ်
 တွေက လက်ရှိ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အကြောင်းတွေကို ပြောရာမှာ
 စာအုပ်ထဲမှာပြောတာထက် သူတို့ပါးစပ်က လက် တန်း ပြော

တာက ပိုလို့တောင် ကောင်းပါသေးတယ်လို့ ပြောကောင်း
 ပြောဦးမယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စာအုပ်ချင်းအဘူတူ၊ စာနှင့်ရေးထား
 တာချင်း အတူဘူဆိုယင်လည်း ခုဖြစ်နေတဲ့ကိစ္စတွေကို မြန်မြန်
 ဆန်ဆန်၊ သွက်သွက်လက်လက် ရေးထားတာကိုပဲ ကြိုက်တယ်။
 နှေးနှေးကွေးကွေး ကြာရှည်ခံအောင် ရေးထားတဲ့ စာအုပ်မျိုး
 တွေကို မကြိုက်ဘူးလို့ ပြောကောင်းပြောဦးမယ်။

‘စာအုပ်အားလုံးကိုအမျိုးအစားခွဲလိုက်ယင်နှစ်မျိုးပဲရှိတယ်။
 အဲဒီနှစ်မျိုးကတော့ နာရီပိုင်းသာခံတဲ့ စာအုပ်နှင့် ခေတ်တိုင်းခံတဲ့
 စာအုပ်ဖြစ်တယ်။ ဒီနှစ်မျိုးဟာ စာအုပ်အမျိုးအစားကိုပြောတာ
 မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သတိချပ်စေချင်ပါတယ်။ ရေရှည် မခံတဲ့
 စာအုပ်ဆို၊ ရေရှည်ခံတဲ့ စာအုပ်ကောင်းကို ကျွန်တော် ပြောနေ
 တာ မဟုတ်ပါဘူး။ စာအုပ်ကို မျိုးနှယ်အလိုက် ကျွန်တော်ခွဲခြား
 နေတာပါ။ နာရီပိုင်းခံတဲ့ စာအုပ်ကောင်းလည်း ရှိတယ်။ ခေတ်
 တိုင်းခံတဲ့စာအုပ်ကောင်းလည်း ရှိတယ်။ နာရီပိုင်းခံတဲ့ စာအုပ်
 ဆိုးလည်း ရှိတယ်။ ခေတ်တိုင်းခံတဲ့စာအုပ်ဆိုးလည်းရှိတယ်။ ရှေ့
 ဆက်မပြောမီ ဒီအမျိုးအစားနှစ်ခုကို ကျွန်တော်ခွဲပြမယ်။

‘နာရီပိုင်းခံတဲ့ စာအုပ်ကောင်း ဆိုတာက (စာအုပ်ဆိုးကို
 ကျွန်တော် မပြောသေးပါဘူး။) ပုံနှိပ်စာလုံးနှင့်မှအပ တခြား
 တယ်နည်းနဲ့မှခင်ပျားနှင့် တွေ့ဆုံ စကားပြောနိုင်စရာ အကြောင်း
 မရှိတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ် တချို့ရဲ့ အသုံးကျတဲ့၊ ဒါမှမဟုတ် သာယာ
 နာပျော်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ စာအုပ်တွေဖြစ်တယ်။ သူတို့ကား
 တွေ့ကာ အင်မတန် အသုံးကျတယ်။ ခင်ဗျား သိလို့သိထိုက်တဲ့
 အရာတွေကို ပြောပြတယ်။ သူတို့ စကားတွေက အမြော်

အမြင်ရှိတဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ရှိ စကားတွေကို နားထောင်ရ
 သလိုပါပဲ။ ရှင်လန်းရောကောင်းတဲ့ ခရီးသွား မှတ်တမ်းတွေ၊
 စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးစေပြီး ပဋိဘာန်ဉာဏ်နှင့် ဩဇာတို့ အမေး
 ပုစ္ဆာ ဆွေးနွေးချက်တွေ၊ စတ္တုပုံသက္ကရာဇ်နှင့်ပြောတဲ့ ရှင်လန်း
 ဖွယ် သို့မဟုတ် သနားဖွယ်ဇာတ်လမ်းတွေ၊ လက်ရှိ သမိုင်းမှာ
 ပါဝင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြောပြတဲ့ ခိုင်ခာတ် အချက်အလက်
 တွေ၊ ဒီစာအုပ်တွေဟာ နာရီပိုင်းခံ စာအုပ်တွေ ဖြစ်တယ်။

နာရီပိုင်းခံ စာအုပ်များဟာ မျက်မှောက်ခေတ်၌ ထူးခြား
 ချက်၊ မျက်မှောက်ခေတ်ရှိ ပစ္စည်းတွေဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်
 တို့ဟာ အဲဒီ စာအုပ်တွေကို ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်။ အဲဒီ စာအုပ်
 တွေကို အသုံးမချတတ်ယင် ကျွန်တော်တို့ ဘာသာ ကျွန်တော်
 တို့ ပြန်ရှက်သင့်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ စာအုပ်တွေကိုတကယ်
 စာအုပ်တွေရှိ နေရာမှာ အစားထိုးလိုက်တယ် ဆိုယင်တော့
 ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီ စာအုပ်တွေကို အဆိုးဆုံး အသုံးချလိုက်
 တာနှင့် အတူတူပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ သူတို့ဟာ စာအုပ်
 မဟုတ်ပဲ စာတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် စာလုံး ကောင်းကောင်းနှင့်
 နှိပ်ထားတဲ့ သတင်းစာတွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ မိတ်
 ဆွေများရှိ ပေးစာတွေဟာ ဒီနဲ့အချိန်မှာ လိုကောင်းလိုမယ်။
 ကြည့်နူးစရာ ကောင်းချင်ကောင်းမယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ စာတွေ
 ကို သိမ်းဆည်းထားထိုက်သလား၊ မထားထိုက်ဘူးလား ဆိုတာ
 ကတော့ စဉ်းစားစရာပဲ။ သတင်းစာဟာ နံနက်စာ စားချိန်မှာ
 အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့ကို တစ်နေ့လုံးဖတ်ဖို့ မဟုတ်
 တာကော့ သေချာပါတယ်။

‘ဒီတော့ မနှစ်က ဒီနေရာ ဒီနေရာမှာ ရာသီဥတုက ဘယ်လို
 ရှိတယ်၊ လမ်းပန်းက ဘယ်လိုရှိနေတယ်၊ ဘယ်တည်းခိုရိပ်သာ
 က ဘယ်မှာရှိတယ် ဆိုတဲ့ စာတွေ၊ ရွှံ့လန်းစရာ ကြည်မော
 စရာ ကောင်းတဲ့ ဇာတ်လမ်းကို ပြောပြတဲ့ စာတွေ၊ ဒါမှမဟုတ်
 ဒီအဖြစ် ဒီအဖြစ်ဟာ ဘယ်လို ဖြစ်ပျက်ခဲ့တယ် ဆိုတာကိုရေး
 ထားတဲ့ စာတွေ...။ ဒီလို စာအုပ်တွေကို ဘယ်လောက်ပဲ
 ခန့်ညားတဲ့ သားရေဖုံးကြီးတွေနှင့် ချုပ်ထား ချုပ်ထား၊ တစ်
 ခါတရံ အကိုးအကားပြုဖို့အတွက် ဘယ်လောက်ပဲ အဖိုးတန်တန်၊
 အဲဒီ စာတွေဟာ တကယ်တကယ် ပြောရယင် ‘စာအုပ်’ မဟုတ်
 ဘူး။ တကယ်တကယ်ပြောရယင် ‘ဖတ်စရာ’ မဟုတ်ဘူး။ စာအုပ်
 တစ်အုပ်ဟာ ပြောပြထားတဲ့ အရာမဟုတ်ဘူး။ ရေးပြထားတဲ့
 အရာဖြစ်တယ်။ ရေးထားရာမှာလည်း သိရှိရေးထားတဲ့ အရာ
 မဟုတ်ဘူး။ ထာဝရတည်အောင် ရေးထားတဲ့ အရာဖြစ်တယ်။
 ပြောထားတဲ့ စာအုပ်ကို အကွရာတွေနှင့် စက္ကူပေါ်မှာတင်ပြီး
 ပုံနှိပ်ထားတာက တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ စာရေးဆရာဟာ
 စတင်ပေါင်းများစွာသော လူတွေကို တပြိုင်နက်တည်း၊ တစ်
 ချိန်တည်းမှာ စကားမပြောနိုင်လို့ဖြစ်တယ်။ တပြိုင်နက်တည်း
 တံချိန်တည်းမှာ ပြောနိုင်ယင် သူရေးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပြောမှာပဲ။
 ဒီတော့ အဲဒီ စာဟာ သူ့အသံကို ပွားထားတဲ့ အသံပွား
 သာ ဖြစ်တယ်။ ခင်ဗျားဟာ အိန္ဒိယပြည်မှာ ရောက်နေတဲ့
 မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဆီကို စကားပြောလို့ မရဘူး။ ပြောလို့
 ရယင် ပြောမှာပဲ။ ဒီတော့ ခင်ဗျား ဘာလုပ်သလဲ။ ရေးတယ်။
 ဒါကြောင့် အဲဒီ စာအုပ်ဟာ အသံပွားတဲ့အရာသာ ဖြစ်တယ်။

‘ဒါပေမယ့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးတာကတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးခြင်းဟာ အသံကိုပွားရုံ သက်သက် မဟုတ်ဘူး။ အသံကို ပို့ပေးရုံသက်သက် မဟုတ်ဘူး။ အသံကို ထိန်းသိမ်းထားဖို့လို့ ဖြစ်တယ်။ စာရေး ဆရာဟာ သူမှန်တယ်၊ ကောင်းတယ်၊ လှဘယ်လို့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ထင်နေတာကို ပြောချင်နေတယ်။ သူ့သိသလောက်ဆိုယင် ဒီအကြောင်းကို တခြား ဘယ်သူမှလည်း မပြောဖူးကြသေးဘူး။ သူ့သိသလောက် တခြား ဘယ်သူမှလည်း ပြောနိုင်မယ် မထင်ဘူး။ သူပြောမှန်ဖြစ်မယ် ထင်နေတယ်။ တတ်နိုင်သလောက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း၊ လှလှပပ ပြောချင်တယ်။ အနည်းဆုံး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောချင်တယ်။ သူ့ဘဝတလျှောက်မှာ ဒီကိစ္စ၊ ဒီကိစ္စတွေကို လှိုက်လှိုက် ခံစားနေရတယ်၊ တရစ်ဝဲပေါ်နေတယ်။ ဒီလိုနှင့် သူ့ဘဝ နေရောင်နှင့် သူ့ဘဝ မြေကြီးက ပေးလိုက်တဲ့ အမြင်၊ အသံကို သူဖမ်းယူ ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး မှတ်တမ်း တင်လိုက်တယ်။ ဖြစ်နိုင်ယင် ကျောက်ထက် အကွာတင်လိုက်တယ်။

‘ထိုအရာတို့ကား ကျွန်ုပ်၏ အကောင်းဆုံး အမွန်ဆုံးတို့ ဖြစ်ပေ၏။ ကျန်အရာတို့ကား ကျွန်ုပ်၏ စားခြင်း၊ သောက်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းတို့မျှသာဖြစ်၍ အခြားသော သူများနှင့် အတူတူသာ ဖြစ်ပေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ ဘဝကား ရေပွက်ပမာမျှသာဖြစ်၍ ထိုအရာတို့ကား မဟုတ်ကုန်။ ထိုအရာများကား ကျွန်ုပ်သိသော မြင်သောအရာများ ဖြစ်ပေ၏။ ထိုအရာများကား သင့်မှတ်ဉာဏ်တွင် သိမ်းဆည်းထားအပ်သော အရာများဖြစ်

ခေါ်' လို့ ပြောပါသည်။ အဲဒါဟာ သူ့ရဲ့ 'အရေးအသား' ပါပဲ။ ဒါဟာ လူတစ်ယောက် အနေနှင့် ဆူရင်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ရေးချလိုက်တဲ့ ကမ္မည်းစာတွေပါပဲ။

'ဒီလိုရေးချတဲ့ စာအုပ်ကော ရှိလို့လား' လို့ ခင်ဗျားတို့က မေးကောင်း မေးကြဦးမယ်။

'ဒီလိုဆိုယင် ကျွန်တော်ကလည်း ပြန်မေးချင်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ဟာ ရိုးဖြောင့်မှုနဲ့ ကြင်နာမှုတို့ ရှိတယ် ဆိုတာကော ယုံရဲ့လား။ ဉာဏ်ပညာကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ရိုးဖြောင့်မှုနဲ့ သနားကြင်နာမှုတို့ မရှိဘူးလို့များ ထင်သလား။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးဟာ ဒီလို ထင်ရလောက်အောင်တော့ ခါးသည်းမှု မရှိကြဘူးလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ ပညာရှိတစ်ယောက် ရိုးသားစွာနှင့် စေတနာရှိစွာ ရေးထားတဲ့ စာတစ်ပုဒ်ဟာ စာအုပ်တစ်အုပ်ပဲ။ ဒါဟာ သူ့ရဲ့ အနုပညာလက်ရာ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုပဲ။ အဲဒီစာအုပ်တွေထဲမှာ မကောင်းတဲ့ အပိုင်းအစတွေ၊ အပိုတွေ၊ ကရော်ကမည်တွေ၊ ဟန်လုပ်ရေးထားတာတွေ ပါနိုင်ကောင်း ပါနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်က မှန်ကန်စွာ ဖတ်တတ်လို့ရှိယင် အဲဒီအထဲက မှန်ကန် ကောင်းမွန်တဲ့ အပိုင်းအစတွေ တွေ့လိမ့်မယ်။ အဲဒီ အပိုင်းအစတွေဟာ စာအုပ်ပဲ။

'ဒီလို စာအုပ်မျိုးတွေကို ခေတ်တိုင်း ခေတ်တိုင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ပဟုက ရေးခဲ့ကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ၊ နိုင်ငံရေး သူခမိန်ကြီးတွေ၊ တွေးခေါ်ရှင်ကြီးတွေက ရေးခဲ့ကြတယ်။ ဒီစာအုပ်တွေကို ခင်ဗျား မရွေးနိုင်တယ်။ လူ့ဘဝဟာ တိုတိုကလေးရယ်။ ဒီစကားကို ခင်ဗျား မကြာခဏ ကြားဖူးမှာပဲ။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ဒါပေမယ့် အဲဒီဘဝ တိုတိုကလေးနှင့် လုပ်ခွင့်လုပ်နိုင်မယ့် အချိန်
 ကလေးကို ခင်ဗျား တိုင်းထူးကြည့်မိရဲ့လား။ ယေးရုရှေလံ
 မိရဲ့လား။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ခင်ဗျား ဖတ်နေတဲ့အချိန်မှာ
 တခြား စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ခင်ဗျား မဖတ်နိုင်တော့ဘူး ဆိုတာ
 သတိထားမိရဲ့လား။ ဒီနေ့ ဆုံးရှုံးလိုက်တဲ့အရာကို မနက်ဖြန်မှာ
 ပြန်မရနိုင်တော့ဘူးဆိုတာ ခင်ဗျား စဉ်းစားမိရဲ့လား။ ဘုရင်
 ကေဇုတ်တွေ၊ မဟေသိတွေနှင့် စကား ပြောဆိုနိုင်တဲ့ အချိန်မှာ
 လမ်းဘေးထိုင်ပြီး တောင်စဉ် ရေမရတွေ၊ အတင်းအဖျင်း၊
 အသေးအစွဲတွေကို ပြောမလား။

‘ကမ္ဘာကြီးလောက်ကျယ်ပြီး အသင်္ချေယ ကပ်ကြီးတစ်ခု
 လောက် များပြားရှည်လျားတဲ့ နန်းရင်ပြင်ကြီးတစ်ခု ပွင့်နေ
 ပါလျက်နှင့် အဲဒီ နန်းရင်ပြင်ဆီကို မထွားပဲ လမ်းဘေးထိုင်
 အသိမ်အဖျင်းတွေ ပြောနေတာကို သာမန်လူထုတွေထဲမှာ ရော
 နှောနေတာလို ခင်ဗျားကိုခင်ဗျား ကျေနပ်နေမလား။ ဒီနန်း
 ရင်ပြင်ကြီးထဲကို ခင်ဗျား အချိန်မရွေး ဝင်နိုင်တယ်။ အဲဒီနန်း
 ရင်ပြင်မှာ ဝင်ပြီး ခင်ဗျား လုပ်ချင်တယ်ဆိုပင် မှူးမတ်လုပ်လို့
 ရတယ်။ မင်းစိုးရာဇာ လုပ်လို့ရတယ်။ ကိုယ်ကသာ နုတ်ထွက်
 ခြင်း မပြုပင် အဲဒီ နန်းရင်ပြင်မှာ ခင်ဗျားဟာ ဘယ်တော့မှ
 အရာမကျနိုင်ဘူး။ အဲဒီ နန်းရင်ပြင်မှာ ခင်ဗျား ဘယ်လိုနေရာ
 မျိုးမှ နေချင်တယ် ဆိုတာကို သိလာတော့မှ ဆက်ရှိထင်ရှား
 ရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ခင်ဗျား လူရာဝင်ချင်တာ၊ ပွဲလယ်
 တင့်ချင်တာ၊ ထင်ပေါ်ချင်တာ စတဲ့ ဆန္ဒတွေဟာ ဘယ်လောက်
 မှန်တယ် မမှန်ဘူးဘယ်ဆိုတာ သိလာလိမ့်မယ်။

‘အဲဒီ အတိတ်က နန်းရင်ပြင်ဟာ ခုခင်ဗျား မှီတင်းနေ ထိုင်တဲ့ လူ့ အဖွဲ့အစည်းကြီးနှင့် မတူဘူး။ အဲဒီ ရင်ပြင်ဟာ ကိုယ့်လုံ့လရှိယင် ရှိသလောက် ခံစားနိုင်တယ်။ ကိုယ့်အရည် အချင်းရှိယင် အရည်အချင်းရှိသလောက် ခံစားနိုင်တယ်။ အဲဒီ ပညာ နန်းရင်ပြင်မှာ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း လာဘ်ဆိုးစရာ မလိုဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း ကြောက်ရွံ့စရာ မလိုဘူး။ ဘယ် အဆောင်အယောင် အခမ်းအနားကိုမှလည်း အဟုတ် ထင်စရာ မလိုဘူး။ ဒီပညာ နန်းရင်ပြင်မှာ ညစ်ညမ်းယုတ်ညံ့တဲ့ လူတွေ မလာဘူး။ အဲဒီ နန်းတော်စောင့်က မေးခွန်းတစ်ခု နှစ်ခုတော့ မေးလိမ့်မယ်။ ‘ခင်ဗျားဟာ ဒီနန်းရင်ပြင်နဲ့ ထိုက်တန်တယ်လို့ ထင်သလား’ လို့ သူက မေးမယ်။ ခင်ဗျားဘာသာ ခင်ဗျား ထိုက်တန်တယ်လို့ထင်ယင် သူက ဝင်ခွင့်ပြုလိုက်မှာပဲ။ ‘မြင့်မြတ် သူတွေနဲ့ ပေါင်းဖော်ချင်သလား’ လို့ မေးမယ်။ ပေါင်းဖော် ချင်တယ်ဆိုယင် ‘ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင်လည်း မြင့်မြတ်တဲ့ လူတစ် ယောက်ဖြစ်အောင် လုပ်ပါ။ လုပ်ယင်ဖြစ်မှာပဲ’ လို့ ပြောလိမ့် မယ်။ ‘ပညာရှိတွေရဲ့ အဆိုအမိန့်တွေကို နားထောင်ချင်သလား’ လို့ မေးလိမ့်မယ်။ နားထောင်ချင်တယ်ဆိုယင် ‘နားလည်အောင် ကြိုးစား။ အဲဒီအခါမှာ ခင်ဗျား သူတို့ အဆိုအမိန့်တွေကို ကြား လိမ့်မယ်’ လို့ ပြောလိမ့်မယ်။

‘အဲဒီလိုမဟုတ်ယင်တော့ ခင်ဗျားကို ဝင် ခွင့် ပြု လိမ့် မယ် မဟုတ်ပေဘူး။ ခင်ဗျားကမှ မတ်တတ်ရပ်မပြုယင် တဘက်က လည်း ခင်ဗျားကို ဦးညွှတ်ပြမယ် မဟုတ်ပေဘူး။ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေတဲ့ မင်းတစ်ပါးကတော့ ခင်ဗျားကို ယဉ်ကျေးသမှုအနေနှင့်

ခံစားခွင့် ပေးကောင်းပေးမယ်။ သက်ရှိထင်ရှားရှိနေတဲ့ တွေး
 ခေါ်ရှင် တစ်ဦးကတော့ ခင်ဗျားနားမလည်တာကို နားလည်
 အောင် ရှင်းပြကောင်း ရှင်းပြမယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနန်းရင်ပြင်
 မှာတော့ ခင်ဗျားကို ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင်လုပ်နေမှာမဟုတ်ဘူး။
 ခင်ဗျားကို ရှင်းပြနေမှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ နန်းရင်ပြင်က လူတွေ
 ဆီကို ဝင်ချင်ယင် သူတို့အတွေးနှင့် အဆင့်မီအောင် ခင်ဗျား
 ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။ သူတို့ ခံစားချက်တွေကို လိုက်မီအောင်
 ခံစားချင်ယင် သူတို့အတွေးကို တလေးတစား အသိအမှတ်ပြုရ
 လိမ့်မယ်။

‘ဒီတော့ ခင်ဗျားဟာ နန်းရင်ပြင်ကို ဝင်ချင်ယင် အဲဒါတွေ
 ကိုတော့ လုပ်ရလိမ့်မယ်။ နည်းနည်းတော့ ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။
 သူတို့နှင့် တဆားတည်းဖြစ်ချင်ယင် သူတို့ကို ချစ်ရလိမ့်မယ်။
 ဘာကြီးဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်ကြီးတွေနှင့်တော့ အဲဒီ နန်း
 ရင်ပြင်ထဲကို မဝင်ပါလေနှင့်။ ဒီ ရည်မှန်းချက်တွေနှင့် ဝင်သွား
 ယင် ခင်ဗျားကို ဝိုင်းပြီးလှောင်ကြလိမ့်မယ်။ သူတို့ကို ခင်ဗျား
 ချစ်ခင်ရလိမ့်မယ်။ ချစ်ခင်ကြောင်းကို နည်း နှစ်နည်းနှင့် ပြရ
 လိမ့်မယ်’

.....

စာအုပ်တွေ

ရပ်စကင်းဟာ သူ့ဟောပြောချက်ကို ခမ်းနားအောင် ပြော
 သွားပါတယ်။ သူ ပြောချင်တာကို တိုက်ရိုက်မပြောပဲ သွယ်ဝိုက်

ဆိုင်းဝိုင်းပြီး အချက်အလက်တွေခုံပြီ၊ ပရိသတ်က သူပြောတာ
 ကတို့ကို လက်ခံပြီလို့ တင်တဲ့ အချိန်လောက် ရောက်တော့မှ သူ့ ဆို
 လိုချက်ကို အသေကလေး နားဝင်အောင် ပြောသွားတာကို
 တွေ့ရပါတယ်။

ခု ဟောပြောချက်ကိုကြည့်ယင် ရပ်စကင်းဟာ စာအုပ်တွေ
 အကြောင်းကို အစ ချီထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာအုပ်အ
 ကြောင်းကို မပြောခင်မှာ မိတ်ဆွေတွေအကြောင်းကို သူ အယင်
 ပြောပါတယ်။ လောကမှာ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းဟာ
 လိုအပ်တဲ့အကြောင်း၊ မိတ်ဆွေထဲမှာ အဆိုးနှင့် အကောင်း
 ရှိတဲ့အကြောင်း၊ ဒါပေမယ့် မိတ်ဆွေကောင်းဆိုတာဟာလည်း
 အရေးကိစ္စမကြုံမချင်း ဘယ်သူဟာ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်တယ်၊
 မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို ခွဲခြားဖို့ခက်တဲ့အကြောင်း၊ ဘဝတို့တို့က
 လေးမှာ မိတ်ဆွေကောင်း မိတ်ဆွေစစ်ကို ရှာရတာဟာ
 နယ်ပယ်ကလည်းကျဉ်း၊ အချိန်ကလည်းတိုတော့ အရှာရခက်တဲ့
 အကြောင်း၊ အကောင်းဆုံးမိတ်ဆွေများကတော့ စာအုပ်များ
 သာ ဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ စာအုပ် အားလုံးကို ခွဲခြား ကြည့်
 လိုက်ယင် အမျိုးအနွယ်အားဖြင့် နှစ်မျိုးသာရှိတဲ့အကြောင်း၊
 တစ်မျိုးက နာရီပိုင်းခံတဲ့ စာအုပ်များဖြစ်ပြီး တစ်မျိုးကဟော
 ခေတ်တိုင်းခံတဲ့ စာအုပ်များဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ စာအုပ်ကောင်း
 နှင့် စာအုပ်အဆိုးမှာလည်း နာရီပိုင်းခံတဲ့စာနှင့် ခေတ်တိုင်းခံတဲ့
 စာများရှိကြောင်း ပြောပြပြီး လတင်းစာဟာ နာရီပိုင်းခံတဲ့
 စာကောင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပညာရှိတို့ရဲ့စာများဟာ ခေတ်တိုင်းခံ
 စာဖြစ်ကြောင်းကို ဥပမာပြသွားပါတယ်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ရုပ်စကင်းဟာ သုတစာပေနှင့် ရုစာစာပေကို ခွဲချင်ပုံရပါ
တယ်။ တနည်းပြောရယင် အသိကိုပေးတဲ့စာနှင့် အတွေး
အခေါ်ကိုပေးတဲ့စာကို ခွဲချင်တယ်လို့ ယူဆစရာပါပဲ။ အသိကို
ပေးတဲ့စာဟာ နာရီပိုင်းသာခံပြီး အတွေးအခေါ်ကို ပေးတဲ့
စာဟာ ခေတ်တိုင်းခံတယ်လို့ ပြောလိုပုံရပါတယ်။

သုတကိုပေးတဲ့ စာများဟာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
သူတို့ သိလဲပြီးရော အဲဒီမှာတွင် သုတစာပေရဲ့ အခန်း ဟာ
ကုန်သွားပါတယ်။ သူ့အခန်းကုန်သွားတာနှင့် သုတစာပေ
ဟာလည်း ခဏပဲခံလိုက်ပါတယ်။ ရုပ်စကင်းပြောချင်တဲ့ နာရီ
ပိုင်း စာအုပ်ဆိုတာ အဲဒီလိုစာအုပ်မျိုးတွေ ဖြစ် လိမ့်မယ် လို့
ထင်ပါတယ်။

ခေတ်တိုင်းခံတဲ့စာအုပ်တွေကတော့ ရသ၊ သို့မဟုတ် အတွေး
အခေါ်ကို ပေးတဲ့ စာအုပ်တွေပါ။ သူတို့ကတော့ စာအုပ်ကို
ဖတ်ပြီးဘော့မှ သူတို့အလုပ်ကိုစပါတယ်။ အတွေး အခေါ်
လုပ်ငန်းဟာ အဲဒီတော့မှ စပါတယ်။ သူကတော့ ဖတ်ပြီးရုံနှင့်
မပြီးဘူး။ ဖတ်ပြီး တွေးစရာ၊ စဉ်းစားစရာ၊ ခံစားစရာတွေ
ပေါ်လာတယ်။ နောက်တစ်ခါဖတ်ယင်လည်း နောက်တစ်ခါ
စဉ်းစားစရာတွေ ပေါ်လာတယ်။

ရုပ်ကင်းက စာအုပ်ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတာကိုလည်း အကျယ်
ရှင်းပြသွားပါတယ်။ စာအုပ်ဟာ ပြောထားတာ မဟုတ်ရဘူး။
ရေးထားတာဖြစ်ရလိမ့်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ တနည်းပြောရယင်
အကျိုးအကြောင်း သိရုံ၊ သူတပါးကို သိရုံအတွက် ရေးထားတဲ့
စာအုပ် မဟုတ်ပဲ ရေးသူကိုယ်တိုင်က သူ့ရင်ထဲမှာ ခံစားချက်

ကို သူမှတပါး မည်သူမျှ မပြောနိုင်။ သူမှ တပါး မည်သူမျှ
 မရေးနိုင်ဆိုတဲ့ အထင်နှင့် လှပစွာ၊ အသုံးကျစွာ ရေးလိုက်တဲ့
 စာသာလျှင် 'စာအုပ်' လို့ သူကခေါ်ပါတယ်။ 'ပညာရှိ တစ်
 ယောက် ရိုးသားစွာ၊ စေတနာရှိစွာ ရေးလိုက်သော စာပုဒ်
 တစ်ပုဒ်သည် စာအုပ် ဖြစ်၏' လို့ ရပ်စကင်းက ပြောသွားပါ
 တယ်။ ရပ်စကင်းဟာ စာရေးဆရာရဲ့ 'ရိုးသားမှုနှင့်စေတနာ'ကို
 တော်တော် အလေးပေးချင်ပုံရတယ်။

ပိဋကတ်တိုက်များကိုတော့ ရပ်စကင်းက နန်းရင်ပြင်နှင့်
 နှိုင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီနန်းရင်ပြင်ကို ဝင်ချင်ယင်တော့ ကိုယ်
 ကိုယ်တိုင်ကလည်း အရည်အချင်းရှိရမယ်၊ အားထုတ်မှုရှိရမယ်လို့
 သူက ပြောသွားပါတယ်။ အဲဒီပညာ နန်းရင်ပြင်မှာ မှူးမတ်
 ဖြစ်ချင်ယင်၊ မင်းစိုးရာဇာ ဖြစ်ချင်ယင် ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားရမယ်
 လို့ ရပ်စကင်းက ပြောသွားပြီး အဲဒီနန်းရင်ပြင်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို
 နည်းနှစ်နည်းနှင့် ချစ်ခင်မြတ်နိုးရမယ်လို့ ထောက်ပြသွားပါ
 တယ်။ ○

နှမ်းပွင့်

ကျွန်တော်တို့ဟာ စာအုပ်တွေကို ချစ်ရမယ်၊ ဒီလိုချင်တဲ့
နေရာမှာ နည်းနှစ်နည်းနဲ့ပြုရမယ်လို့ ရပ်စကင်းက ပြောသွားပါ
တယ်။ ဒီ နည်းနှစ်နည်းကို ရပ်စကင်းက ဒီလိုဆက်ပြောပါတယ်။

.....
‘၁။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပညာရှိတွေ ရေးထားခဲ့တဲ့ စာအုပ်
တွေရဲ့ အဆုံးအမကို နာခံလိုတဲ့ဆန္ဒရှိရမယ်။ သူတို့အတွေးအခေါ်
တွေထဲကို ဝင်ရောက်ကျက်စားလိုတဲ့ဆန္ဒ ရှိရမယ်။ သူတို့ အတွေး
အခေါ်တွေထဲကို ဝင်ရောက် ကျက်စားလိုတဲ့ ဆန္ဒ ရှိရမယ်ဆိုတဲ့
စကားကို သတိပြုစေချင်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ကိုယ့်အတွေး
ကို အဲဒီစာအုပ်တွေထဲမှာ လိုက်ရှာဖို့မဟုတ်ပါဘူး။ စာအုပ် တစ်
အုပ်ကို ရေးတဲ့ စာရေးဆရာဟာ ကိုယ့်ထက် ပညာမရှိလျှင် ဒီ
အုပ်ကို ဖတ်စရာမလိုတော့ပါဘူး။ ကိုယ့်ထက် ပညာရှိလျှင်၊ အသိ
အလိမ္မာရှိတယ်ဆိုလျှင်တော့ နေရာများစွာမှာ ခင်ဗျားနဲ့မတူဘဲ
ခြားနားစွာတွေးခေါ်တာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။

‘စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုဖတ်ပြီးတာနဲ့ ဒီစာအုပ်ဟာ သိပ်ကောင်း
တာဘဲ၊ ကျွန်တော်တွေ့ထားတာနဲ့ အတူတူပဲလို့ ကျွန်တော်တို့

မကြာခဏ ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီလိုမဖြစ်သင့်
ဘူး။ ဒီစာအုပ်ဟာ ဘော်ဘော်ထူးခြားတဲ့စာအုပ်တဲ့။ အလျင်
တုန်းက ဒီလို ကျွန်တော် တစ်ခါမှမတွေ့ဖူးဘူး။ ကြည့်မေး၊
ဘယ်လောက်မှန်သလဲဆိုတာကို တွေ့ရပြီ။ ခု မတွေ့သေးလျှင်
လည်း နောင်တစ်နေ့မှာ ဒီစာအုပ်ထဲကအတိုင်း ဖြစ်မှာတဲ့ ဆိုတဲ့
အတွေးမျိုး ကျွန်တော်တို့မှာ ပေါ်လာရမယ်။ ထားပါလေ။
ဒီလောက်အထိ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို အဆင်ကြီး ကိုးကွယ်ခြင်း
မပြုလိုသည့်တိုင် အနည်းဆုံး စာအုပ်ထဲမှာ ကိုယ့်အတွေးကို ရှာဖွေ
မဟုတ်ဘဲ စာရေးဆရာဘယ်လိုတွေးသလဲဆိုတာကို သိလိုတဲ့ဆန္ဒနဲ့
ဖတ်သင့်တယ်။ ခင်ဗျားဟာတွေးတတ်ခေါ်တတ်ငယ်ဆိုလို့ရှိလျှင်
စာရေးဆရာရဲ့ အတွေးအခေါ် မှန်မမှန်ကို နောက်ကျတော့
ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဆုံးဖြတ်ယူပေါ့။

ဒါပေမယ့် လောလောဆယ်တော့ သူ ဘယ်လို တွေးသလဲ၊
ဘာတွေးသလဲဆိုတာကို သိအောင်လုပ်သင့်တယ်။ ဒီလိုဖတ်တဲ့
အခါမှာလည်း စာရေးဆရာဆိုလိုချင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်၊ စာရေး
ဆရာ ဆိုလိုချင်တဲ့အတွေးကို ချက်ချင်းလက်ငင်း လုံးဝဥသံ့ သိရ
လိမ့်မယ်လို့ မမျှော်လင့်ပါနဲ့။ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုလုံး၊ အတွေး
အခေါ်တစ်ခုလုံးကို ချက်ချင်းမသိနိုင်ပါဘူး။ တဖြည်းဖြည်းမှ
သိလာတာပါ။ ဒီလိုဖြစ်တာဟာလည်း စာရေးဆရာက ရှင်း
ရှင်းလင်းလင်း မရေးလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ စာရေးဆရာက သူပြော
လိုတာတွေကို ချန်သားလို့မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ
အားလုံးကို ကုန်အောင်မပြောနိုင်လို့ပါ။ ပြောနိုင်လျှင်လည်း
အားလုံး ပြောမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ စာရေးဆရာဟာ သူပြောချင်

တာကို ပုံတို့ပတ်စကလေးတွေနဲ့၊ သွယ်သွယ်ဝိုက်ဝိုက်၊ ဖုံဖုံးကွယ်
 ကွယ် ပြာလေ့ရှိပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို ဖုံဖုံးကွယ်ကွယ်
 ပြောတတ်သလဲ။ ဘာဖြစ်လို့ပညာရှိတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာ ရက်စက်
 တဲ့ တိတ်ဆိတ်မှု ရှိနေရသလဲ ဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော်လည်း
 မပြောတတ်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ အတွင်းကျတဲ့၊ နက်ရှိုင်းတဲ့ အတွေး
 တွေကိုတော့ ဖုံးကွယ်ထားတတ်ကြတာ အမှန်ဘဲ။

‘စာရေးဆရာများဟာ သူတို့ရဲ့ အတွေးတွေကို ခင်ဗျားတို့ကို
 ပေးတဲ့နေရာမှာ အကူအညီအဖြစ်ပေးတာမဟုတ်ဘူး။ ဆုလာဘ်
 အဖြစ် ပေးတာ။ ခင်ဗျားတို့လှမ်းမဟုတ်ခင် ခင်ဗျားတို့ဟာ အဲဒီ
 အတွေးတွေနဲ့ ထိုက်မှထိုက်တန်ရဲ့လားလို့ စဉ်းစားချင့်ချိန်ပြီးမှ
 ပေးတာ။ ဒီနေရာမှာတော့ သူတို့ရဲ့ပညာဟာ ရှေ့နဲ့အတူတူဘဲ။
 ရှေ့ဟာလည်း ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အသိဉာဏ်တစ်ပါးပါဘဲ။ ခင်ဗျား
 တို့ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ကြည့်လျှင် လျှပ်စစ်စွမ်းအားစုများဟာ
 မြေကြီးထဲမှာရှိတဲ့ ရွှေတွေကို တောင်ထိပ်ပေါ် ရောက်အောင်
 ဘာဖြစ်လို့ တစ်ခါတည်းပို့မပေးတာလဲ။ ဒီလိုဆိုလျှင် ကျွန်တော်
 တို့မှာ ချွေးဖွေရတာ မလွယ်ပေဘူးလား။ ခုတော့ ကျွန်တော်
 တို့မှာ တူးရဆွဲရ၊ အချိန်ကုန် လှုပ်ရှားဖြစ်ရ၊ စိုးရိမ်သောက
 ထောက်ရ၊ တစ်ခါတစ်လေမှာ ဘာမှမရဘဲ အချည်းနှီးဖြစ်ရနဲ့။
 တစ်ခါတည်း ဘာဖြစ်လို့ မပေးလိုက်တာလဲလို့ မေးရာရှိတယ်။
 ဒါပေးယ့် သဘာဝကြီးက ဒီလိုပန်တီးမထားဘူးလေ။ မြေကြီး
 ပတ်ကြားအက်တွေထဲမှာ နည်းနည်း နည်းနည်းဘဲ သိုမှီးထား
 တယ်။ ဘယ်နေရာမှာရှိတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ဘူး။
 ပင်ပန်းခံပြီး အကြာကြီးတူးပေမယ့် ရွှေတစ်စက် တွေ့ချင်မှ

တွေ့တာ။ ရွှေလေး တစ်စလောက်ရဖို့အတွက် ပင်ပင်ပန်းပန်း
တူးချင် တူးရတာမျိုး။

‘ပညာရှိတွေရဲ့ အကောင်းဆုံးသော အသိအလိမ္မာဉာဏ်ဟာ
လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါဘဲ။ စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ကို
ကောက်ကိုင်လိုက်ပြီဆိုတာနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးခွန်းထုတ်ကြည့်
ပါ။ ငါဟာ ရွှေတူးသမားတစ်ယောက်လို လုပ်နိုင်ပါ့မလား။
ငါ့ပေါက်တူးတွေ ဂေပြားတွေကကော ကောင်းရဲ့လား၊
ငါ့ကျန်းမာရေးကော ကောင်းရဲ့လား၊ စိတ်ဓာတ်ကောကြံ့ခိုင်
ရဲ့လား၊ အင်္ကျီလက်ဖျားကို တံတောင်ဆစ်ထိအောင် ပင့်တင်ပြီး
နှင်လား ငါလား လုပ်နိုင်ပါ့မလားလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမေးကြည့်
ပါ။ ဒီ မေးခွန်းဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ခင်ဗျားတူးရမယ့်
ရွှေဟာ စာရေးဆရာရဲ့ အတွေးအခေါ်၊ စာရေးဆရာရဲ့ စိတ်
ဖြစ်ပါတယ်။ ခင်ဗျား ခွဲချေထုထောင်းပြီး အရည်ကျိုရမယ့်
ကျောက်ခဲတုံးဟာ စာရေးဆရာရဲ့ စကားလုံးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။
ခင်ဗျားသုံးရမယ့် ပေါက်တူးတွေ၊ ဂေပြားတွေဟာ ခင်ဗျားရဲ့
အလေးထားမှု၊ ခင်ဗျားရဲ့ဉာဏ်၊ ခင်ဗျားရဲ့ ပညာခံတို့ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ရလာတဲ့ ထုထောင်းခွဲချေထားတဲ့ သတ္တုခဲကို အရည်
ကျိုရမယ့် ခင်ဗျား မီးဖိုဟာ ခင်ဗျားရဲ့ ကိုယ်ပိုင် တွေးခေါ်
စဉ်းစားဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ လက်နက်ကိရိယာတွေ၊ ဒီ မီးဖို
တွေ မပါဘဲ စာရေးဆရာရဲ့ အတွေး အခေါ် ကောင်း ကို ရ
မယ်လို့ မမျှော်လင့်ပါလေနဲ့။ ရွှေလေးတစ်စကို လိုချင်လျှင်
ခင်ဗျားလက်နက်ကိရိယာတွေဟာအချွန်ဆုံး၊ အထက်ဆုံးဖြစ်လျှင်
ပိုကောင်းတယ်။ စိတ်အရှည်ဆုံး ကျင်ယူနိုင်လျှင်ပိုကောင်းတယ်။

‘ဒီတော့ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြောလိုက်မယ်။
 (ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ပြောမယ်ဆိုတာကတော့ ကျွန်တော့် အယူအဆ
 ဟာ မှန်တယ်ထင်လို့ပါ။) စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်တော့မယ်
 ဆိုလျှင် စာလုံးတွေကို ဂရုတစိုက် ဖတ်တဲ့အကျင့် ရအောင်လုပ်
 ပါ။ အသံတိုင်း၊ အသံတိုင်း၊ စာလုံးတိုင်း၊ စာလုံးတိုင်းကို နားလည်
 အောင် လုပ်ပါ။ စာလုံးတွေ အသံတွေဟာ သင်္ကေတတွေကို
 ဖော်ပြတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုသင်္ကေတတွေ ပါဝင်တဲ့ စာအုပ်
 တွေကို လေ့လာခြင်းကို ‘စာပေ’လို့ ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်နေကြ
 ပေမယ့်၊ ဒီလိုလေ့လာတဲ့ သူကိုလည်း စာအုပ်သမားလို့ မခေါ်ဘဲ
 စာပေသမားတွေလို့ ခေါ်နေကြပေမယ့်၊ အထက်မှာ ကျွန်တော်
 ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စာလုံးတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုတော့ သေသေ
 ချာချာ သိဖို့လိုမပါတယ်။ ဒါတွေကို မသိဘဲနဲ့ စာတွေကိုဖတ်နေ
 လို့ကတော့ (ခင်ဗျား အသက်ရှည်လို့ ဗြိတိသျှ ဗြိတိန်တွေထဲက
 စာအုပ်တွေ အားလုံးကို ဖတ်ပြီးသည့်တိုင်) ခင်ဗျားဟာ စာမ
 တတ် ပေမတတ် လူတစ်ယောက်ဘဲ ဖြစ်နေဦးမှာဘဲ။

‘ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားဟာ စာအုပ်ကောင်း တစ်အုပ်ကို ဆယ်
 မျက်နှာလောက်ဖတ်ပြီး တစ်လုံးချင်းကို တိတိကျကျ၊ သေသေ
 ချာချာ နားလည်တယ်ဆိုလျှင် ခင်ဗျားကို တစ်စုံတစ်ခုသော
 အတိုင်းအတာအထိ စာပေတတ်ကျွမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်နိုင်ပြီ။
 (အသိဉာဏ် သဘောနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုလျှင်) ပညာတတ်ခြင်း
 မတတ်ခြင်းဟာ အဲဒီ စကားတွေကို တိကျစွာ နားလည်ခြင်း၊
 နားမလည်ခြင်းအပေါ်မှာ တည်တယ်။

'ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ဘာသာစကားများစွာ
 ကို တတ်ကျွမ်းချင်မှ တတ်ကျွမ်းမယ်၊ ကိုယ့်အမိ ဘာသာရင်းက
 လွဲပြီး တခြား ဘာသာစကားကို ပြောချင်မှ ပြောတတ်မယ်။
 စာအုပ်တွေကိုလည်း များများ ဖတ်ဖူးချင်မှ ဖတ်ဖူးမယ်။ ဒါပေ
 မယ့် တိတိကျကျသိတယ်။ သူ့ဆွက်တဲ့အသံဟာ မှန်ကန်တယ်လို့
 ဆိုလျှင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပညာရှိတဲ့။ စကားလုံးတွေရဲ့ ရင်းမြစ်
 တွေကိုသိတယ်။ တစ်ချက်ကလေးကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ရှေးခေတ်စကား
 လုံးနဲ့ ခုခေတ် စကားလုံးကို ခွဲခြားနိုင်တယ် အဲဒီစကားလုံးတွေ
 ဟာ ပေါင်းစပ်သွားပုံ၊ အဓိပ္ပာယ် ရှေ့ လျော့သွားပုံ၊ အဓိပ္ပာယ်
 ပြောင်းသွားပုံ စသည်တို့ကို သိတယ်ဆိုလျှင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 ပညာရှိတဲ့။ လူတစ်ယောက်ဟာ ဘာသာစကားတွေ အများကြီး
 ကို မှတ်ဉာဏ်အရ မှတ်လည်းမှတ်မိပါ ရဲ့၊ ပြောလည်း ပြောနိုင်
 ပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် စကားလုံး အဓိပ္ပာယ်ကို မသိလျှင် ကိုယ့်မူရင်း
 ဘာသာရဲ့ စကားလုံးကိုလည်း မသိဘူး၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း
 မသိဘူး ဆိုလျှင် အဲဒီလူဟာ ပညာမဲ့တဲ့သူတဲ့။ စာမတတ်တဲ့သူတဲ့။
 သာမန်အားဖြင့် ပါးနပ်ပြီး လည်လည်ပတ်ပတ်ရှိတဲ့ သဘော
 သား တစ်ယောက်ဟာ သဘောဆိုင်တိုင်း ကမ်းကိုဘက်ပြီး
 သွားတတ်လာတတ်လောက်တော့ ရှိတတ်ချည်းတဲ့။ ဒါပေမယ့်
 သူ့ဘာပြောတတ်မလဲ။ သာမန်စာတတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ကို
 နားလည်အောင် ထမင်းစားနေသောက်လောက်တဲ့ ပြောတတ်မှာ
 ပေါ့။ အသံထွက်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းတဲ့ ဖြစ်မှာပေါ့။
 နို့မို့ ဆိုလျှင် သူ့ကို ကျွန်တော်တို့ သူ့ရဲ့တစ်ယောက်အနေနဲ့
 အသိအမှတ်ပြုရုံတဲ့ ရှိတော့တယ်။

‘မှားတဲ့အသံထွက်တစ်ခု၊ သို့မဟုတ် မှားတဲ့အသံထွက် တစ်ခု
 ကို ကြည့်လိုက် နားထောင်လိုက်ရုံနဲ့ (အထူးသဖြင့် လွတ်တော်
 တွေထဲမှာ ဆိုလျှင်) ဒီသူက ပညာအဆင့်အတန်းဘယ်လောက်
 ရှိသလဲ မရှိဘူးလဲဆိုတာကို ကောက်ချက်ချလို့ရတယ်လို့ ပညာ
 တတ်တွေက ယူဆလေ့ရှိတယ်။ ဒါဟာမှန်သင့်သလောက် မှန်ပါ
 တယ်။ ဒါပေမယ့် အရေးကြီးတာက အသံထွက်ထက် အဓိပ္ပာယ်
 တိကျမှုက ပိုလို့အရေးကြီးပါတယ်။ တိကျမှုကို အရေးတကြီး
 ထား မပြောလိုဘဲကတော့ တော်တော် ဝမ်းနည်းစရာကောင်း
 တယ်။ လွတ်တော်ထဲမှာ လက်ဆင်ဘာသာနဲ့ အရေးအတွက်
 ကို ပြောတာ အသံထွက် မှားလျှင် ပြုံးစိစိ လုပ်တတ်ကြတယ်။
 ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စကားနဲ့ တလွဲတချော် ပြောတာကို မျက်
 မှောင်ကုတ် ဖော်မရတာကတော့ သိပ်ခနိတ်ပေးဘူးပေါ့။ ဒီ
 တော့ အသံထွက်ကိုလည်း ကြည့်သင့်သလောက် ကြည့်ကြပါ။
 ဒါပေမယ့် အဓိပ္ပာယ်တိကျမှုကိုတော့ ပိုပြီးဂရုစိုက်ကြပါလို့ ကျွန်
 တော် ပြောချင်တယ်။ တိကျမှုကို ဂရုစိုက်လျှင် ကျွန်တော်တို့မှာ
 တော်တော် အရာရောက်နိုင်ပါတယ်။ သေချာစွာ ရွေးချယ်သုံး
 နှုန်းထားတဲ့စကားလုံးတစ်လုံးဟာ စကားလုံး အနည်းငယ်ဟာ
 စကားလုံးထောင်ပေါင်းများစွာ မလုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်ကို ပြီးစေ
 နိုင်ပါတယ်’

.....

ရုပ်စကားဟာ စကားလုံးတွေ အရေးကြီးပုံကို အင်္ဂလိပ်စာ
 ပေက ကျားစာဆို မိလ်လန်၊ ရှိတ်စပီးယားစတဲ့ စာဆိုတွေရဲ့
 ကျားတွေထဲက စကားအသုံးအနှုန်းတွေ ကိုဥပမာပြုပြီး အသေး

ခိတ် ပြောသွားပါတယ်။ ရှေးဟောင်း ဂရိစာပေ၊ လက်တင် စာပေက အသုံးအနှုန်းတွေနဲ့လည်း ဥပမာပြပြီး ပြောသွားပါတယ်။ ဂရိမှနေ လက်တင်၊ လက်တင်မှ မြင်သစ်၊ ဂျာမန်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားထဲကို စကားလုံးတွေရောက်လာပုံကိုပြော သွားပါတယ်။ ပညာရှိတွေရေးခဲ့တဲ့ စာပေတွေကို ဘယ်လိုချစ်ရ မလဲ ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်လို့ နည်းနှစ်နည်းကို ပြောတဲ့နေရာမှာ ရပ်စကင်းက ပထမနည်းဟာ ပညာရှိတွေရဲ့ ဒါမှမဟုတ် စာအုပ် တွေရဲ့ အဆုံးအမကို နာခံလိုတဲ့ ဆန္ဒရှိရမယ်လို့ ပြောသွားပါ တယ်။ ဒုတိယနည်းကိုအောက်ပါအတိုင်းဆက်ပြောပြန်ပါတယ်။

.....

၂။ ဆရာသမားများ၏ အဆုံးအမကို နာယူပြီးတဲ့နောက် မှာ ကျွန်တော်ဘို့ဟာ ဆရာသမားတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်ထဲကို ဝင်ရောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် သူတို့ ရဲ့ နှလုံးသားထဲကို ဝင်ရောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ပြီး တော့ သူတို့နဲ့အတူနေထိုင်ပြီး သူတို့ရဲ့ ‘ခံစားချက်’ တွေကိုခွဲဝေ ခံစားရမယ်။ ဒီနေရာမှာ ‘ခံစားချက်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ကျွန်တော် သုံးလိုက်ပါတယ်။ မကြာသေးမီကဘဲ ‘ခံစားချက်’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ပတ်သက်လို့ လူတော်တော် များများက ဒီစကားလုံးကို သုံးရမလားဆိုပြီး အပြစ်ဆိုခဲ့ကြ ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အပြစ်မဆိုရုံတင်မက ‘ခံစားချက်’ ကိုရ အောင် ပိုပြီးတောင် ကြိုးစားရမယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူကွဲပြားကြတာ၊ သတ္တဝါတစ် ခုနဲ့တစ်ခု မတူကွဲပြားကြတာဟာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက်၊

တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ခံစားချက် မတူကြလှပါဘဲ။ ခံစားချက်အတိုင်း အတာကိုလိုက်ပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကွဲပြားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟာ ရေမြုပ်တွေဖြစ်နေလျှင် ခံစားချက် ရှိကြဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အချိန်မရွေး ပေါက်ပြားချက်ကြောင့် နှစ်ပိုင်းဖြစ်ပစ်ခံရမယ့် အခြေအနေမျိုးကို ထောက်နေတဲ့ တိကောင်လို ခံစားချက်မျိုးကိုတော့ မလိုချင်ကြဘူးပေါ့။ အလွန်အကျွံ ခံစားချက်မျိုးကတော့ မကောင်းဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဟာ လူသားတွေဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ခံစားချက်ရှိတာဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ထက်မြက်တဲ့ခံစားချက် ရှိနေခြင်းကြောင့်သာ လူရယ်လို့ ဖြစ်နေကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

‘အထက်မှာ လွန်လေပြီးသော သူတို့ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး (ရှေးပညာရှိတို့ရဲ့ စာပေဘဏ္ဍာတိုက်ကြီး) ရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးထဲကို ယုတ်ညံ့သူများနှင့် ပညာမဲ့သူများကို ဝင်ခွင့်မပေးဘူးလို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပြီ။

‘ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့်လျှင် ‘ယုတ်ညံ့သူ’ ဆိုတာ ဘယ်လိုလူမျိုးကို ခေါ်တာလဲ။ ‘ယုတ်ညံ့ခြင်း’ ဆိုတာကိုကော ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လို နားလည်ထားကြသလဲ။ တော်တော်စဉ်းစားစရာကောင်းတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ်ပါဘဲ။ အတိုချုပ်ပြီး ပြောရရင်တော့ ယုတ်ညံ့ခြင်းဆိုတာဟာ ခံစားချက်ကင်းပဲ့ခြင်းပါဘဲ။ ရိုးရိုးသားသား မသိဘဲနဲ့ ယုတ်ညံ့ခြင်းမျိုးကတော့ အထိန်းအကွပ်မကောင်းခဲ့လို့ ကိုယ်နှုတ်နှုတ်ပါး အမှုအရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် မလုပ်ခဲ့လို့ ဖြစ်တာပါ။ ဒါပေမယ့် ပဋိသန္ဓေက ပါလာတဲ့ ယုတ်ညံ့မှုက တော့ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ရိုင်းပျအကြင်နာကင်း

ပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဘယ်လိုရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ လုပ်မျိုးကိုပဲ
 ဖြစ်ဖြစ်၊ အရက်ကြောက်မရွံ၊ အကြင်နာတရားမရှိ ကျူးလွန်
 နိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။ ရှိပြန်လောက်၊ အကြင်နာ ကင်း မဲ့ တဲ့
 နှလုံးသား၊ ရောဂါဖြစ်နေတဲ့ အလေ့အကျင့်၊ မာကျောနေတဲ့
 သြဗ္ဗစိတ်တွေ ရှိလာပြီဆိုလျှင် အဲဒီလူဟာ ယုတ်ညံ့လာတော့
 တာဘဲ။ သူတို့ဟာ အကြင်နာမဲ့သလောက်၊ အသိတရားကင်း
 သလောက် ယုတ်ညံ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်ပြောတဲ့
 လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲကို သူတော်ကောင်းတို့သာလျှင် ဝင်ခွင့်ရပြီး
 သူယုတ်မာတို့ကတော့ ဝင်ခွင့်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ဟာ လူ့လေ့ပြုံးသောပညာရှိတို့ကို ဆည်းကပ်
 ရာမှာ မှန်ကန်ခြင်းဆိုတဲ့ သစ္စာတရားကိုသာ သိဖို့မဟုတ်ဘဲ တရား
 မျှတခြင်းဆိုတဲ့ ဓမ္မတရားကိုလည်း သိဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့
 သူတို့လို ခံစားနိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ သူတို့နည်းတူ
 သူတော်ကောင်းအကျင့်ကိုလည်း ကျင့်ကြံဖို့လိုတယ်။ ဒီလို ကျင့်
 ကြံတဲ့ နေရာမှာ ဒုက္ခမခံဘဲ သက်သက်သာသာနဲ့ ဒီသူတော်
 ကောင်း အကျင့်ကို မရနိုင်ပါဘူး။ စစ်မှန်သော အသိဉာဏ်တို့
 မည်သည် ခေါင်းထဲတွင် ရုတ်ခြည်းပေါ်လာသော အသိဉာဏ်
 မဟုတ်ဘဲ လေ့ကျင့်စမ်းသပ်ခံပြီးမှပေါ်လာတဲ့ အသိဉာဏ်မျိုး
 ဖြစ်တဲ့နည်းတူ စစ်မှန်သော ခံစားချက်ဟာလည်း ရင်ထဲမှ ရုတ်
 ခြည်းပေါ်လာခဲ့ ခံစားချက်မဟုတ်ဘဲ လေ့ကျင့်စမ်းသပ်ခံပြီး
 တဲ့ ခံစားမှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဆုံးပေါ်လာသော ခံစား
 ချက်ဟာ အပေါ်ယံ၊ အတုအယောင်၊ မှောက်မှားတဲ့ ခံစား

ချက်သာဖြစ်တယ်။ အဲဒီခံစားချက်နောက်လိုက်လျှင် ထိန်းမနိုင်
 သိမ်းမရ၊ လမ်းမှားကိုရောက်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဘယ်ရည်ရွယ်
 ချက်ပန်းတိုင်ကိုမှလည်း မရောက်၊ ဘယ်ခံစားချက်မှလည်း
 မကျန်တော့ဘဲ လူ့ဘူးကောင်းအဖြစ်ကိုရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။
 အမှန်က လူတွေမှာဖြစ်ပေါ်တဲ့ ခံစားချက်ဟာ မမှားပါဘူး။
 အဲဒီခံစားချက်ကို အထိန်းအကွပ် မပေးတာသာလျှင် မှားတာ
 ပဲ။ ခံစားချက်တစ်ခုဟာ စွမ်းအားရှိလျှင်၊ တရားလျှင် အဲဒီ
 ခံစားချက်ဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ခံစားချက် ဖြစ်တယ်။

‘ခံစားချက်တစ်ခုဟာစွမ်းအားမဲ့လျှင်၊ ဘာမဟုတ်တဲ့အသေး
 အဖွဲ့ကလေးကြောင့် ဖြစ်နေလျှင် အဲဒီခံစားချက်ဟာ မှားတဲ့
 ခံစားချက် ဖြစ်တယ်။’

‘ကလေးတစ်ယောက်ဟာ ဘောလုံးတွေကို မြှောက်ပြနေတဲ့
 မျက်လှည့်ဆရာတစ်ယောက်ကိုကြည့်ပြီး အံ့ဩနေတယ် ဆိုပါစို့။
 ဒီအံ့ဩမှုမျိုးဟာ သေးဖွဲ့တဲ့အံ့ဩမှုမျိုးဖြစ်တယ်။ သေးဖွဲ့တဲ့ခံစား
 ချက်ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ညကောင်းကင်ပြင်မှာ သဘာဝကြီး
 က မြှောက်ကစားနေတဲ့ ရွှေဘောလုံးတွေ (ကြယ်ပွင့်များ)ကို
 ကြည့်ပြီး အံ့ဩတာမျိုးအတော့မြင့်မြတ်တဲ့အံ့ဩမှုမျိုးဖြစ်တယ်။
 မကြည့်ရလို့ပြောထားတဲ့နေရာကို တံခါးကြားကနေ ချောင်း
 ကြည့်တဲ့ ကလေးရဲ့စူးစမ်းမှု၊ သခင်ရဲ့ အလုပ်ကိစ္စကို တိတ်တ
 ဆိတ် ဝင်ကြည့်တဲ့ အစောင့်ရဲ့စူးစမ်းမှုမျိုးဟာ သေးဖွဲ့တဲ့ စူးစမ်း
 မှု ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အန္တရာယ်ကြုံတွေ့လာတဲ့အခါမှာ သဲ
 ကမ်းပါးတွေ အဆုံးက မြစ်ကြီးရောတစ်သွယ်ရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာ
 ကို သိလိုတဲ့ စူးစမ်းမှု၊ ပင်လယ်ရဲ့ အဆုံးမှာရှိတဲ့ ပထမီတိုက်ကြီး

တစ်တိုက်ရဲ့ တည်နေရာကိုသိလိုတဲ့ စူးစမ်းမှုတို့ကတော့ မြင့်မြတ်
 တဲ့ စူးစမ်းမှုများ ဖြစ်တယ်။ ဒါထက်ပိုပြီး လူ့ဘဝဆိုတဲ့မြင့်ကြီးရဲ့
 မြစ်ဖျားခံရာနဲ့ ကောင်းကင်ဘုံဆိုတဲ့ ပထဝီတိုက်ကြီးတစ်တိုက်ရဲ့
 အစကို သိလိုတဲ့ စူးစမ်းမှုမျိုးကတော့ ပိုပြီး မြင့်မြတ်တဲ့စူးစမ်းမှု
 မျိုးဖြစ်တယ်။

အလားတူပါဘဲ၊ သိမ်ဖျင်းတဲ့ပုံ ဝတ္ထုတစ်ခုရဲ့ ဇာတ်ကြောင်း
 နောက်ကိုလိုက်ပြီး ဘာဖြစ်မလဲလို့ ဖြစ်နေရတဲ့ စိုးရိမ်မှုမျိုးဟာ
 သေးဖွဲ့တဲ့ စိုးရိမ်မှုဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစား
 နေရတဲ့လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ဘဝကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းကိုကြည့်
 ပြီး ရင်တထိတ်ထိတ်ဖြစ်ရတာမျိုးကတော့ မြင့်မြတ်တဲ့ စိုးရိမ်မှု
 မြင့်မြတ်တဲ့ခံစားမှုဖြစ်တယ်။ ကြည့်စမ်းပါဦး။ ကျွန်တော်တို့
 အင်္ဂလန်ပြည်မှာ ဒီနေ့ဖြစ်နေတဲ့ ခံစားမှုကတော့ ဘယ်လောက်
 ကျဉ်းမြောင်းလိုက်ပါသလဲ။ ဘယ်လောက်သေးဖွဲ့လိုက်ပါသလဲ။
 ဘယ်လောက်အတ္တဆန်လိုက်ပါသလဲ။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးရဲ့ခံစား
 မှုဟာ ဘန်းစည်းတွေ၊ မိန်းခွန်းတွေဆီမှာရောက်နေတယ်။ ပွဲလမ်းသ
 ဘင်တွေ ပျော်ပွဲစားထွက်တာတွေဆီမှာရောက်နေတယ်။ အပျော်
 လက်တွေ့တွေ ပွဲတွေနဲ့ လမ်းဘေးရုပ်သေးပွဲတွေမှာ ရောက်နေ
 တယ်။ ယောက်ျား ယောက်ျားချင်း သတ်နေကြတာ၊ မိန်းမ
 မိန်းမချင်း သတ်နေကြတာ၊ ကလေး ကလေးချင်း သတ်နေကြ
 တာ တွေကို မျက်ရည်တစ်စက်မကျဘဲ၊ အားထုတ်မှု စစ်ခု မလုပ်
 ဘဲ ဒီခံစားမှုတွေကို အရသာခံနေကြတယ်။

‘ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးရဲ့ ခံစားချက်ဟာ သေးဖွဲ့
 တယ်၊ အတ္တဆန်တယ်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့လူမျိုး

ရဲ့ ခံစားချက်ဟာ တရားမမှန်ကင်းတယ်။ ပြောတဲ့ မှတ်တမ်းကန်ခြင်း
 ကင်းတယ်။ 'ဂျင်းတဲလ်မင်း' လို့ ခေါ်တဲ့ အမျိုးကောင်းသားတစ်
 ယောက်ဟာ သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းပြီး မျှတစွာ
 တွေးခေါ်တဲ့ အတွက် သူ့ ခံစားချက်ဟာ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်
 ဖြစ်ခြင်းမရှိဘဲ တရားမျှတတယ်။ ဒီအချက်ကို ကြည့်လိုက်လျှင် လူ
 တစ်ယောက်ဟာ သူ့တော်ကောင်းလား၊ သူ့ယုတ်မာလားဆိုတာ
 ကို အလွယ်တကူခွဲခြားသိနိုင်တယ်။ အလားတူဘဲ ဒီအချက်တွေကို
 ကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ မျိုးချီးကောင်းတဲ့လူမျိုးလား၊
 ပရမ်းပတာ လူအုပ်လား ဆိုတာကို ခွဲခြားသိနိုင်တယ်။ ခင်ဗျား
 ဟာ လူတစ်အုပ်ရှေ့မှာ ဘယ်အကြောင်းကိုမဆို ပြောနိုင်တယ်။

'အများအားဖြင့် အဲဒီလူရဲ့ ခံစားချက်ဟာလည်း သဘော
 ထားကြီးပြီး၊ မှန်ကန်ခြင်းကို တည်တံ့အောင် ထိန်းထားဖို့
 အခြေခံမရှိဘူး။ ရေရှည်ဆုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်း အားမရှိဘူး။ ခင်ဗျား
 ဟာ လူအုပ်တစ်အုပ်ကို ဆွဲပေးနိုင်တယ်။ အဲဒီလူအုပ်ဟာလည်း
 ခင်ဗျားက စကားတစ်ခွန်းပြောလိုက်တာနဲ့ အအေးမိဆောဂါကူး
 စက်သလို ချက်ချင်းကူးစက်သွားပြီး ကောင်းချည်းဩဘာပေး
 ချင် ပေးလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်နာရီလောက်လည်း ကြာရော
 အချိန်ကုန်သွားပြီး ခင်ဗျားပြောတဲ့စကားကို မေ့သွားကြမှာဘဲ။
 ဒါပေမယ့် 'ဂျင်းတဲလ်မင်း' လို့ ခေါ်တဲ့ အမျိုးကောင်းသား တစ်
 ယောက်၊ ဒါမှမဟုတ် အမျိုးကောင်း လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ ခံစား
 ချက်ကတော့ တရားမျှတတယ်။ တိုင်းထွာချင့်ချိန်မှုရှိတယ်။ ရေ
 ရှည်ခံတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကြီးမြတ်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ
 လူဆိုး လူသွမ်း တစ်ယောက်ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ လူသတ်မှုတစ်ခုက

သက်သေခံ အထောက်အထားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ လပေါင်း
များစွာ အချိန်ကုန်ခံပြီး စဉ်းစားမနေဘူး။

‘ကြီးမြတ်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ၊ ဒီစစ်ပွဲဟာ ဘယ်ဘက်က
မှားသလဲ မှန်သလဲဆိုတာကို မစဉ်းစားဘဲ ဒီစစ်ပွဲပြီးလျှင် ငါတို့
ကုန်အရောင်းအဝယ် ဘယ်လိုနေမလဲ၊ ဘယ်လောက်မြတ်မလဲဆို
တာ လောက်ကို တွေးပြီး လူငယ်တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စစ်မြေ
ပြင်မှာ သေကြေပျက်စီးနေကြတာကို လက်ပိုက်ကြည့်မနေဘူး။
ကြီးမြတ်တဲ့လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ၊ သစ်ကြားသီးလေး ခြောက်လုံး
လောက် ခိုးမိတာနဲ့ ကလေးတွေကိုထောင်ထဲမပို့ဘူး။ ကြီးမြတ်
တဲ့လူမျိုး တစ်မျိုးဟာ ဆင်းရဲသားတွေရဲ့ စုစုပေါင်းနဲ့ ချမ်းသာ
နေကြတဲ့ ဘဏ်သမားတွေ ကြီးတွေ ခိုးဝှက်နေတာကို ဒီအတိုင်း
ကြည့်မနေဘူး။ မြင့်မြတ်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ တောင်တရုတ်
ပင်သယ်တစ်ဝိုက်မှာ လက်နက်အပြည့် တပ်ဆင်ထားတဲ့ သင်္ဘော
ကြီးတွေနဲ့ အမြောက်ကြီးတွေ ချိန်ပြီး သူများတိုင်းပြည်ကိုသွား
ပြီး ဘိန်းရောင်းနေတာကို ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ကြည့်မနေဘူး။
ကြီးမြတ်တဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ ပိုက်ဆံပေးမလား အသက်ပေး
မလား ဆိုတဲ့ လမ်းခားပြာဘို့ထက် ပိုက်ပြီး အသက်နဲ့ ပိုက်ဆံ
ပေးလို့ တောင်းနေတဲ့ ခားပြာ အကြီးစားတွေ ခားပြာတိုက်
နေတာကို လက်ပိုက်ကြည့် မနေဘူး။

‘ကျွန်တော်တို့ တထွေဟာ ဘာဖြစ်လို့ စာဖတ်ဖို့ အကြောင်း
ကို ပြောနေရသလဲ။ ခုအခြေအနေမှာ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးဟာ
စာမဖတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီလို စိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားနေတဲ့
လူမျိုး တစ်မျိုးဟာ စာမဖတ်ချင်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်လောက်

ကြီးကျယ်တဲ့ စာရေးဆရာက ရေးခဲ့တဲ့စာဘဲ ဖြစ်စေ ဒီလိုဖြစ်
ပျက်နေတဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ နားဝင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။
ခုလက်ရှိ အခြေအနေမှာ ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဟာ
လေးနက်တဲ့ အတွေးအခေါ်ပါတဲ့ စာပေကို ဖတ်နိုင်မှာ မဟုတ်
ဘူး။ မောဟတွေ လောဘတွေ ဖုံးနေတဲ့အတွက် ဘယ်အတွေး
အခေါ်ကိုမှလည်း လက်ခံနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ လူမျိုးတစ်မျိုး
ဟာ ဘယ်လောက်ဘဲ သဘောထားကြီးသည်ဖြစ်စေ ပရမ်းပတာ
လူအုပ်အဖြစ်ကို ပြောင်းသွားလျှင် အဲဒီ လူမျိုးဟာ တည်တံ့
နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ ကိုယ့်ခံစားချက်တွေကို
ထိန်းကွပ်ပေးရမယ်။ ထိန်းမတ်ပေးရမယ်။ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ
ပိုက်ဆံသက်သက်ကို ရှာနေတဲ့ပရမ်းပတာ လူအုပ်သာဖြစ်နေလျှင်
ကြာရှည်တည်လိမ့်မယ်မဟုတ်ဘူး။ စာပေကိုအထင်သေးနေလျှင်
သိပ္ပံပညာကို အထင်သေးနေလျှင်၊ အနုပညာကို အထင်သေးနေ
လျှင်၊ သဘာဝကို အထင်သေးနေလျှင်၊ မေတ္တာကရုဏာကို
အထင်သေးနေလျှင်၊ ပိုက်ဆံကိုဒီလောက် မက်နေလျှင် အဲဒီ
လူမျိုးဟာ ကြာရှည်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် ပြောတဲ့
စကားတွေဟာ ရင့်သီးတယ်လို့များ ထင်ကြလျှင် သည်းခံ နား
ထောင်ကြပါ။ ကျွန်တော် ရှင်းပြပါမယ်

.....
အကျင့်သီလ

ရပ်စကင်းက ဒီဟောပြောချက်ကို ပို့ချတဲ့အချိန်ဟာ ဥရောပ
မှာ နပိုလီယန်စစ်ပွဲတွေ ပြီးစအချိန် ဖြစ်တယ်။ အရှေ့ဖျားမှာ
ဘိန်းစစ်ပွဲ ပြီးခါစ အချိန်ဖြစ်တယ်။ ဗြိတိသျှ အင်ပိုင်ယာကြီး

ကို နေမဝင်သော အင်ပိုင်ယာကြီးအဖြစ် ထူထောင်နေချိန်
 ဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဟာ စာပေတွေကို မဖတ်ကြတော့ဘဲ
 စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းတွေကို တရ
 ကြမ်းလုပ်နေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးရဲ့ စိတ်ဓာတ်
 ပျက်ပြားနေတာ၊ စာရိတ္တတန်ဖိုးတွေ ကျဆင်းနေတာကို ရပ်
 စကင်း သတိပြုမိပုံရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့ဟောပြောချက်
 ထဲမှာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အကျင့်သီလဟာ ဘယ်လောက်အရေး
 ကြီးတဲ့ အကြောင်း လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ အကျင့်သီလဟာ အရေး
 ကြီးတဲ့ အကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ပြောသွားပါတယ်။
 လူမျိုး တစ်မျိုးဟာ ပရမ်းပတာ လူအုပ်တစ်အုပ်နဲ့ တူသွားလျှင်
 အဲဒီ လူမျိုးဟာ အနှေးနဲ့အမြန် ကျဆုံးရတော့မှာ ဖြစ်တဲ့
 အကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးဟာ စာပေအနုပညာ၊ သိပ္ပံ
 ပညာနဲ့တကွ မေတ္တာ ကရုဏာ တရားကို အဆင်သေးနေကြတဲ့
 အကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ပြောသွားတာကို တွေ့နိုင်ပါ
 တယ်။ ○

မြန်မာ စာပေ

၁၂၈

ကေရာဇ်တို့၏ဘဏ္ဍာတိုက်များ

အလျင်တစ်ပတ်တုန်းက ရပ်စကင်းက သူတို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး
တွေဟာ ကုန်သည်ဝါဒ လွှမ်းမိုးနေတဲ့အကြောင်း၊ စာပေ၊
သိပ္ပံပညာ၊ အနုပညာ၊ သဘာဝနဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာတရားကို
အထင်သေးနေကြတဲ့အကြောင်းကို အစချီပြီး ပြောသွားခဲ့ပါ
တယ်။ အောက်မှာ သူ့ဟောပြောချက်ကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါ
တယ်။

.....
၁။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးဟာ စာပေကို အထင်သေးနေ
တယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးဟာ
စာအုပ်တွေကို ဘယ်လောက်များ အရေးတယူ လုပ်ကြလို့လဲ။
ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး ပြိုင်မြင်း အလှ
တွေကို မွေးကြသလောက် အများပြည်သူ စာကြည့်တိုက်တွေ၊
ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက်တွေအတွက် ဘယ်လောက်များ ငွေကုန်
ကြေးကျ ခံကြလို့လဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ သူ့စာကြည့်တိုက်ကို
ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီးစာအုပ်တွေဝယ်စုလျှင် အဲဒီလူကို ရှူးကြောင်
ကြောင်လို့ ပြောကြတယ်။ စာအုပ်ရှူးလို့ ခေါ်ကြတယ်။

ဒါပေမယ့် ဘယ်သူ့ကိုမှ မြင်းရှူးလို့ ခေါ်သံကို မကြားဖူး
 ဘူး။ လူတော်တော်များများဟာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မြင်းကြောင့်
 ကုန်းကောက်ရာ မရှိအောင် ချွတ်ခြုံကျသွားပေမယ့် သူ့ကို
 ဘယ်သူကမှ မြင်းရှူးလို့ ခေါ်ကြဘူး။ စာအုပ်ကြောင့် ချွတ်ခြုံ
 ကျအောင် စီးပွားပျက်သွားတဲ့လူရယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ တစ်ခါမှ
 မကြားဖူးပါဘူး။

အနိမ့်ဆုံးမြောရလျှင် အင်္ဂလန်တစ်ပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ ငြည်သူ
 စာကြည့်တိုက်တွေနှင့် ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက်တွေ အားလုံးမှာ
 ရှိတဲ့ စာအုပ်တွေဟာ အင်္ဂလိပ်လူကုထံတွေရဲ့ မြေတိုက်ထဲမှာ
 လှောင်ထားတဲ့ ဝိုင်အရက်စည်တွေနှင့်စာလျှင် ဝေအားဖြင့် ဘယ်
 လောက်များ တန်ဖိုးရှိလို့လဲ။ စာပေအတွက်သုံးတဲ့ အသုံးစရိတ်
 ဟာ ဇိမ်ခံအစားအသောက်တွေအတွက် ကုန်ကျစရိတ်နဲ့စာလျှင်
 တယ်လောက်များ များလို့လဲ။ ကိုယ်ခန္ဓာ အတွက် အစာ
 အာဟာရ လိုအပ်သလို စိတ် အတွက် လည်း အစာအာဟာရ
 လိုတယ်လို့တော့ ကျွန်တော်တို့ပြောကြပါရဲ့။

ဒီလိုဆိုလျှင် စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှာ စားသောက်လို့ မကုန်
 ခန်းနိုင်တဲ့ အစာအာဟာရတွေ ရှိပါတယ်။ စာအုပ် တစ်အုပ်
 ဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ဘဝအတွက် တစ်သက်
 စာ ရိက္ခာပစ္စည်း တစ်ခုပါဘဲ။ ဒါပေမယ့် လူတော်တော်များ
 များဟာ ပင်လယ်ငါး တစ်ပေါင်ချေးလောက်သာရှိတဲ့ စာအုပ်
 ကောင်း တစ်အုပ်ကို ဝယ်ဖို့ကျတော့ လက်ဘွန်နေကြတယ်။
 တချို့လူတွေဟာ ဝမ်းဗိုက်အဆာခံ၊ ကျောက် ဗလာချန်ပြီး
 စာအုပ်တွေကိုဝယ်စုကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ရဲ့ စာကြည့်

တိုက်တွေဟာ တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ညစာ စားပွဲကြီးတွေ
 ထက် အများကြီးသက်သာပါတယ်။ အဖိုးတိုက်တန်တဲ့ ပစ္စည်း
 တစ်ခုဟာ ပင်ပန်းစွာလုပ်ကိုင်ပြီးမှ ရခဲ့လျှင်၊ ခြိုးခြံချွေတာပြီး
 မှ ရခဲ့လျှင် အဲဒီပစ္စည်းဟာ ပိုလို့ဘောင် အဖိုးတိုက်တန်ပါ
 သေးတယ်။ ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်များဟာ ညစာ စားပွဲကြီး
 တွေအတွက် ကုန်ကျတဲ့တန်ဖိုးရဲ့ တစ်ဝက်လောက်သာ ရှိတယ်
 ဆိုလျှင်၊ စာအုပ်တွေဟာ လက်ဝတ်ရတနာဖိုးထက် ဆယ်ပုံ
 တစ်ပုံလောက်သာ ရှိတယ်ဆိုလျှင် စာဖတ်ခြင်းဟာ အစာစား
 ခြင်း၊ ပြုံးပြုံးပြောင်ပြောင် ဝတ်ဆင်ခြင်းလောက် ဘယ်မှာ
 အကျိုးရှိပါ့မလဲလို့ မိုက်မဲသူအချို့က ထင်ကောင်းထင်ကြလိမ့်
 မယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စာအုပ်စာပေရဲ့ တန်ဖိုးက သိပ်နည်း
 နေလေတော့ အချို့သော ပညာရှိများ ကိုယ်တိုင် သည်ပင်
 လျှင် ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်တဲ့ စာအုပ်ဘယ်အုပ်ကို ဝယ်သင့် ဝယ်
 ထိုက်တယ်ဆိုတာကို သတိမေ့နေကြလို့ပါဘဲ။ တကယ်ဆိုတော့
 စာအုပ်ဆိုတာဟာ ကိုယ့်အတွက်အကျိုးမရှိလျှင် ဘာမှ အဖိုး
 တန်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ စာအုပ်ဆိုတာဟာ ဖတ်မဲပြီးခင်အထိ၊
 နောက်ထပ် ဖတ်မဲပြီးခင်အထိ၊ ကိုယ်က နှစ်သက်စုံမက်ခြင်း
 မဖြစ်ခင်အထိ၊ စာအုပ်ဟာ ကိုယ့်ကို ဘာမှ အကျိုးမပြုနိုင်ပါ
 ဘူး။ အသုံးမကျပါဘူး။ စစ်သားတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်လက်
 နက်ကို လက်နက်တိုက်ထဲမှာ ရွာနိုင်သလို၊ အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်
 ဟာ လိုအပ်တဲ့ ဟင်းတော်အမွှေးအကြိုင်ကို ကြောင်အိမ်ထဲမှာ
 ရွာနိုင်သလို၊ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ စာပိုဒ်ကိုလည်း အဲဒီ စာအုပ်ထဲမှာ

အလွယ်တကူရှာနိုင်အောင် မှတ်သားမျဉ်းသားခြင်း မပြုခင် အထိ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ဟာ ဘာမျှ တန်ဖိုးမရှိ အသုံးမဝင်လှပါဘူး။ (ကိုယ်တိုင် ဖတ်ပြီးတဲ့အခါကျမှ၊ နောက်ထပ် ဖတ်ပြီးတဲ့အခါကျမှ၊ ကိုယ်ကစုံမက်မြတ်နိုးလာမှ၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ စာပိုဒ်ကို မျဉ်းသားမှတ်သားထားပြီးမှ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ဟာ ကိုယ့်အတွက် အဖိုးတန်ပြီး အကျိုးရှိလာနိုင်ပါတယ်။)

ဂျွန်နဲ့လုပ်ထားတဲ့ ပေါင်မုန့်ဟာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ထဲမှာတော့ စားကြည့်လျှင် ပျားရည်လို ချိုမြိန်တဲ့ပေါင်မုန့်ရှိပါတယ်။ ပေါင်မုန့်ကိုမှ ဝယ်မစားနိုင်တဲ့ မိသားစုတစ်စုဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ မိသားစုလို ခေါ်နိုင်သလို စာအုပ်ကိုမှ ဝယ်မဖတ်နိုင်တဲ့လူမျိုးဟာလည်း ဆင်းရဲတဲ့လူမျိုးလို ဘဲ ခေါ်သင့်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကိုယ့်လူမျိုးကို ချမ်းသာတဲ့လူမျိုးလို တော့ ခေါ်ကြပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် စာအုပ်ကိုတော့ မဝယ်ဘဲ ဟိုလှန်ဒီလှန် ကောက်ကိုင်ကြည့်ပြီး တင်းတိမ်ကျေနပ်နေတဲ့ တော်တော်အောက်ကျတဲ့ လူမျိုးပါကလား။

၂။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးဟာ သိပ္ပံပညာကို အထင်သေးတယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားတို့က ပြောမယ်။ ဘယ်လိုပြောလိုက်တာလဲ။ ကျုပ်တို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဟာ အရေးကြီးဆုံးသော သိပ္ပံတွေ့ရှိချက်ကြီးတွေကို တွေ့ရှိခဲ့တဲ့လူမျိုး မဟုတ်ဘူးလား။ ကျုပ်တို့လူမျိုးရဲ့ သိပ္ပံပညာ တွေ့ရှိချက်ကြီးတွေကြောင့် ကမ္ဘာကြီးဟာ အကျိုးရှိစွာ (သို့မဟုတ် အကျိုးမဲ့စွာ) ယစ်မှူးနေကြတာ မဟုတ်ဘူးလားလို့ ခင်ဗျားတို့က ပြောကောင်း ပြောမယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီသိပ္ပံ

တွေ့ရှိချက်၊ တီထွင်ချက်များဟာ တစ်မျိုးသားလုံး ကြီးစား စွမ်းဆောင်လို့ ရခဲ့တာလို့ ထင်သလား။ တစ်မျိုးသားလုံး စွမ်းဆောင်လို့ ရခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းရဲ့ ကြီးစားအားထုတ်မှု၊ တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်ချင်းရဲ့ ငွေရင်းစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ရခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

‘မုန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သိပ္ပံပညာကြောင့် အမြတ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ အသားကလေး နည်းနည်း ကပ်နေတယ်ဆိုလျှင်ဘဲ ဘယ်သိပ္ပံပညာအရိုးကိုမဆို ကျွန်တော်တို့ စိတ်အားထက်သန်စွာ ကောက်ယူခဲ့ကြတာပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီအရိုးကလေး၊ ဒီအသားကလေးလောက်နဲ့ ကျေနပ်တင်းတိမ်မနေသင့်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးတစ်မျိုးလုံး သိပ္ပံပညာ တိုးတက်မှုအတွက် သာများ လုပ်ခဲ့ဖူးပါသလဲ။ ကျွန်တော်တို့ ပင်လယ်ပြင်မှာ သွားလာနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောတွေအတွက် လမ်းပြအိမ်မြှောင်ကို တီထွင်ခဲ့ကြတယ်။ နက္ခတ်ကြည့် မျှော်စင် တည်ဆောက်ကြဖို့ လုပ်တဲ့အခါကျတော့ စိတ်မပါတပါနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အိတ်ထဲက ငွေကြေးစိုက်ထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ ပြိတိသျှပြတိုက်ကြီး ထောင်ပို့လုပ်တော့ မသဒ္ဓါရေစာနဲ့ ကျွန်တော်တို့အိတ်ထဲက ငွေကိုစိုက်ထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ ကိုယ့်ကလေးတွေ အပျင်းပြေအောင် ရုပ်လုံးကြွ ငှက်ပြတိုက် ထူထောင်ဖို့ လုပ်တော့ ဆောင်ကြီးအောင်ကြီးနှင့် ရန်ပုံငွေ ထည့်ခဲ့ကြတယ်။ ဓာတ်ငွေကြယ်စုကြီး တစ်ခုတွေ့လို့ တယ်လီစကုပ်မှန်ပြောင်းကြီးနားမှာ ကြက်မတွေ ကတော်သလို ဆူဆူညီညီနှင့် ဝိုင်းကြည့်ကြပေမယ့် အဲဒီ မှန်ပြောင်းကြီး ရန်ပုံငွေထည့်ကြပါဆိုတော့

တူန့်တိုချင်ကြတယ်။ ခြွေရံသင်းပင်းတွေနဲ့ တောလိုက်လေ့ရှိတဲ့
 ကျေးလက် လူတိုက်ထံ ထောင်ပေါင်း များစွာအနက် ရှားရှား
 ပါးပါး တစ်ယောက်က ကမ္ဘာမြေကြီးဟာ မြေခွေးလိုက်ဖို့ ဖန်
 ဆင်းထားတာ မဟုတ်ဘူး။ အခြားသော ရင်းမြစ်ရတနာများ
 ကို ရှာဖွေဖို့ ဖန်ဆင်းထားခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘယ်နေ
 ရာမှာဖြင့် ရွှေရှိပြီး ဘယ်နေရာမှာဖြင့် ကျောက်မီးသွေး ရှိတယ်
 ဆိုတာလောက်ကို နားလည် သဘောပေါက်ပြီး အဲဒီ လူများ
 အကျိုးဆောင်လျှင် ဘယ်လောက်ကောင်းလေမလဲ။ အဲဒီလူမျိုး
 ဟာ သူကောင်းဆိုးနှင့်ထိုက်တန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

‘ကောင်းပြီ၊ ကျွန်တော်ပြောနေတဲ့ယေဘုယျ အချက်တွေက
 စိုးတိုးဝါးတား ဖြစ်နေသေးလျှင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ သိပ္ပံ
 ပညာကို ဘယ်လောက် ချစ်၊ မချစ် ထင်ရှားစေတဲ့ လောလော
 လတ်လတ် ဥပမာတစ်ခုကို ကျွန်တော်ပြလိုက်ဦးမယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့
 နှစ်နှစ်လောက်တုန်းက ဘာဗေးရီးယား ပြည်နယ်ထဲမှာ အလွန်
 ရှားပါးတဲ့ ဆိုလင်ဟိုဖင်ခေတ် ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းတွေကို
 လေလံတင်ရောင်းခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းများဟာ
 တော်တော်ရှားပါး အဖိုးတန်တဲ့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းတွေဘဲ။
 အချို့သော သတ္တဝါ အမျိုးအနွယ်များကို ခြေရာကောက်နိုင်ဖို့
 အတွက် အများကြီး အကူအညီပေးနိုင်တဲ့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း
 တွေဖြစ်တယ်။ ဒီကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းတွေကို ပုဂ္ဂလိကများက
 ဝယ်မယ်ဆိုလျှင် အနည်းဆုံး ကြမ်းခင်းဈေးဟာ ပေါင်တစ်
 ထောင် (သို့မဟုတ်) ပေါင်တစ်ထောင် နှစ်ရာလောက် ရှိတယ်။
 အင်္ဂလိပ်အစိုးရက၊ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးက ဝယ်မယ်ဆိုလျှင် ပေါင်

ခုနစ်ရာပေသက်နဲ့ ရောင်းမယ်လို့ ရောင်းသူက ကမ်းလှမ်းခဲ့
 တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးက ပေါင်ခုနစ်ရာမပေး
 ခဲ့ဘူး။ မြူးနစ်ပြတိုက်ထဲကို ရောက်မယ့်ဆဲဆဲမှာ ပါမောက္ခ အို
 ဝင်က သူ့ကိုယ်တိုင်အချိန်ကုန်ခံ၊ သူ့ကိုယ်တိုင်စိတ်ရှည်လက်ရှည်
 နဲ့ ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်တဲ့ ပါလီမန်ကို ပေါင်လေးရာ
 ထည့်အောင် မေတ္တာရပ်ခံ၊ ကျန်တဲ့ပေါင်သုံးရာကို သူ့လွယ်
 အိတ်က စိုက်ထုတ်ဝယ်ခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ရခဲ့ခြင်းဖြစ်
 တယ်။ ဒါတောင် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ရှော့ရှော့
 ရှူရှူမထည့်ခဲ့ကြဘူး။ စကားတွေအများကြီး ပြောပြီးမှ ၆။၆။
 စူစူနှင့် ထည့်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းဟာ တကယ်
 အဖိုးတန်မှန်းသိလို့ ကမ္ဘာမှာ အုတ်အော်သောင်းတင်း ဖြစ်လာ
 တော့မှ 'ဒါ ငါလုပ်တာ' လို့ ကြွားခဲ့ကြတယ်။ ဒီအချက်
 လေးကို ဂဏန်းသင်္ချာနည်းနဲ့ ရိုးရိုးကလေးဘဲ စဉ်းစားကြည့်
 ပါ။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ အများပြည်သူ ရန်ပုံငွေ အသုံး
 စရိတ်ဟာ ပေါင်သန်း ၅၀ ရှိတယ်။ (အဲဒီမှာ သုံးပုံတင်ပုံက
 စစ်အတွက်ဖြစ်တယ်။) ပေါင် ၇၀၀ နဲ့ ပေါင် သန်း ၅၀ ကို
 အချိုးနဲ့ တွက်ခိုက်လျှင် ပေါင် နှစ်ထောင်နဲ့ ခုနစ်ပဲနိ အချိုး
 ဘဲရှိတယ်။

'ဒီတော့ လူကုန်ထံ တစ်ယောက်ဟာ သူ့ဥယျာဉ် တံဘိုင်းနဲ့
 သူ့လက်ပါးစေ တွေအတွက် တစ်နှစ်ကို ပေါင်နှစ်ထောင် သုံး
 တယ်ဘဲဘား။ ခုနစ်ပဲနိလေးကို ပေးရမှာ တွန့်တိုနေလျှင် အဲဒီ
 လူကုန်ထံဟာ သိပ္ပံ ပညာကိုချစ်တဲ့ လူကုန်ထံ ဖြစ်နိုင်ဦးမှာတဲ့လား။
 အဲဒီလိုနေတုန်းမှာ သူ့လက်ပါးစေက ရောက်လာပြီး 'အလွန်

အဖိုးတန်တဲ့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းတွေ ခုနစ်ပဲနိနဲ့ လာရောင်း
 နေပါဘယ် ဆခင်' လို့ လာပြောပြဆိုပါစို့။ ဥယျာဉ်ခြံခတ်ဖို့
 ပေါင်နှစ်ထောင် အကုန်ခံထားပြီး သိပ္ပံပညာကို ချစ်ပါတယ်
 ဆိုတဲ့ အဲဒီလူကုံထံမှာ လာပြောတဲ့ လက်ပါးစေ့ကို လပေါင်း
 များစွာ အစောင့်ခိုင်းထားပြီး 'ကောင်းပြီ၊ ဒီလိုဆိုလျှင် ငါက
 လေးပဲနိ စိုက်မယ်၊ ကျန်တဲ့သုံးပဲနိကိုတော့ မင်းကစိုက်၊ ဒီလေး
 ပဲနိကလည်း နောက်နှစ်ကျမှ ပေးမယ်' လို့ ပြောတာနဲ့ မတူပေ
 ဘူးလား။

၃။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးဟာ အနုပညာကို အထင်သေး
 တယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားတို့က ပြော
 ပြန်ဦးမယ်။ ဘယ်မှာ အထင်သေးလို့လဲ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ နှစ်စဉ်
 နှစ်တိုင်း အနုပညာပြပွဲတွေ၊ ပန်းချီပြပွဲတွေ လုပ်နေတယ် မဟုတ်
 လား။ ပန်းချီကားတွေကို တန်းစီကြည့်လိုက်လျှင် မိုင်ပေါင်း
 များစွာ ရှည်လျားတယ်မဟုတ်လား။ ပန်းချီကား တစ်ချပ်ကို
 ပေါင်ထောင်ပေါင်းများစွာ ပေးပြီးဝယ်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။
 'ကျွန်တော်တို့မှာ ပန်းချီအနုပညာကျောင်းတွေ၊ အဖွဲ့အစည်း
 တွေ အများကြီး ရှိတယ်မဟုတ်လား၊ တခြား ဘယ်လူမျိုးများ
 ဒီလိုရှိလို့လဲ' လို့ ခင်ဗျားတို့က ဆိုမယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
 ဒါတွေက ဆိုင်မှာ ပန်းတင်ပြီးရောင်းဖို့ဘဲ မဟုတ်လား။ ကျွန်
 တော်တို့ လူမျိုးဟာ တော်တော်ခက်တယ်။ ပန်းချီကားလည်း
 ရောင်းတယ်။ ကျောက်မီးသွေးလည်း ရောင်းတယ်။ ကြွေထည်
 လည်းရောင်းတယ်၊ သံထည်ပစ္စည်းလည်း ရောင်းတယ်။ ကျွန်
 တော်တို့လူမျိုးဟာ ဖြစ်နိုင်လျှင် တခြားလူမျိုးရဲ့ ပါးစပ်က

ပေါင်မုန့်ကို ယူစားချင်တယ်။ ဒီလို မယူနိုင် သေးလျှင်လည်း ကမ္ဘာ့လမ်းဆုံ လမ်းခွဲတွေမှာရပ်ပြီး လတ်ဂိတ်ရပ်ကွက်က လက် ပွေ့အရောင်၊ သမားတွေလို လမ်းသွားလမ်းလာ မုန့်သမျှကို 'ဘာလိုချင်သလဲ၊ ဘာဝယ်လို့လဲ' နှင့် နားငြီးအောင် မေးနေ တော့တာဘဲ။

'ကျွန်တော်တို့လူမျိုးဟာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို လည်း နားမလည်ဘူး။ ကိုယ့်အရည်အချင်းကိုလည်း မသိဘူး။ ကိုယ်ကနေရတော့ ရှံတော့၊ ဗွက်တော့၊ ညွှန်တော့ဘဲမှာ။ ဒါ ပေမယ့် ကြေးနီရောင် စပွန်ခြံထဲမှာ နေရတဲ့ ပြင်သစ်တွေလို၊ မီး တောင်ကမ်းပါး စောက်တွေမှာ နေရတဲ့ အိတ်လိပ်တွေလို ကိုယ့် ကိုယ်ကို အနုပညာ အမြင်သန်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အနု ပညာဆိုတာ ဘေရင်းကိုင်ပညာလို သင်ယူလို့ရတယ် ထင်နေကြ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုး ပန်းချီကားကို စိတ်ဝင်စားတယ် ဆိုတာဟာ ခြောက်သွေ့တဲ့ နံရံမှာတပ်ထားတဲ့ ကြော်ငြာ ပုံစ တာကို စိတ်ဝင်စားတာလောက်ဘဲရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုး ရှဲ့ အိမ်နံရံတွေပေါ်ကို ကြည့်လိုက်လျှင် ကြော်ငြာ ပုံစတာတွေ ဖွေးဖွေး လှုပ်နေပေမယ့် ပန်းချီကားဆိုလို့ တစ်ချုပ်မှ ကောင်း ကောင်းမရှိဘူး။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ပန်းချီကား ဘယ်နှစ်ကားရှိမှန်းကိုလည်း မသိဘူး။ ထင်ရှားတဲ့ ပန်းချီကား လို့သိလျှင်လည်း အဲဒီ ပန်းချီကားဟာ အတုလား၊ အစစ်လား ဆိုတာမသိဘူး။ အဲဒီ ပန်းချီကားတွေကိုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ထားသလား၊ မထားဘူးလားဆိုတာကိုလည်း စိတ်မဝင်စားဘူး။

‘အချို့နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်တွေမှာ ပန်းချီ ကားကြီးတွေ
 ချောင်ထဲမှာထောက်ပြီး ပျက်စီးတော့မယ့် အခြေအနေထောက်နေ
 တာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ အသွာလက်ပိုက် ကြည့်နေကြတယ်။
 ဥရောပမှာ အကောင်းဆုံး ကျောက်ဆစ်ပန်းပု ရုပ်ထုကြီးတွေကို
 ခံတပ်ဆောက်တဲ့နေရာမှာ ထုခဲ့သုံးနေတယ်လို့ကြားလျှင် ကျွန်
 တော်တို့လူမျိုးက မီးနေ့ငှက်ပစ်ထွက်လို့ ငှက် ဘယ်နှစ်ကောင်ရ
 သလဲ ဆိုတဲ့ ကိစ္စလေးက အရေးမထားဘူး။ ဒါဟာ အနုပညာ
 ကို ချစ်တဲ့ လူမျိုးတဲ့လား။

၄။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးဟာ သဘာဝကိုအထင်သေးတဲ့လူ
 မျိုးလို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ်။ ဆိုလိုတာက သဘာဝအလှအပ
 ရှုခင်းရှု လေးနက်စင်ကြယ်တဲ့အရသာကို ကျွန်တော်တို့ မခံစား
 တတ်သေးဘူးလို့ ဆိုတဲ့သဘောပါ။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီး
 တုန်းက တော်လှန်ရေးသမားတွေဟာ ဘုရားရှိခိုး ကျောင်း
 ကြီးတွေကို မြင်းစောင်းတွေလုပ်ပစ်ခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့က
 တော့ ကမ္ဘာမြေကြီးက ပေးထားတဲ့ ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းနှင့်
 တူတဲ့ အလှအပသဘာဝ ရှုခင်းတွေကို မြင်းပြိုင်ကွင်းတွေ
 လုပ်ပစ်ခဲ့ကြတယ်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းရှု စင်္ကြံများနှင့် တူတဲ့
 နေရာတွေကို ဖျက်၊ ပလ္လင်နှင့်တူတဲ့ တောင်ကုန်းတွေကို ဖြိုပြီး
 မီးရထားလမ်းတွေကို ဖောက်လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ရွာဟော်ငင် ရေ
 တံခွန်ကြီးကို ဖြတ်ပြီး တံတားဆောက်ခဲ့ကြတယ်။ လူစန်းက
 ဘောင်ကမ်းပါးယံတွေမှာ ဥမင်တွေတူးခဲ့ကြတယ်။ ဂျီနီဗာ
 ကန်ပေါင်ကြီးကို ဖြိုပစ်ခဲ့ကြတယ်။ တိတ်ဆိတ်လှပတဲ့ အင်္ဂလိပ်
 ကျေးလက်က တောင်ကြား ချိုင့်ဝှမ်းတွေထဲမှာ တောမီးတွေ

ရှိခဲ့ကြတယ်။ ခုဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက ကျောက်မီး
 သွေးမှုန်တွေဖြစ်အောင် နင်းချေပစ်ခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်မြေကြီးဆိုလို့
 တစ်မှုန်မှမကျန်တော့ဘူး။ ကြည်နူးစရာကောင်းတဲ့ ပန်းခြံတွေ
 နှင့် လှပတဲ့လမ်းအို လမ်းဟောင်းတွေကို ဖျက်ပစ်ပြီး ကိုယ်ရေ
 ပြားပေါ်မှာ ရေသင်းစွဲသလို ရှုခင်းတွေကို အရုပ်ဆိုးစေတဲ့
 ဟိုတယ်သစ်ကြီးတွေနှင့် စတိုးဆိုင်ကြီးတွေ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးက
 သွားမပွင့်တဲ့ တိုင်းပြည်ဆိုလို့လည်း တစ်တိုင်းခြည်မှမရှိတော့ဘူး။
 ကျွန်တော်တို့လူမျိုး ကဗျာလင်္ကာဆရာကြီးတွေ အမြတ်တနိုး
 ဖွဲ့ဆိုခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ် တောင်တန်းကြီးတွေပေါ်ကိုလည်း ကျွန်
 တော်တို့ဟာ ချောတိုင်တက်သလိုသွားပြီး၊ ဟေးလားဝါးလားနဲ့
 လျှောဆင်းခဲ့ကြလို့ ပျက်စီးလုမတတ်ဖြစ်နေပြီ။ ဒီလိုပျော်သလား
 ကြောက်သလား ဆိုလို့ ခွဲခြား မရတဲ့ လူမဟုတ်တဲ့ အသို
 မျိုးနဲ့ ဟေးလားဝါးလားအော်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ တိတ်ဆိတ်
 ငြိမ်သက်တဲ့ အဲဒီတောင်ကြားတွေကို အမြောက်သံတွေနဲ့ ဖျက်
 ဆီးပစ်ခဲ့ကြတယ်။ ပြီးတော့ ဘဝင်တွေမြင့်၊ မာနတွေကြီးပြီး
 ပြန်လာခဲ့ကြတယ်။

‘လောကမှာ စိတ်မချမ်းသာစရာ အကောင်းဆုံး မြင်ကွင်း
 နှစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့မြင်ခဲ့ရဖူးတယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့
 အင်္ဂလိပ်ခရီးသည်တွေဟာ ဆွစ်တောင်ကြားတွေထဲမှာ သံချေး
 တက်နေတဲ့ အမြောက်ကြီးတွေနဲ့အပျော်တမ်း ပစ်ကစားနေကြ
 တာရယ်၊ စပျစ်ရည်ပေးလို့ ခရစ်ယာန်တို့၏ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း
 အနေနှင့် စပျစ်ပင်တွေကိုခုတ်လှဲပြီး တစ်နေ့လုံး သေနတ်ပစ်ကျင့်
 နေတာရယ်။ ဒီရှုခင်းနှစ်ခုကို မြင်ခဲ့ရတာဟာ တော်တော်

စိတ်မချမ်းသာရာကောင်းတယ်။ ဒီလောက်မှ တာဝန်သိတဲ့
 စိတ် မရှိတာကတော့ တော်တော်ဝမ်းနည်းစရာတဲ့။ ဒီလိုလုပ်
 တာကို အရသာခံပြီး ပျော်နေတာကတော့ ပိုပြီး ကောင်
 ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသေးတယ်။

၅။ ကျွန်တော်တို့လူပျိုဟာ မေတ္တာတရားကို အထင်သေး
 တယ်။ မေတ္တာတရားခေါင်းပါးတယ် လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့
 တယ်။ ဒီအချက်ကိုတော့ ကျွန်တော် အထူးသက်သေပြဖို့တောင်
 မလိုတော့ဘူး။ ကျွန်တော် ဖြတ်ပြီး သိမ်းထားတဲ့ သတင်းစာ
 ဖြတ်ပိုင်းတစ်ခုထဲက သတင်း တစ်ပုဒ်ကိုတော့ ဥပမာပြတော့မယ်။
 အဲဒီသတင်းကတော့ ဒီနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းကထုတ်တဲ့ 'ခေလီးတယ်
 လီဂရပ်' သတင်းစာမှာပါတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။
 သတင်းကတော့ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘အသက် ၅၀ နှစ်ရှိ မိုက်ကယ်ကောလင်း ဆိုသူ သေ
 ဆုံးရသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပုလိပ်အဖွဲ့ရှိ မစ္စတာ
 ရစ်ချတ်က၊ စပစ်တယ်ဖီးမြို့၊ ခရိုက်ချာ့ရပ်ကွက်၊ မြင်း
 ဖြူထမင်းဆိုင်တွင် လွန်ခဲ့သည့် သောကြာနေ့က မျက်
 မြင်သက်သေတို့ကို စစ်ဆေးခဲ့သည်။ သက်သေ ဖြစ်သူ
 ဇနီးသည် မေရီခကောလင်းက အစစ်ခံရာ၌ မိမိသည်
 သေသူ မိုက်ကယ်ကောလင်း သားအဖ နှစ်ယောက်နှင့်
 အဘူ ခရိုက်ချာ့ရပ်ကွက်၊ ကော့ဘန်းလျား အခန်း
 အမှတ် ၂ တွင် အတူနေထိုင်ကြောင်း။ သေသူမှာဖိနပ်များ
 ကို မြင်သူဖြစ်ပါကြောင်း။ မိမိက ဖိနပ်ဟောင်းများကို

စိတ်မချမ်းသာရာကောင်းတယ်။ ဒီလောက်မှ တာဝန်သိတဲ့
 စိတ် မရှိတာကတော့ တော်တော်ဝမ်းနည်းစရာဘဲ။ ဒီလိုလုပ်
 တာကို အရသာခံပြီး ပျော်နေတာကတော့ ပိုပြီး တောင်
 ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသေးတယ်။

၅။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးဟာ မေတ္တာတရားကို အထင်သေး
 တယ်။ မေတ္တာတရားခေါင်းပါးတယ် လို့ ကျွန်တော်မြောခဲ့
 တယ်။ ဒီအချက်ကိုတော့ ကျွန်တော် အထူးသက်သေပြဖို့တောင်
 မလိုတော့ဘူး။ ကျွန်တော် ပြတ်ပြီး သိမ်းထားတဲ့ သတင်းစာ
 ဖြတ်ပိုင်းတစ်ခုထဲက သတင်း တစ်ပုဒ်ကိုတဲ ဥပမာပြတော့မယ်။
 အဲဒီသတင်းကတော့ ဒီနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းကထုတ်တဲ့ 'ခေလီးတယ်
 လီဂရပ်' သတင်းစာမှာပါတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။
 သတင်းကတော့ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘အသက် ၅ ဝနှစ်ရှိ မိုက်ကယ်ကောလင်း ဆိုသူ သေ
 ဆုံးရသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပုလိပ်အဖူရှိ မစ္စတာ
 ရစ်ချတ်က၊ စပစ်တယ်ဖီးမြို့၊ ခရိုက်ချာ့ရပ်ကွက်၊ မြင်း
 ဖြူ ထမင်းဆိုင်တွင် လွန်ခဲ့သည့် သောကြာနေ့က မျက်
 မြင်သက်သေတို့ကို စစ်ဆေးခဲ့သည်။ သက်သေ ဖြစ်သူ
 ဇနီးသည် မေရီခကောလင်းက အစစ်ခံရာ၌ မိမိသည်
 သေသူ မိုက်ကယ်ကောလင်း သားအဖ နှစ်ယောက်နှင့်
 အဘူ ခရိုက်ချာ့ရပ်ကွက်၊ ကော့ဘန်းလျား အခန်း
 အမှတ် ၂ တွင် အတူနေထိုင်ကြောင်း။ သေသူမှာဖိနပ်များ
 ကို ပြင်သူဖြစ်ပါကြောင်း။ မိမိက ဖိနပ်ဟောင်းများကို

အရပ်ထဲသို့ လိုက်၍ ဝယ် ရ ကြောင်း။ သားအဖ နှစ်
ယောက်ဘုံက ထိုဖိနပ်များကိုပြင်ပြီး မိမိက ရသမျှဈေး
ဖြင့် ဖိနပ် အဟောင်း ဆိုင်များသို့ လိုက် ရောင်း ရ
ကြောင်း။ သားအဖနှစ်ယောက်ဘုံမှာ နံနက်စာနှင့်ညစာ
ပေါင်မုန့်နှင့် လက်ဖက်ရည်ကလေး တစ်ခွက်ရအောင်
နေ့ရောညပါ အလုပ် လုပ်ကြရကြောင်း။ ထိုအထဲမှ
နေ၍ တစ်ပတ်ကို နှစ်လျှင် အခန်းခလည်း ပေးရ
ကြောင်း။ သောကြာနေ့ ညကမူ ဆေးသုသည် ခုံတန်း
လျားပေါ်တွင် အလုပ်လုပ်နေရာမှမတ်တတ်ရပ်ကြောင်း။
သူ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ခိုက်ခိုက်တုန်လျှပ်ရှိကြောင်း။ သေ
သူသည် ဖိနပ်ကို လက်ထဲမှလွှတ်ချလိုက်ပြီး ငါ မရှိလျှင်
ဖိနပ်ပြင်တဲ့လူတစ်ယောက်ယောက်ကို ငှားပေးတော့။ ငါ
တော့ လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဟု ပြောကြောင်း။ မိမိတို့
အခန်းတွင် မီးဖိုလည်းမရှိကြောင်း။ မီးဖိုနှင့် မီးလှုံလိုက်
ရ၍ နွေးသွားလျှင် နေကောင်းမည့် ဖြစ်သည်ဟု ပြော
ကြောင်း။ ထို့ကြောင့် မိမိက အဟောင်းဆိုင်သို့သွား၍
ဖိနပ်နှစ်ရန် ရောင်းကြောင်း။ သို့ရာတွင် နှစ်ရန်ပေါင်းမှ
၁ ငွေပဲနိသာ ရခဲ့ပါကြောင်း။ သို့ဖြင့် မိမိသည် မီးသွေး
၁ ငွေပေါင်၊ လက်ဖက်ရည်နှင့် ပေါင်မုန့် အနည်း
ငယ်ကိုဝယ်၍ ပြန်လာခဲ့ကြောင်း။ သေသူမလုပ်နိုင်သည့်
အခါတွင် မိမိတို့၏ သားဖြစ်သူက ဆက်၍ ဖိနပ်များကို
ပြင်နေကြောင်း။ မိမိ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ မိုက်ကယ်ကော
လင်းမှာ စနေနေ့နံနက် လင်းအားကြီးတွင် သေဆုံးသွား

ကြောင်း။ မိမိတို့မှာ အမြဲလိုလိုပင် စားစရာ ချို့တဲ့နေကြောင်း။

အရာရှိ။ ။ ‘အစို့ရ ဖွင့်ပေးထားတဲ့ အလုပ်စခန်း ရှိတော့ရှိတယ်။ အဲဒီကို ဘာဖြစ်လို့ သွားမလုပ်တာလဲ’ သက်သေ။ ။ ‘ကျွန်မတို့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကလေးတွေနှင့်ဘဲ အေးအေးဆေးဆေး နေချင်လို့ပါ။’

‘သူတို့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ ပြတင်းတံခါးရွက် တစ်ချပ်နှင့် အခန်းထောင့်တွင် ကောက်ရိုးအနည်းငယ်သာ ဖြစ်၏။ သက်သေသည်ငိုယိုကာ သူတို့တွင် စောင်တစ်ထည်နှင့် အခြားတိုလီမိုလီပစ္စည်းကလေးများရှိကြောင်း ဖြေသည်။ သူတို့ မိသားစုမှာ နွေရာသီဆိုလျှင် တစ်ပတ်ကို ၁၀ လျှီလင်ခန့် ရသည်။ ဆောင်းတွင်းဆိုလျှင် တစ်ဝက်ခန့်သာရသည်။’

‘သားငယ်ကို ဇစ်ဆေးရာတွင် သားဖြစ်သူက အရွယ်ရောက်ကတည်းက ဖခင်ဖြစ်သူနှင့်အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြောင်း။ နေ့ရောညပါ အလုပ်လုပ်ရသဖြင့် မျက်စိကောင်းစွာမမြင်ရတော့ကြောင်း။ မိမိမျက်လုံးတွင် တိမ်စွဲနေကြောင်း။ လွန်ခဲ့သည့်ငါးနှစ်ခန့်ကမူ အခြေအနေ ဆိုးလွန်းသဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ အကူအညီတောင်းကြောင်း။ ကျောင်းကသူ့ကို ပေါင်မုန့်တစ်ပေါင်ခန့် ပေးလိုက်ပြီး ‘နောက်တစ်ခါလာလျှင် ကျောက်ခဲဘဲရမည်’ဟု ပြောလိုက်ကြောင်း။ မိမိတို့လည်းစိတ်ပျက်သဖြင့် နောက်ထပ် သွား၍ အကူအညီ မတောင်းတော့ကြောင်း။ လွန်ခဲ့သည့် သောကြာနေ့ကမူ မိမိတို့တွင် ဖ ယောင်း တိုင်

တစ်တိုင်ဝယ်ရန် ပဲနိဝက်ပင်ရွှေကြောင်း။ ထိုစဉ် သူ့
အဖေသည် ကောက်ရိုးပေါ်တွင် လှဲအိပ်ရင်း သူသည်
နံနက်ထိအောင် ခံတော့မည် မထင်ကြောင်းဖြင့် ပြော
ဆိုသွားကြောင်း။

တရားသူကြီး။ ။ ‘မင်းလဲ ငတ်နေတာဘဲ။ အစိုးရ အလုပ်
စခန်းကို သွားနေပါလား’

သက်သေ။ ။ ‘သွားလို့ နွေကျမပြန်လာလျှင် ကျွန်တော်
တို့ကို အလုပ် အပ်မယ်သူ မရှိတော့ပါ။
အခန်းလည်း ရတော့မည်မဟုတ်ပါ’

ဟု ထွက်ဆိုသွားသည်။

‘ဒေါက်တာဝေ၊ ကားက အစစ်ခံရာတွင် သေသူမှာ
ဆင်ကိုပီခေါ် အစာငတ်၍ အားကုန်သေသွားခြင်း ဖြစ်
ကြောင်း။ လေးလလုံးလုံး ပေါင်မုန့်တစ်ခုတည်းကိုသာ
စားနေခဲ့သည်ဟု သိရကြောင်း၊ အခြားရောဂါ ဘာမျှ
မတွေ့ရကြောင်း၊ ဆေးဝါး အကူအညီရလျှင် ထိုသို့
မသေနိုင်ကြောင်းဖြင့် ထွက်ဆိုသွားသည်။

တရားသူကြီးက သေသူမှာ အစာ အာဟာရနှင့်
အသက်ရှင်ရန် သာမန်အခြေခံ လိုအပ်ချက်တို့ မရသဖြင့်
အားအင်ကုန်ခန်း၍ သေရခြင်းဖြစ်ကြောင်း။ ဆေးဝါး
အကူအညီ မရသည့် အချက်လည်း အကြောင်း တစ်
ကြောင်း ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်ဟု သိရ၏’

‘အဲဒါကတော့ ဒေလီတယ်လီဂရပ် သတင်းစာမှာ ပါတဲ့
သတင်းပါဘဲ။ ကေခင်းပြီ။ ခင်ဗျားတို့က မေး ကောင်း မေး

တစ်တိုင်ဝယ်ရန် ပဲနီဝက်ပင်ရွှေကြောင်း။ ထိုစဉ် သူ့
အဖေသည် ကောက်ရိုးပေါ်တွင် လှဲအိပ်ရင်း သူသည်
နံနက်ထိအောင် ခံတော့မည် မထင်ကြောင်းဖြင့် ပြော
ဆိုသွားကြောင်း။

တရားသူကြီး။ ။ ‘မင်းလဲ ငတ်နေတာဘဲ။ အစိုးရ အလုပ်
စခန်းကို သွားနေပါလား’

ဆက်သေ။ ။ ‘သွားလို့ နွေကျမပြန်လာလျှင် ကျွန်တော်
တို့ကို အလုပ် အပ်မယ့်သူ မရှိတော့ပါ။
အခန်းလည်း ရတော့မည်မဟုတ်ပါ’

ဟု ထွက်ဆိုသွားသည်။

‘ဒေါက်တာဝေါ့ကားက အစစ်ခံရာတွင် သေသူမှာ
ဆင်ကိုပီခေါ် အစာတော်၍ အားကုန်သေသွားခြင်း ဖြစ်
ကြောင်း။ လေးလလုံးလုံး ပေါင်မုန့်တစ်ခုတည်းကိုသာ
စားနေခဲ့သည်ဟု သိရကြောင်း၊ အခြားရောဂါ ဘာမျှ
မတွေ့ရကြောင်း၊ ဆေးဝါး အကူအညီရလျှင် ထိုသို့
မသေနိုင်ကြောင်းဖြင့် ထွက်ဆိုသွားသည်။

တရားသူကြီးက သေသူမှာ အစာ အာဟာရနှင့်
အသက်ရှင်ရန် သာမန်အခြေခံ လိုအပ်ချက်တို့ မရသဖြင့်
အားအင်ကုန်ခန်း၍ သေရခြင်းဖြစ်ကြောင်း။ ဆေးဝါး
အကူအညီ မရသည့် အချက်လည်း အကြောင်း တစ်
ကြောင်း ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်ဟု သိရ၏’

‘အဲဒါကတော့ ဒေလီတယ်လီဂရပ် သတင်းစာမှာ ပါတဲ့
သတင်းပါဘဲ။ ကေခင်းပြီ။ ခင်ဗျားတို့က မေး ကောင်း မေး

မယ်။ အစိုးရအလုပ်စခန်းတွေ ပွင့်ထားသားဘဲ၊ ဘာဖြစ်လို့
အဲဒီအလုပ်စခန်းမှာ သွားပြီး အလုပ် မလုပ်ဘဲလဲလို့။ ဆင်းရဲ
သားဆိုတာ အဲဒီအလုပ်စခန်းတွေကို သွားပြီး အလုပ်မလုပ်ချင်
ကြဘူး။ အဲဒီမှာ အထိန်းအကွပ်၊ အကန့်အသတ်တွေ များတယ်
မဟုတ်လား။

‘ဒီဘေ့ ခင်ဗျားထို့က ပေးကောင်းမေးမယ်။ ဘာဖြစ်လို့
အလုပ်စခန်းကို မသွားတာလဲလို့။ ဆင်းရဲသားတွေဟာ အဲဒီ
အလုပ်စခန်းတွေကို မသွားချင်ကြဘူး။ မကြိုက်ကြဘူး။ လူချမ်း
သာတွေကတော့ ကြိုက်ချင်ကြိုက်မပေါ့။ အစိုးရ ပင်စင်ကိုရ
ထားတဲ့ သူတွေကတော့ အဲဒီအလုပ်စခန်းတွေကို သွားချင်ကြ
မယ်ပေါ့။ သူတို့အဖို့က အလုပ်စခန်းလို့သာဆိုရပေမယ့် အလုပ်မှ
ကောင်းကောင်းမလုပ်ရဘဲကိုး။

‘ဒီဘေ့ သူတို့အဖို့ အလုပ်စခန်းဟာ အပျင်းပြေကစားတဲ့
စခန်းဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဆင်းရဲသားကတော့ သေ
လျှင်တောင် လွတ်လွတ်လပ်လပ်နှင့် သေ ချင် တယ် လို့ ကျွန်
တော် ထင်တယ်လေ။ အလုပ်စခန်းတွေဟာ ဆင်းရဲသားတွေ
အလုပ်လုပ်လို့ စိတ်ချမ်းသာအောင် ဖန်တီးပေးနိုင်မယ်ဆိုလျှင်၊
သူတို့ကိုလည်း ပင်စင်ပေးမယ်ဆိုလျှင်တော့ စိတ်ပြောင်းသွား
လေမလား မသိဘူး။ ခုလောလောဆယ်မှာတော့ အခြေအနေ
က ဒီအတိုင်းဖြစ်နေတာဘဲ။ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို အကူအညီ
ပေးတယ်လို့သာဆိုတယ်။ ‘ပေးကား ပေး၏ မရ’ ဆိုတာမျိုး
ဖြစ်နေတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ပေးတဲ့ အကူအညီယူ
တာထက် သွေတာကကောင်းမယ်လို့ ထင်နေကြပုံရတယ်။

ယောမင်းကြီးစာပေ

ကျွန်တော်တို့လူမျိုးဟာ မေတ္တာတရား ခေါင်းပေါက်တယ်လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ်။ မခေါင်းပါးလျှင် ခရစ်ယာန်တိုင်းပြည် တစ်ပြည်မှာ ဒီသတင်းထဲက ပါတဲ့အဖြစ်မျိုး ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါ့ မလဲ။ ခုတော့ အများပြည်သူသွား လမ်းမကြီးတွေပေါ်မှာ လူသတ်တာနဲ့ တူမနေပေဘူးလား။

‘ခုဆိုလျှင် ပြင်သစ်နဲ့အင်္ဂလန်ဟာ တစ်နှစ် တစ်နှစ်ကို ပေါင် သန်းနဲ့ချီပြီးတန်တဲ့ အကြောက်တရားတွေကို ဝယ်နေကြတယ်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပေါင်သန်းချီတန်တဲ့ သတ်ဖြတ်မှုတွေကို တင်ပို့ နေကြတယ်။ ဒီလို သန်းနဲ့ချီ တန်တဲ့ အကြောက်တရားတွေကို ဝယ် ယူနေမယ့်အစား၊ သန်းနှင့်ချီ တန်တဲ့ သတ်ဖြတ်မှုတွေကို တင်ပို့နေကြမယ့်အစား နှစ်ပြည့်တစ်ပြည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ပြီး ပေါင် သန်းနှင့်ချီတန်ဖိုးရှိတဲ့ အသိပညာတွေ၊ အမြော်အမြင် တွေကို တင်ပို့ဝယ်ယူနေကြလျှင် မကောင်းပေဘူးလား။ သန်း နဲ့ ချီပြီးတန်တဲ့ အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်ကြီးတွေ၊ သန်းနှင့်ချီ တန်တဲ့ ပန်းချီအနုပညာပြတိုက်ကြီးတွေ၊ သန်းနဲ့ချီတန်တဲ့ ရှေး ဟောင်း ပြတိုက်ကြီးတွေ၊ သန်းနှင့်ချီတန်တဲ့ ပန်းခြံတွေ၊ အပန်း ဖြေ ရိပ်သာတွေကို တည်ဆောက်လျှင် မကောင်းပေဘူးလား။ ဒါဟာ နှစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အကျိုးမရှိပေဘူးလား။

.....

ဖော်ပြပါအချက်များဟာ ရပ်စကင်းရှဲ့ ‘နှမ်းပွင့်(သို့မဟုတ်) ကေရာဇ်များရှဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်များ’ ဆိုတဲ့ ဟောပြောချက်က ကောက်နုတ်ချက်များဖြစ်ပါတယ်။ ○

ကြာပန်း

ရပ်စကင်းဟာ လွန်ခဲ့ အနှစ်တစ်ရာကျော် ဖြစ်တဲ့ ၁၈၆၄ ခုနှစ်တုန်းက အင်္ဂလန်ပြည် မန်ချက်စတာမြို့မှာ ပို့ချချက်နှစ်ခု လုပ်ခဲ့တယ်။ တစ်ခုကတော့ 'နှမ်းပွင့်၊ သို့မဟုတ် ကေရာဇ်၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ' ဆိုတဲ့ ပို့ချချက်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပို့ချချက်မှာ ရပ်စကင်းက ပညာသင်ကြားခြင်းရဲ့ ဦးတည်ချက်၊ စာဖတ်ခြင်း ရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးများနဲ့ တကွ စာကြည့်ပိဋကတ်တိုက်များ ဟာ ဘုရင်ကေရာဇ်ရဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်ကြီးများနှင့် တူတဲ့အကြောင်း ကို ပြောခဲ့တယ်။

ခုတစ်ပတ်မှာတော့ ရပ်စကင်းရဲ့ 'ကြာပန်းများ၊ သို့မဟုတ် မဟေသီတို့၏ ပန်းဥယျာဉ်များ' လို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတဲ့ ပို့ချ ချက်ကို ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဒီပို့ချချက်မှာ ရပ်စကင်းက မိန်းမ (အမျိုးသမီး) တို့ရဲ့ ပညာသင်ကြားရေး၊ မိန်းမတို့ရဲ့ ဣန္ဒြေ၊ မိန်းမတို့ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ မိန်းမတို့ရဲ့ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာစတဲ့ အရည်အချင်းတွေကို စာပေ အထောက်အထားများဖြင့် တော်တော်စုံလင်စွာ ပြော ဆိုသွားပါတယ်။ မိန်းမတို့ရဲ့ ဂုဏ်သရေဟာ ကြာပန်းတွေနှင့်

တူတဲ့အကြောင်း၊ မိန်းမတို့ရဲ့ ကောင်းခြင်း အဖြာဖြာတို့ဟာ မဟေသီတို့ရဲ့ ပန်းဥယျာဉ်များနှင့် တူတဲ့အကြောင်းကို အကျယ် တဝင့် ပြောသွားပါတယ်။

ပထမ ပို့ချချက်တုန်းက ကျွန်တော်တို့နဲ့ မနီးစပ်တဲ့၊ ကျွန်တော်တို့နှင့် လက်လှမ်းဝေးတဲ့ စာပိုဒ်အချို့ကို ကျွန်တော် ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဥပမာ.... အင်္ဂလိပ် လင်္ကာ ဆရာကြီး မိလ်တန်ရဲ့ ကဗျာတွေကို ကိုးကားပြီး ပြောသွားတဲ့ အခန်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ မိလ်တန်ရဲ့ ကဗျာတွေကို ဖတ်ရတာဟာ ခုခေတ် ဆယ်တန်းကျောင်းသားက သျှင်မဟာသီလဝံသရဲ့ ပါရမီတော်ခန်းပျို့ကို ဖတ်ရသလို၊ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိရဲ့ နေမိဘုံခန်းပျို့တို့ကို ဖတ်ရသလို အလှမ်းဝေးနေမှာ စိုးတဲ့အတွက် ချန်လှပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပါရမီတော်ခန်းပျို့နှင့် ဘုံခန်းပျို့တို့ဟာ နှိုက်နဲ့တဲ့ ဓမ္မအကြောင်းတွေကို ခက်ခဲတဲ့ ပေါ်ရာဏတွေ၊ ပါဠိတွေရောပြီး ပျို့ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ရေးထားတာ ဖြစ်လေတော့ ပညာရှင်များမှသာ ပြည့်စုံစွာနားလည်ပြီး စာပေအရသာ ပြည့်စုံစွာ ခံစားနိုင်ကြပါတယ်။

မိလ်တန်ရဲ့ လင်္ကာကြီးတွေဟာလည်း သည်အတိုင်း ပါဘဲ။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝ အင်္ဂလိပ် အနုစာပေယူတုန်းက မိလ်တန်ရဲ့ ‘သုခဘုံပျောက်ဆုံးခြင်း’ တို့၊ ‘သုခဘုံ ပြန်လည်ရရှိခြင်း’ တို့၊ ‘အိလ်ပစ်ဆာရီဆီ’ တို့ စတဲ့ လင်္ကာရှည်ကြီးတွေကို သင်ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ခရစ်ယာန်တို့ရဲ့ နှိုက်နဲ့တဲ့ ဓမ္မအကြောင်းတွေကို ဖွဲ့ထားပြီး လက်တင် စကားလုံးတွေ ခက်ခဲတဲ့ ရှေးအင်္ဂလိပ် စကားတွေအများကြီး သုံးထားတဲ့အတွက် ကျွန်တော်

တို့ ဝိုးတိုးဝါးတားဘဲ နားလည်ထားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့
မပြောနဲ့။ ကျွန်တော်တို့ကို ပို့ချခဲ့တဲ့ ဆရာဝင်အောင်ပင်လျှင်
'မိလိတန်ရှဲ့ ကဗျာကို သင်မယ့်အစား ကျားမြီးကို ပြေးဆွဲလိုက်
ချင်သေးတယ်' လို့ အတန်းထဲမှာ အရွန်းအပြက် ညည်းပါတယ်။

ဒီလို အချို့သော စာပုဒ်များကို ချန်လှပ်ပြန်ခဲ့ပေမယ့် ဆိုလို
ချင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုတော့ ငိုမိအောင် ကြိုးစားဖော်ပြနိုင်ခဲ့တယ်
လို့ ထင်ပါတယ်။

ခုတစ်ပတ် ဖော်ပြမယ့် ပို့ချချက်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့နှင့်
အလှမ်းဝေးလွန်းတဲ့ စာပုဒ် တချို့ကို ချန်လှပ်ခဲ့တာကလွဲလို့
ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုတော့ ကြိုးစားဖော်ပြထားပါတယ်။

.....
'ခုအပတ် ပို့ချတဲ့ ပို့ချချက်ဟာလည်း ပထမ ပို့ချချက်ရှိ
နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီပို့ချချက် နှစ်ခုစလုံးမှာ ကျွန်
တော်ပြောချင်တဲ့ ယေဘုယျ ရည်ရွယ်ချက်ကို အတိုချုပ် ကျွန်
တော် ထပ်ပြောပါဦးမယ်။ ပထမ ပို့ချချက်တုန်းက ဘာ
စာတွေကို ဘယ်လိုဖတ်ကြမလဲ ဆိုတဲ့ ပြဿနာကို ကျွန်တော်
တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ပြဿနာဟာ ဘာကြောင့် စာဖတ်သလဲ
ဆိုတဲ့ ခု ကျွန်တော်တင်ပြမယ့် ပိုမိုလေးနက်တဲ့ ပြဿနာထဲက
ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ပြဿနာများ ဖြစ်ပါတယ်။ ခု ကျွန်တော်
တင်ပြမယ့် ပြဿနာကတော့ ဘာကြောင့် စာဖတ်ကြသလဲဆိုတဲ့
ပြဿနာ ဖြစ်ပါတယ်။

'ဒီနေ့ခေတ်မှာ ပညာသင်ကြားမှုနှင့် စာပေတွေ ထွန်းကား
ပြန့်ပွားလာကြတဲ့အတွက် အလျင်တုန်းက မရခဲ့တဲ့ အခွင့်အရေး

တွေကို ရခဲကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီအခွင့်အရေးတွေကို မှန်ကန်စွာ အသုံးပြုနိုင်ဖို့အတွက် ပညာသင်ကြားခြင်း (မညာရေး) ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဘာတွေလဲ။ စာပေရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးဟာ ဘာလဲဆိုတာတွေကို သိဖို့လိုပါတယ်။ ဒီလိုသိမှသာလျှင် စောစောက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပညာသင်ကြားခြင်းနှင့် စာပေပြန့်ပွားမှုက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ အခွင့်အရေးများကို ကျွန်တော်တို့ မှန်ကန်စွာ အသုံးပြုနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ကန်တဲ့ ဦးတည်ချက် ရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ လေ့ကျင့်မှုရှိပြီး စာကောင်းပေ မှန်ကို ကောင်းစွာ ရွေးချယ်တတ်သူဟာ မှားယွင်းတဲ့ စိတ်ဓာတ် လေ့ကျင့်မှု ရရှိခဲ့သူနှင့် စာမတတ်သူတို့အပေါ်မှာ တန်ခိုးဩဇာ သက်ရောက်နိုင်ပါတယ်။

‘သူ့ခေတ် အတိုင်းအတာကို လိုက်ပြီး အဲဒီသူဟာ အခြားသူတွေ အပေါ်မှာ ဘုရင် ကေရာင်တို့ရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးမျိုးကို ရရှိနိုင်ပါတယ်။ ပညာရေးကြောင့် ရတဲ့ ဒီလို ဘုန်းတန်ခိုးမျိုး ရရှိသူသာလျှင် လောကမှာ တကယ်စစ်မှန်သော ဘုရင်ကေရာင် မည်ပါတယ်။ အခြားသော ဘုရင် ကေရာင် များဟာ (အဆောင်အယောင်တွေ၊ ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ တန်ခိုးအာဏာတွေကို ပိုင်ဆိုင်သည့်တိုင်) အရိပ်အယောင်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လျှင်လည်း အနိုင်အပျက်ပြုရာ ရောက်ပါတယ်။ သူတို့မှာ မင်းနှင့်တူတာဆိုလို့ ခေါင်းပေါ်မှာဆောင်တဲ့ သရဖူက လွဲပြီး အခြား ဘာမျှမရှိတဲ့အတွက် အရိပ်အယောင်မျှသာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မင်းကောင်းတို့မှာ ရှိအပ်တဲ့ မေတ္တာတရားနှင့် တရားမျှတမှုတို့အစား မိမိတို့စိတ် အလိုဆန္ဒ

အတိုင်း ထင်ရာစိုင်းတတ်ကြတဲ့ အတွက် အနိုင်အထက် ပြုရာ
ရောက်ဘယ်လို့ ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဒါ့ကြောင့်မို့ ကျွန်တော့် ပို့ချချက်ကို အဲဒီ ကေရာဇ်တို့ရဲ့
အကြောင်းနှင့် စခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခုလည်း ကျွန်တော်
ကေရာဇ်တို့ အကြောင်းနှင့်ဘဲ အဆုံးသတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ဘုရင် ကေရာဇ်မျိုးဟာ သရဖူဆောင်းတဲ့
ဘုရင် ကေရာဇ် ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်။ သရဖူ မဆောင်းတဲ့
ကေရာဇ် ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်။ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့ ကေရာဇ်
မျိုးဟာ အခြားသူများထက် ပိုမိုကြံ့ခိုင်တဲ့ စိတ်အခြေအနေ
ရှိရမယ်။ ပိုမိုမှန်ကန်တဲ့ အတွေးအခေါ် အခြေအနေ ရှိရမယ်။

‘....ဒီတော့ စာပေနှင့်ပညာရေးဟာ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တဲ့
တည်ငြိမ်မြင့်မြတ်တဲ့ (ဒီလို တည်ကြည် မြင့်မြတ်တဲ့အတွက်)
ကေရာဇ်တို့ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာနှင့် အလား သဏ္ဍာန်တူတယ်။ အဲဒီ
လို ပညာရေးနှင့် စာပေက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ တန်ခိုးအာဏာရဲ့
အစိတ်အပိုင်းတွေကို အမျိုးသမီးတွေ ပိုင်ဆိုင်သင့်သလား ဆိုတာ
ကို ကျွန်တော် ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။ တစ်နည်း ပြောရရင်
စာပေနှင့် ပညာရေးရဲ့ ဘယ်အစိတ်အပိုင်းဟာ မဟေသီတို့ရဲ့
တန်ခိုးအာဏာတွေ ဖြစ်သင့်သလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် ဆွေးနွေး
ချင်ပါတယ်။ အိမ်တွင်းမှု ကိစ္စတွေမှာသာမက အမျိုးသမီး
လောကကြီး တစ်ခုလုံးမှာ မဟေသီတို့ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာဟာ
ဘယ်လောက် အတိုင်းအတာ ရှိသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်
ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။

‘မိန်းမတို့ရဲ့ သာမန် တန်ခိုးဩဇာဟာ ဖယ်လောက်ကြီး
 မားသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ မသိဘဲနဲ့ မဟေသိတို့ရဲ့ တန်ခိုး
 အာဏာ အတိုင်းအတာကို ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖြတ်လို့ မရနိုင်
 ဘူး။ မိန်းမတို့ရဲ့ ထာဝရ တာဝန်ဟာ ဘာလဲဆိုတာကို ကျွန်
 တော်တို့ မသိဘဲနှင့် မိန်းမတွေအတွက် ဘယ်လို ပညာရေးမျိုး
 ဟာ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးလို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လို့
 မရနိုင်ဘူး။ မိန်းမတို့ရဲ့ သဘာဝနှင့် ယောက်ျားတို့ရဲ့ သဘာဝတို့
 ဘယ်လို ဆက်သွယ်နေကြသလဲ၊ မိန်းမ အသီးသီးတို့ရဲ့ ဉာဏ်
 အစွမ်းအစနှင့် ပါရမီ အစွမ်းအစချင်း ဘယ်လို ကွာခြားကြသလဲ
 ဆိုတဲ့ ကိစ္စကို တိုင်းထွာအကဲဖြတ်ကြရာမှာ ခုထက်ထိ ကျွန်တော်
 တို့ အချင်းချင်း တူညီမှု မရကြသေးဘူး။’ မိန်းမတွေရဲ့ တာ
 ဝန်နှင့် မိန်းမတို့ရဲ့ အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောဆိုသံကို
 ကျွန်တော်တို့ မကြာခဏ ကြားရတတ်တယ်။

‘တကယ်တော့ မိန်းမတို့ရဲ့ တာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးတို့ဆိုတဲ့
 အရာတွေဟာ ယောက်ျားတို့ရဲ့ တာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးဆိုတာ
 တွေနှင့် ခွဲခြားလို့များ ရလို့လား။ မိန်းမနှင့် သူ့ အိမ်ဦးနတ်
 သခင်တို့ဟာ သီးခြား ကင်းလွတ်နေကြတဲ့ သတ္တဝါ အမျိုး
 အစားတွေလား။ ဟစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျိုးမတူ ဇာတ်ခြားနေတဲ့
 သတ္တဝါ အမျိုးအစားတွေလား။ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလိုယူဆ
 တဲ့ အယူအဆဟာ အလွန်များတယ်။ ဒါတင်မကတော့ဘဲ မိန်းမ
 ဆိုတာ ယောက်ျားတို့ရဲ့ အရိပ်သာဖြစ်တယ်။ အိမ်ဦးနတ်
 နောက်ကပါလာတဲ့ ကိုယ်ပွားရုပ်တစ်ခုသာ ဖြစ်တယ်။ အစေ
 အပါး ရုပ်ပုံတစ်ခုသာ ဖြစ်တယ်။ ယောက်ျားရဲ့ ဩဇာကို

ကျေးကျွန်သဖွယ် အစဉ်အစားမရှိ လက်ခံရမယ့် ယောက်ျားရဲ့ အရိပ်သာဝါသအောက်မှာ ခိုလှုံနေရတဲ့ အားနွဲ့တဲ့သူသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကတော့ ပိုလို့မှာယွင်းရုံမက မိုက်မဲရာတောင် ကျပါအေးတယ်။

‘မိန်းမဆိုတာ ယောက်ျားရဲ့ အဂေအပါးအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကတော့ အမှားတကာတို့ အနက်မှာ အမိုက်မဲဆုံး အမှားဘဲလို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ အရိပ်တစ်ခုသာ ကျေးကျွန် တစ်ယောက်သာ ဖြစ်ရင် ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ကူဖော်လောင်ဖက်တစ်ယောက် ဖြစ်လာမှာလဲ။

‘ပထမ ပို့ချချက်တုန်းက ကျွန်တော်တို့မှာ အခက်အခဲပြဿနာနယ်လို့ ပေါ်ပေါက်လာရင် ဉာဏ်အမြော် မြင် အရှိဆုံး အကြီးမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့် တိုင်ပင်နှိုးနှောရမယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တယ်။ ဒီလို တိုင်ပင်နှိုးနှောဖို့ အတွက် စာအုပ်တွေ ဆီကို သွားရမယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စဉ်းစားဉာဏ်နှင့် မမိတဲ့ အခါမျိုး၊ အတွေးအခေါ်နှင့် မမိတဲ့ အခါမျိုးမှာ သူတို့ဆီကိုသွားပြီး အကူအညီ တောင်းရမယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တယ်။ အမြင်ကျယ်အောင်၊ အတွေးအခေါ် ကြည့်လင်အောင် ခေတ်အဆက်ဆက်က ရှိခဲ့တဲ့ ခုံသမာဓိများရဲ့ ရွှေမှောက်ကို ဝင်ရောက် တင်ပြရမယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့တယ်။

‘ကဲ-ဒီတော့ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ပါရမီ၊ သူတို့ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာ၊ သူတို့ရဲ့ကောင်းခြင်း အပြာပြာတို့နှင့် ပတ်သက်လို့ ကျွန်

တော်တို့ရှိ မရေမရာ တစ်မှိုက်တစ်လွှာ ဉာဏ်လောက်နှင့် မစဉ်း
 စားတော့ဘဲ ခုံသမာဓိတွေထံ ခုတ်တင်ပြုကြည့်ကြပါစို့။ ဒီ
 အချက်တွေနှင့် ပတ်သက်လို့ ခေတ်အဆက်ဆက်က ရှိခဲ့တဲ့ ဉာဏ်
 အမြော်အမြင် အရှိဆုံး အကြီးမြတ်ဆုံး၊ စိတ်နှလုံး အစင်ကြယ်
 ဆုံးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်လိုခံယူခဲ့ကြသလဲ ဆိုတာကို ကြည့်
 ကြပါစို့။ မိန်းမတို့ရှိ ဣန္ဒြေဟာ ဘယ်လောက် အပိုးတန်သလဲ။
 ယောကျ်ားတွေကို ဘယ်လို အထောက်အကူ ပေးနိုင်သလဲ
 ဆိုတာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူတို့ရှိ အဆုံးအဖြတ်တွေ ဘယ်လို
 ရှိခဲ့သလဲဆိုတာ ကြည့်ကြပါစို့။

‘ပထမဦးဆုံး ရှိတ်စပီးယားရဲ့ အဆုံးအဖြတ်၊ ဆူ ထင်မြင်
 ချက်ကို ကျွန်တော် အလျင်တင်ပြချင်တယ်။’

‘ရှိတ်စပီးယားရဲ့ စာပေတွေနှင့်ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်
 ပထမဦးဆုံး ပြောချင်တာက သူ့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ အဓိက
 ဇာတ်ဆောင် (ဟီးရိုး) များဟာ ယောကျ်ားလူစွမ်းကောင်းတွေ
 မဟုတ်ဘဲ (ဟီးရိုးဝင်) မိန်းမလူစွမ်းကောင်းတွေသာ ဖြစ်တယ်
 ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဇာတ်ခုံမှာ တင်ပြလို့ ကောင်းရုံ နည်းနည်း
 ပါးပါး အသားပေးထားတဲ့ ပဉ္စမမြောက် ဟင်နရီဘုရင် ပြဇာတ်
 က လဲ့လို့ ရှိရင် ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ပြဇာတ်တွေ အားလုံးထဲမှာ
 ယောကျ်ား လူစွမ်းကောင်း (ဟီးရိုး) ဆိုလို့ တစ်ယောက်မှကို
 မပါပါဘူး။ ‘ဗီရိုနာမြို့က လူကြီးလူကောင်းနှစ်ယောက်’ ပြဇာတ်
 ထဲက ဗယ်လင်တိုင်းဟာလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါဘဲ။
 ရှိတ်စပီးယား ကြိုးစားပမ်းစားရေးထားတဲ့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ
 ဆိုရင် ဟီးရိုးရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ မတွေ့ရဘူး။’

ယောစမ်းကြီးစာပေ

အော်သယ်လိုဟာ ရိုးလွန်း အလွန်းပြီး သူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိတဲ့ မကောင်းမှုတွေကို တွန်းလှန်ခြင်းမပြုနိုင်တဲ့အတွက် သူ့ကို လည်း ဟီးရိုးလို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။ ဟီးရိုးနှင့် တူသယောင်ယောင်ဘဲ ရှိတယ်။ ကိုရိယိုလင်းနတ်စ်၊ ဆီဇာနှင့် အန်ထော်နီတို့ဟာလည်း အပြစ်အနာအဆာတွေရှိပြီး မောက်မာဝင့်ကြွားလွန်းနေတယ်။ ဟင်းမလက်ဟာ ပျင်းရိပြီး ဘာမှပြတ်ပြတ်သားသား မရှိဘူး။ ရှိမိယိုက ခိတ်မရှည်နိုင်တဲ့ လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်နေတယ်။ ဗင်းနစ်မြို့က ကုန်သည်အန်တိုနီယိုဟာလည်း မတရားနည်းနှင့်ရတဲ့ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မက်မောနေတယ်။ လီယာမင်းကြီး ပြဇာတ် ထဲဆ ကင်မြို့စားကတော့ ခိတ်ထားတော့မြတ်ပါရဲ့။ ဒါပေမယ့် အရေးကြုံလာရင် ဘာမှသုံးစားလို့မရတဲ့ လူရိုင်းဖြစ်နေတယ်။ သူ့မျှားခိုင်းတာကို လုပ်တတ်တာဘဲရှိတယ်။ အော်လန်ဒိုဟာ လည်း မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ထားရှိပေမယ့် ကံစိမံထုကို လိုက်နာနေ ရတဲ့ အရှုပ်တစ်ရှုပ်ဖြစ်နေတယ်။ အရေးကြုံလာတာနှင့် သူ့ကို ရှိလေင်ကဘဲ နှစ်သိမ့်အားပေးပြီး ကယ်ဆယ်ရတာဘဲ။

ဒါပေမယ့် ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ လေးနက် ခိုင်မာတဲ့ မျှော်လင့်ချက်၊ မှန်ကန်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိပြီး ပြီးပြည့် စုံတဲ့ အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင် (ဟဲရိုးဝင်း)မပါတဲ့ ပြဇာတ်ဆိုလို့ တော့ တစ်ပုဒ်မှ ရှာလို့မတွေ့ရဘူး။ ကော်ဒဲလျ၊ ဒက်စီမိုးနား၊ အစ္စဗဲလား၊ ဟာမီယိုးနီးအင်မိုဂျင်း၊ ကက်သရင်းဘုရင်မ၊ ပါဒီတာဆီလ်ဗီယာ၊ ဗျိုင်အိုလာ၊ ရှိဗဲလင်း၊ ဟယ်လီနာနှင့် နောက်ဆုံးအားဖြင့် ချစ်စရာအကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗာဂျီလီယာ တို့ဟာ လုံးဝအပြစ်ကင်းစင်သူများ ဖြစ်တယ်။ လူ့လောကကြီးရဲ့

အမြင့်မားဆုံးသော (ဟဲရီးဝင်း) လူစွမ်းကောင်းအမျိုးအစားကို ကိုယ်စားပြုနေကြတယ်။

‘ဒုတိယအချက်ကို စဉ်းစားကြည့်ကြဦးစို့။’

‘ပြဇာတ်တိုင်းမှာ ဒုက္ခ ကြုံတွေ့ရတာ၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့ရတာဟာ ယောက်ျားဇာတ်ဆောင်တို့ရဲ့အပြစ်၊ သို့မဟုတ် မိုက်မဲမှုကြောင့်ချည်း ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ တကယ်လို့ ဘေးဒုက္ခက လွတ်မြောက် သွားတယ် ဆို လျှင် လည်း ဒါဟာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ အမြော်အမြင်ကြီးမှု၊ တည်ကြည် မြင့်မြတ်မှုတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မိန်းမမြတ် တွေသာ ပေါ်မလာလျှင်ဘေးဒုက္ခကို မကျော်လွှားနိုင်တော့ဘူး။ လိယာဘုရင် ဘေးဒုက္ခတွေ့ရတာဟာ သူ့ရဲ့ အမြော်အမြင်ကင်းမှု၊ စိတ်မရွည်တဲ့ မောက်မာဝင့်ကြားမှု၊ ကိုယ့် သား သမီး တွေ အကြောင်းကို နားမလည်မှုတို့ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သူ သမီး တစ်ယောက်ရဲ့ မြင့်မြတ်တည်ကြည်မှုကြောင့် ဒုက္ခကိုရှောင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပေမယ့် အဲဒီသမီးကို သူကြည့်ခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ အဲဒီသမီးကဘဲ သူ့ကိုကယ်ခဲ့ရတာပါဘဲ။’

‘အော်သယ်လို့ အကြောင်းကိုတော့ ဇာတ်လမ်းကိုတောင် ပြန်ပြောဖို့ မလိုတော့ပါဘူး။ အင်မတန် အချစ်ကြီးလွန်းတဲ့ အတွက် တွေ့ရတဲ့ ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက်၊ ဒုတိယ အမျိုးသမီး ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ အယ်မီလီယာရဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ကို တောင် မမိတဲ့ သူ့ရဲ့ အမြော်အမြင် ကင်းမဲ့မှုတွေကို ကျွန်တော် အထူးပြောစရာတောင် လိုမယ်ထင်တော့ပါဘူး။ အယ်မီလီယာ ဟာ သူသေခါနီးတော့ ‘သူ သတ် ယောက်ျား၊ လူ့ ဇနီး ဦး။’

ထိုမယားမြတ်မျိုး၊ မရှိသင့်နိုးတည့်'လို့ အော်သယ်လို့ရဲ့အမှားကို ပြင်းထန်စွာ အပြစ်ဆိုသွားခဲ့တယ်။

'ရိုမီယိုနဲ့ ဂျူးလီးယက်' ပြဇာတ်မှာ ဇနီးဖြစ်သူရဲ့ ရဲရင့်ပြီး အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ အကြံအစည်ဟာ လင်ဖြစ်သူ ရိုမီယိုရဲ့ ပရမ်းပတာ နိုင်လှတဲ့ စိတ်မရှည်မှုကြောင့် ပျက်စီးခြင်းကိုရောက်ခဲ့ရတယ်။ 'ဂိမန္တပုံပြင်'နဲ့ 'စင်ဘယ်လိုင်' ပြဇာတ် တွေမှာ အထက်တန်း ကျတဲ့ အိမ်ထောင်နှစ်ခုရဲ့ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှုနှင့် တည်မြဲမှုဟာ လင်ယောက်ျားတွေရဲ့ မိုက်မဲမှုနှင့် ခေါင်းမူးမှုကြောင့် ပျက်စီးပြီး သေဘေးနှင့် ကြုံခဲ့ကြရတယ်။

'မက်ရှား ဖော် မက်ရှား' ပြဇာတ်မှာ တရားသူကြီးတွေရဲ့ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် အစ်ကိုလုပ်သူအကျင့်ပျက်မှု၊ သူရဲဘောကြောင်မှုတို့ဟာ မိန်းမတစ်ယောက်ရဲ့ အောင်မြင်တဲ့ သစ္စာတရားနှင့် စွဲမြဲတဲ့ ဖြူစင်သန့်ရှင်းမှုတို့ကို အရှုံးပေးသွားခဲ့ကြရတယ်။ 'ကိုရိုသိုလင်းနတ်စ်' ပြဇာတ်မှာ အချိန်မီရောက်လာတဲ့ အမေ့ရဲ့ အကြံဉာဏ်ကြောင့် သားဟာ ဘေးဆိုးဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်ခဲ့ရတယ်။ အမေ့စကားကို မေ့သွားတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘေးဆိုးတွေ့တော့တာပါပဲ။ ဒါ့တောင် နောက်ဆုံးမှာ အမေ့ရဲ့ ဆုတောင်းကြောင့် အသက်ပြန်ရှင်လာသော်လည်း တိုင်းပြည်ကို ပျက်ဆီးသူအဖြစ် ကျိန်ဆဲခံခဲ့တဲ့ အဖြစ်က လွတ်မြောက်ခဲ့တယ်။

'ဒါတင်မကသေးဘူး။ ကောက်ကျစ်ပြီး အပြောင်းအလဲမြန်တဲ့ ချစ်သူ အပေါ်မှာ အစဉ်အမြဲမှန်ကန်တဲ့ ဂျူလီ ဟာ ကြောင်းကိုဘဲ ပြောရဦးမလား။ ပရမ်းပတာနိုင်ပြီး သူ့ကို သရော်မော်ကား လုပ်ခဲ့တဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိခဲ့တဲ့

ဟယ်လီနာအကြောင်းဘဲ ပြောရမလား။ စိတ်ရှည်တဲ့ ဟဲးရိုးဝင်း အကြောင်းကိုဘဲ ပြောရဦးမလား။ ဘီယားထရစ်ရှဲ အချစ်ကြီးပို့ ကိုဘဲ ပြောရဦးမလား။ ဒါမှမဟုတ်သေးရင်လည်း ယောက်ျား တို့ရဲ့ အမြင်ကျဉ်းမှု၊ အမျက်ကြီးမှု၊ ခိုကိုးရာမဲ့မှုတွေကြားမှာ တမန်တော်နတ်သမီး တစ်ပါးလိုပေါ်လာပြီး ရေဇဝတ်မှုများကို သူ့အပြုံးနှင့် အောင်မြင်စွာနှိမ်နှင်းနိုင်ခဲ့တဲ့ စာမတတ် ပေမတတ် မိန်းကလေးတစ်ဦးရဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်အကြောင်းကို ပြောရ ဦးမလား။

‘သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် ရှိတ်ပီးယားရဲ့ ပြဇာတ် တွေထဲမှာ အားနည်းတဲ့ အမျိုးသမီးဆိုလို့ အော်ဖီလီယာ တစ် ယောက်ကိုဘဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာလည်း အရေးကိစ္စ ကြုံတုန်းမှာ ဟင်းမလက်ကို မကယ်နိုင်ခဲ့လို့ဘဲလို့ ပြောရတော့ မှာဘဲ။ သူ့ကိုယ်တိုင်က စိတ်မနှံ့ ဖြစ်နေလေတော့ အလိုအပ်ဆုံး အချိန်မှာ ဟင်းမလက်ကို မကယ်နိုင်ခဲ့တော့တဲ့အတွက် ဟင်းမ လက်ဟာ ဘေးဒုက္ခနှင့် ကြုံခဲ့ရတယ်။ နောက်ဆုံးအားဖြင့် ပြောရရင် ရှိတ်ပီးယားရဲ့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ အဓိကကျတဲ့ ဇာတ်ဆောင်ထဲက မိန်းမဆိုးဆိုလို့ လေဒီမက်ကဘက်ရယ်၊ ခရဂင် ရယ်၊ ဝွန်နာရီးရယ် သုံးယောက်ဘဲရှိတယ်။ ဒါ့ဘောင်မှ သူတို့ သုံးယောက်ကိုတော့ လူ့လောက နိယာမရဲ့ ခြွင်းချက်တွေအဖြစ် ထားရတော့မှာဘဲ။ ဒါ့တောင်မှ သူတို့ဟာ အဆိုးကို စွမ်းဆောင် သလို အကောင်းဘက်ကို ဦးတည်ပေးရင် လူ့လောကရဲ့ အကျိုး ကို သယ်ပိုးနိုင်လောက်အောင် ခွန်အားကောင်းတဲ့ မိန်းမတွေ ဖြစ်တယ်။

ဒါတွေကတော့ လူ့လောကမှာ မိန်းမတို့ရဲ့ အနေအထား
 နှင့် ပတ်သက်လို့ ဖော်ပြထားတဲ့ ဂျိတ်စပီယာရဲ့ ထက်သေခံချက်
 တွေပါဘဲ။ ဂျိတ်စပီယာဟာ အဲဒီ မိန်းမတွေကို သစ္စာရှိပြီး
 အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ အကြံကောင်း ပေးသူများ၊ တရားမှန်ကန်
 ပြီး သန့်ရှင်းဖြူစင်တဲ့ ဥဒါဟရုဏ်များ၊ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သူ
 များ အဖြစ် ဖော်ပြထားပါတယ်။

‘နောက် ကျွန်တော် တင်ပြမယ့် သက်သေတစ်ယောက်
 ကတော့ ဆာဝေါလတစ်ကော့ ဖြစ်ပါတယ်။’

‘သူ့ရဲ့အချစ်အလွမ်း ဝတ္ထုတွေကတော့ သိပ်တန်ဖိုးရှိလှ
 တယ် မထင်လို့ ကျွန်တော် ဖော်ပြခဲ့ခြင်း မပြုတော့ပါဘူး။
 ခပ်စောစောပိုင်းက သူစပ်ခဲ့တဲ့ စိတ်ကူးယဉ် ကဗျာများဟာ
 လည်း အလင်္ကာဂုဏ် မြောက်သည့်တိုင် လူငယ်ကလေး တစ်
 ယောက်ရဲ့ စိတ်ကူးသာသာလောက်ဘဲ ရှိတဲ့အတွက် သိပ်ပြီး
 အလေးချိန် မစီးဘူး ထင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော် မဖော်ပြပါ
 ဘူး။ ဒါပေမယ့် စကော့လူမျိုးရဲ့ ဘဝက ပေါ်ထွက်လာတဲ့
 သူ့တကယ် ဝတ္ထုကြီးများကတော့ အင်မတန်ကောင်းတဲ့သက်
 သေကြီးတွေပါ။ အဲဒီ ဝတ္ထုကြီးတွေထဲမှာ ယောက်ျား လူစွမ်း
 ကောင်း ဟီးရိုးအမျိုးအစားကို ထည့်သွင်းလို့ ရတဲ့ ဇာတ်ဆောင်
 လို့ သုံးယောက်ဘဲရှိပါတယ်။ သူတို့ကတော့ ဒန်ဒီဒင်းမောင်၊
 ရော့ရှင်နဲ့ ကလေးဗာဟောက်စ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့အနက်
 တစ်ယောက်က လယ်သမား၊ တစ်ယောက်က ပင်လယ်ခားပြု
 ဖြစ်ပြီး တစ်ယောက်ကတော့ မှားယွင်းတဲ့ အရေးတော် တစ်ခု
 အတွက် ဝင်တိုက်တဲ့ စစ်သား တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့

ဟာ သတ္တိကောင်းကြတယ်၊ သစ္စာရှိကြတယ်၊ (ပြုစုပျိုးထောင်မှု မရှိတဲ့ မွားယွင်းစွာ အသုံးပြုမိတဲ့) စဉ်းစားဉာဏ်ရှိကြတယ်။

ဒါတွေဟာ ဟိရိရီး ဧရည်အချင်းတွေပါဘဲ။ ကျန်တဲ့ သူ့ ဇာတ်ဆောင်များကတော့ တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ ကူညီစောင့်မ မှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မတော်တဆဖြစ်စေ ချမ်းသာလာပြီး စည်းစိမ် ချမ်းသာနှင့် ပျော်မွေ့နေတဲ့ သူတွေဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ အခက် အခဲတွေကို ကြုံကြုံခံနိုင်ကြသော်လည်း အဲဒီ အခက်အခဲတွေ ကို အောင်မြင်စွာ ကျော်ဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိကြဘူး။ သူ့ဇာတ် လိုက်တွေဟာ စည်းကမ်းမရှိဘူး။ ရည်ရွယ်ချက် မခိုင်မြဲဘူး။ မကောင်းဆိုးရွား သြဇာတွေကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ခြင်း မပြုနိုင် ဘူး။ ဒါပေမယ့် အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်တွေကို ဖွဲ့ရာမှာတော့ ဝေါလတာစကော့ရဲ့ ဟဲရီးဝင်းများဟာ တည်ကြည်မြင့်မြတ်တဲ့၊ သိက္ခာရှိတဲ့၊ ကြင်နာ သနားတတ်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေချည်းပဲ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီး တရားမျှတမှုကို မြတ်နိုးကြ တယ်။ သတ္တိကောင်းပြီး ထက်မြက်ကြတယ်။ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ကြ တယ်။ ချစ်ခင်စိတ်ရှိညီ အမြင်ရှိကြတယ်။ ကိုယ့် ချစ်သူတွေကို အများမတွေ့အောင် လမ်းပြနိုင်တယ်။

အတိုင်းအဆရှိသော ချစ်ခင်မှုက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ စိတ် ရှည်တဲ့ အမြော်အမြင်ရှိပြီး သူတို့ရဲ့ချစ်သူတွေကို အများအယွင်း မရှိအောင် အကာအကွယ်ပေးကြတယ်။ သည်နည်းအားဖြင့် သူတို့နှင့် ထိုက်တန်ခြင်းမရှိတဲ့ ချစ်သူများဟာ နောက်ဆုံးမှာ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာကြပြီး မြင့်မြတ်တဲ့လူတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ အဲဒီ ဟဲရီးဝင်းတွေကတော့ အယ်ဒက်ကလတ်စ်၊ ဖလော်ရာအက်

အိဗာ၊ ရှိစံလရက်၁၂ဒင်။ ကက်သရင်းဆေဘန်၊ ဒိုင်ယာနာဗာ
နွန်၊ လိလိယာရက်ဂေါင်တလက်၊ အဲလစ်ဘစ်နော့၊ အဲလစ်လီး
နွန်၊ ဂျင်နီဒင်းစတဲ အမျိုးသမီးတွေ ဖြစ်တယ်။

‘ရှိုက်ပိယော့ရဲ့ ဖြစ်တတ်တွေမှာလိုဘဲ ဝေါလတာစကော့ရဲ့
ဝတ္ထုတွေမှာလည်း ယောကျ်ားများကို စောင့်ကြည့်၊ သွန်သင်၊
လမ်းညွှန်တာဟာ အမျိုးသမီးတွေ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့် ချစ်သူ
မိန်းကလေးကို စောင့်ကြပ် သွန်သင်ဖေးတဲ့ ယောကျ်ားဆိုလို့
တစ်ယောက်မှမပါဘူး။

‘ကောင်းပြီ၊ နောက်တစ်ခါ ဥရောပ စာပေမှာ သြဇာကြီး
ခဲ့တဲ့ အိတလီနှင့် ဂရိစာပေတို့ကိုဘဲ အကျဉ်းချုပ်ကြည့်ကြဦးစို့။
အိတလီမှာဆိုဒန်တီရဲ့ လက်ရွှင်ကြီးထဲက ဇာတ်လမ်းကို ခင်ဗျား
တို့ သိပြီး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလက်ဟာ ကွယ်လွန်သွားတဲ့ သူ့
ချစ်သူကို တမ်းတတဲ့ အချစ်ဆွဲ တမ်းရှင်းကြီးတစ်ပုဒ် ဖြစ်တယ်။
ကောင်းကင်ဘုံကနေ သူ့ဝိညာဉ်ကို စောင့်ကြပ်ပေးဖော်ရတဲ့
အတွက် သူ့ ချစ်သူမိန်းကလေးကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုတဲ့ သြဇာ
လက်ဟာကြီး ဖြစ်တယ်။ ကောင်းကင်ဘုံမှာရောက်တဲ့ချစ်သူဟာ
သူ့ကိုမချစ်သည့်တိုင် သနားကရုဏာအပြည့်နှင့် သူ့ကို ရဲက
ကယ်တင်ခဲ့တယ်။ ပျက်စီးခြင်းက တယ်တင်ခဲ့တယ်။

‘တစ်ခါ ဂရိသူရဲကောင်းတစ်ဦးကကော။ သူ့ ချစ်သူကို
အဆင်မသားမယ်လို့ ခင်ဗျားတို့ထင်သလား။ ဂရိသူရဲကောင်းကြီး
တစ်ဦးဟာ သူ့ ချစ်သူကို သည်ခလောက် အထင်ကြီးမှာမဟုတ်ပါ
ဘူးလို့ ခင်ဗျားတို့ ထင်ကောင်းထင်ကြလိမ့်မယ်။ စာဆိုများဟာ
လည်း လူရဲ့ အလှနှင့်သစ္စာတရားကို ဖွဲ့ချင်နှင့် မိန်းမတွေကို ကိုယ်

ယောမင်းကြီးစာပေ

စားပြုပြီး ဖွဲ့ကြလာပါဘဲ။ မိခင်ရှဲ့နှလုံးသားနှင့် မယားမြတ်ရှဲ့
 နှလုံးသားရှိတဲ့ အန်ဒရီမာချီ၊ မြင့်မြတ်သော်လည်း အငြင်းပယ်
 ခံရတဲ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ကို ပိုင်ဆိုင်သူ ကက်ဆင်ဒရာ၊ ပျော်
 ပျော်ပါးပါး နေ့တတ်ပြီး သနားတတ်တဲ့ မင်းသမီးကလေး
 နော်ဆီကာ၊ မယားတောင်းတို့ရှဲ့ တည်ကြည်မှုနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ပင်နီ
 လော့၊ အမြဲတမ်း စိတ်ရှည်၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းပြီး ဘာသာ
 တရား ကိုင်းရှိုင်းတဲ့ အင်တီဂုန်းပြဇာတ်ထဲက နှမငယ်နှင့်သမီး၊
 သိုးကလေးတစ်ကောင်လို အပြစ်ကင်းပြီး တိတ်ဆိတ်စွာနေတတ်
 တဲ့ အီဖီဂျင်နီယာ စသူများဟာ အမျိုးသမီးတွေ ချည်း
 ဖြစ်တယ်။

‘အချိန်ရလို့ရှိလျှင် နောက်ထပ် သက်သေပြစရာ တစ်ပုံကြီး
 ပါဘဲ။ (အင်္ဂလိပ်စာဆို)ချောစာဟာ ‘အမျိုးသမီးဂုဏ်ရည်’ ဆိုတဲ့
 ကဗျာရှည်ကြီးကို ရေးပါတယ်။ အမျိုးသားဂုဏ်ရည်ကို မရေး
 ခဲ့ပါဘူး။ ပေင်ဆာရဲ့ ကဗျာတွေထဲက သူရဲကောင်းများဟာ တစ်
 ခါသာရှိမှာ ရှုံးနိမ့်ကြ၊ အလိမ်ခံကြပေမယ့် သူ့လင်္ကာကြီးက
 ဦးနှာရဲ့ ဝိညာဉ်ဟာ ဘယ်တော့မှ မှောင်မိုက်ခြင်း မရှိဘူး။ သူ့
 ဇာတ်ဆောင် ယဲချိုးဝင်း တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဗရစ်တို့မတ်ရှဲ့ လှံသွား
 ဟာ ဘယ်တော့မှ မကျိုးခဲ့ဘူး။

‘ဒါတင်မကသေးဘဲ ရှေးဟောင်းလူမျိုးတွေရဲ့ ဒဏ္ဍာရီတွေကို
 ပြန်ပြောလျှင်လည်း အလားတူ ဥပမာတွေ တစ်ပုံကြီးပါဘဲ။
 အဲဒီတုန်းက ကမ္ဘာမှာ ဉာဏ်အမြော်အမြင် အရှိဆုံး ဖြစ်တဲ့
 ရှေးဟောင်း အီဂျစ်လူမျိုးဟာ ပညာဉာဏ်ကို နတ်သမီးအဖြစ်
 ကိုယ်စားပြု ပူဇော်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီပညာနတ်သမီးရဲ့ သင်္ကေတ

အဖြစ် လက်ထဲမှာ ရက်ကန်းရက်တဲ့လွန်းကို ကိုင်စွဲစေခဲ့ကြတယ်။
ဂရိတွေဟာ သူတို့ရဲ့ပညာနတ်သမီးအဖြစ် အေသီနာကို သတ်မှတ်
ခဲ့ကြပြီး ပညာနတ်သမီးရဲ့ လက်ထဲမှာ သံလွင်ခက်နဲ့ ဒိုင်းကို ကိုင်
စွဲစေခဲ့ကြတယ်။

‘ရှည်ဝေးလှတဲ့ အတိတ်ဥပမာတွေ ကျွန်တော် နောက်ထပ်
မပေးတော့ဘူး။ ကမ္ဘာမှာရှိတဲ့ အဲသည်ပညာရှိတွေ၊ စာဆိုတွေရဲ့
အဆိုအမိန့်တွေကို ထိုက်သင့်တဲ့တန်ဖိုး ထားကြဖို့ဘဲ ကျွန်တော်
ပြောချင်ပါတယ်။ သူတို့အမြင်ဟာ ကျွန်တော်တို့ သည်နေ့
ခေတ်အမြင်နှင့်တော့ တော်တော်ခြားနားနေပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်
တော်တို့ ခေတ်မှာတော့ မိန်းမဟာ ရှေ့ဆောင်လမ်း ပြုလုပ်ဖို့
မဟုတ်ဘူး။ သူ့အတွက် သူပင်လျှင် စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်တဲ့
သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ကြတယ်။ ယောက်ျားဟာ မိန်းမ
ထက် ဉာဏ်ရှိတယ်။ ထက်မြက်တယ်။ ယောက်ျားဟာ မိန်းမထက်
တွေးခေါ်နိုင်စွမ်း ရှိသူ ဖြစ်တယ်။ အုပ်စိုးသူ ဖြစ်တယ်။ အား
ကြီးသူ ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူကြနေကြတယ်။

‘သည်တော့ သည် ကိစ္စကို ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစား ကြဖို့
မကောင်းပေဘူးလား။

‘ကျွန်တော်တို့ကဘဲ မှားနေသလား။ အဲဒီ ပညာရှိကြီးတွေ
ကဘဲ မှားနေသလား။ ရှိတ်စပီးယားနဲ့ အိစပီးလတ်စ်၊ ဒန်တီနဲ့
ဟိုးမားတို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ အပျင်းပြေဖို့အတွက် ယမင်းရုပ်
တွေကို အဝတ်အစား ဆင်ပေးခဲ့ကြတာလား။ မဟုတ်ပါဘူး။
စာပေတွေထဲက ဥပမာတွေကို မယုံသေးလျှင် လူသားရဲ့ အသည်း
နှလုံးက ပေးခဲ့တဲ့ တကယ့် အဖြစ်အပျက်တွေကိုဘဲ ကြည့်ပါ။

ခရစ်ယာန်သာသနာ ထွန်းကားလာတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ယောက်ျား
 လေးကနေ ကိုယ်ချစ်သူကို ကျေးကျွန်သဖွယ် ရိုကျိုးတဲ့ မြတ်နိုး
 တွယ်တာမှုမျိုးတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ ရိုကျိုးတယ်ဆိုတဲ့
 စကားတွေကို ကျွန်တော် သုံးခဲ့ရပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာသာ မြတ်နိုး
 နေတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ချစ်တဲ့သူဆီက အားပေးမှု၊ ချီး
 ကျူးမှု၊ ကြီးပမ်းမှု ဆုလာဘ်တို့ကိုသာမက ကိုယ်တိုင် မဆုံးဖြတ်
 နိုင်တဲ့ အခါမျိုးတွေမှာ သူ့ဆီက ညွှန်ကြားမှုကိုပါ တောင်းခံ
 ရယူခဲ့တဲ့ ဓလေ့တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ဓလေ့ထုံးစံ၊
 သည်စိတ်ဓာတ်ကို ကျွန်တော်တို့က ရှိဗာရီ အာဇာနည်စိတ်လို့
 ခေါ်ကြတယ်။

‘စစ်ပွဲမှာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တာ၊ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ကာလမှာ
 တရားမျှတခြင်း ကင်းတာ၊ အိမ်တွင်းဆက်ဆံရေးမှာ အကျင့်
 ပျက်ပြိုး ယုတ်ညံ့တာ စသည်တို့ဟာ အာဇာနည် စိတ်ထားကို
 ညှိုးနွမ်း အသရေပျက်စေတဲ့ အရာတွေလို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆခဲ့
 ကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒါနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် သစ္စာတရားကို
 ကာကွယ်တာ၊ တရားဥပဒေကို ကာကွယ်တာ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
 ကို ကာကွယ်တာတွေဟာ အာဇာနည်စိတ်ထားရဲ့ သန်စင်မှုကို
 ပြတဲ့ အရာတွေဘဲ မဟုတ်လား။ သည်လို အာဇာနည်စိတ်ထား
 မျိုးဟာ ဘဝမှာ ဂုဏ်ယူထိုက်တဲ့ စိတ်ထားမျိုးလို့ ကျွန်တော်တို့
 ယူဆခဲ့ကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒီအာဇာနည်စိတ်ထားဟာ စတင်
 ပေါ်ပေါက် လာ တုန်းက နုနယ်တဲ့ ရဲလုလင်က သူ့ချစ်သူ
 ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးကောင်းရဲ့ အလိုကို လိုက်လျောရာကနေ
 ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ထုံးစံဓလေ့တစ်ခု မဟုတ်ပေဘူးလား။’ ○

မိန်းမမြတ်တို့၏ တန်ဖိုး

အလျင်တစ်ပတ် ဆောင်းပါးထဲမှာ ရုပ်စကင်းက မိန်းမတို့ရှိ
ဣန္ဒြေ၊ မိန်းမတို့ရှိ ကောင်းခြင်းလက္ခဏာ အဖြာဖြာနှင့် ပတ်
သက်လို့ အကျယ်တဝင့် ပြောသွားခဲ့တယ်။ သူက မိတန်ရှိ လက်ာ
တွေ၊ ရှိတ်ပိမ်းယားရှိ ကဗျာလက်ာတွေ၊ ဂရိပုံပြင်တွေ၊ ဆာ
ဝေါလတာစကော့ရှိ ဝတ္ထုတွေထဲက အမျိုးသမီး ဇာတ်ဆောင်
တွေကို ထုတ်နုတ်ကိုးကား ပြသွားခဲ့တယ်။ အလယ်ခေတ်က ပေါ်
ထွန်းခဲ့တဲ့ သူရဲကောင်းနှင့် အမျိုးကောင်းသမီးတို့ရှိ ဆက်ဆံ
ရေးကို ဥပမာပြုပြီး မိန်းမမြတ်တို့ရှိ တန်ဖိုးကို နားလည်မှု
ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းကို ပြောခဲ့တယ်။

ခုဆောင်းပါးမှာ ရုပ်စကင်းက အောက်ပါအတိုင်း ဆက်
ပြောပါတယ်။

.....
ဒီအကြောင်းကို ကျွန်တော် အကျယ်ဆက်ပြီး မပြောတော့
ပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် ဘယ်လို ခံစားကြရတယ်။ ဘယ်လို
ခံစားသင့်တယ်ဆိုတာကို တွေးယူနိုင်ကြပါတယ်။ သူရဲကောင်းရှိ
သံကျပ်အင်္ကျီက ကြယ်သီးကို ချစ်သူရှိ လက်နှင့် ကိုင်တွယ်တပ်

ဆင်ပေးလိုက်တာဟာ စိတ်ကူးယဉ်ကောင်းရုံ၊ သာယာကြည်နူး
 သွားရုံ လုပ်ပေးလိုက်တဲ့ အပြုအမူ တစ်ရပ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ
 ခင်ဗျားတို့ ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။ အမှန်ပါတဲ့၊ ဝိညာဉ်
 တစ်ခုရဲ့ သံကျပ်အင်္ကျီကို အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရဲ့ လက်နှင့်
 ထိကိုင်လိုက်ခြင်း မပြုရင် ဒီသံကျပ် အင်္ကျီဟာ နှလုံးသားနှင့်
 ဘယ်တော့မှ အံ့ကိုက် ဖြစ်မနေတတ်ပါဘူး။ အမျိုးသမီးက
 သံကျပ်အင်္ကျီကို တော်စွာလျော်စွာ ဝတ်ဆင်ပေးလိုက်တာနဲ့ တစ်
 ပြိုင်နက် ယောက်ျားရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာဟာ ကျဆုံးရတော့တာတဲ
 မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ယောက်ျားက မြတ်တယ်၊ သို့မဟုတ် မိန်းမ
 က မြတ်တယ်လို့ မကြာခဏ ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ ဒီလို ပြော
 တာဟာ တော်တော်မှိုက်မဲရာ ကျပါတယ်။ မိန်းမနှင့်ယောက်ျား
 ဟာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူတဲ့ အရည်အချင်းတွေရှိကြတယ်။ သူတို့
 နှစ်ဦးဟာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပေးကြရတယ်။
 တစ်ဦးရှိမှ အခြားတစ်ဦးဟာ ပြည့်စုံမှုကို ရတယ်။ မိန်းမနှင့်
 ယောက်ျားဟာ ဘယ်နေရာမှ မတူကြဘူး။ တစ်ဦးပေးနိုင်တာ
 ကို တောင်းဆိုမှ၊ တစ်ဦးက ပေးနိုင်တာကို ရရှိမှ မိန်းမနှင့်
 ယောက်ျားရဲ့ ပျော်ရွှင်မှုနှင့် ပြည့်စုံမှုဟာ ရရှိခြင်း ဖြစ်တယ်။

‘မိန်းမနှင့် ယောက်ျားတို့ရဲ့ ခြားနားတဲ့ စရိုက်လက္ခဏာ
 ချက်တွေကို အကျဉ်းချုပ် ပြောရင် ဒီလို ပြောလို့ ရလိမ့်မယ်
 ထင်တယ်။ ယောက်ျားရဲ့ စွမ်းအားဟာ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောရှိ
 တယ်။ ရှေ့ကို သွားတဲ့ သဘောရှိတယ်။ ခုခံလိုတဲ့ သဘော
 ရှိတယ်။ ယောက်ျားဟာ ပြုလုပ်သူ ဖြစ်တယ်။ ဖန်တီးသူ ဖြစ်

တယ်။ ရှာဖွေတွေ့ရှိသူ ဖြစ်ဘယ်။ ကာကွယ်ပေးသူ ဖြစ်ဘယ်။
 ယောက်ျားရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ စဉ်းစားချင့်ချိန်ဖို့နှင့် တီထွင်
 ဖန်တီးဖို့ ဖြစ်တယ်။ သူ့ခွန်အားဟာ စွန့်စားဖို့ ဖြစ်တယ်။
 တရားတုံ့စစ်ဆင်နဲ့ဖို့ ဖြစ်တယ်။ လိုအပ်ချပ် အောင်နိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်။
 ဒါပေမယ့် မိန်းမရဲ့ စွမ်းအားဟာ စစ်တိုက်ဖို့ မဟုတ်ဘူး။
 အုပ်စိုးဖို့ဖြစ်တယ်။ သူ့အသိဉာဏ်ဟာ တီထွင်ဖို့၊ ဖန်တီးဖို့
 မဟုတ်ဘူး။ ချိုသာစွာ အမိန့်ပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။ စနစ်တကျဖြစ်
 အောင် စီမံနေရာချသားဖို့ ဖြစ်တယ်။ အဆုံးအဖြတ်ပေးဖို့ ဖြစ်
 တယ်။ မိန်းမဟာ အရာဝတ္ထုတွေရဲ့ အရည်အသွေ ကို နားလည်
 တယ်။ အရာဝတ္ထုတွေရဲ့ အသုံးကျမှုကို သိတယ်။ အရာဝတ္ထု
 တွေရဲ့ နေရာကို သိတယ်။ သဘောပေါက်တယ်။ မိန်းမရဲ့
 အဓိကအလုပ်ဟာ ချီးကျူးအားပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။ မိန်းမဟာ
 ပြိုင်ပွဲထဲကို မဝင်ပါဘူး။ ပြိုင်ပွဲမှာ အောင်မြင်မှုသရဖူကို ဘယ်
 သူ ဆောင်းနိုင်သလဲဆိုတာ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့ ဖြစ်
 တယ်။ မိန်းမဘာဝ၊ မိန်းမအနေအသားကြောင့် သူဟာ ဘေး
 အန္တရာယ်အပေါင်း၊ ဖြားယောင်းမှုအပေါင်းက ကာကွယ်ပြီး
 သား ဖြစ်ဘယ်။ ယောက်ျားကတော့ ဟာလာဟင်းလင်း ကမ္ဘာ
 လောကကြီးထဲမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ရသူဖြစ်လေ
 တော့ ဘေးဒုက္ခအပေါင်း၊ အခက်အခဲအပေါင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရ
 တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောက်ျားမှာ ဆုံးရှုံးမှုတွေ၊ တိုက်ခိုက်
 မှုတွေ၊ ရှောင်လွှဲလို့ မရတဲ့ အမှားတွေ တွေ့နိုင်တယ်။ မကြာ
 ဇာဆိုသလို ဒဏ်ရာအနာတရဖြစ်တာတွေ ရှိတယ်။ လမ်းလွဲတာ
 တွေရှိတယ်။ အမြဲတမ်းဆိုသလို မာကျောနေတတ်တယ်။ ဒါပေ

မယ့် ယောက်ျားဟာ မိန်းမကို ဒီအဖြစ်မျိုး မတွေ့ရလေအောင်
 ကာကွယ်ပေးထားတယ်။ မိန်းမကို အိမ်တွင်းမှာ ထားပြီး မိန်းမ
 ကိုယ်တိုင်က ရှာဖွေခြင်းမပြုရင် အိမ်ထဲကို အန္တရာယ်မရောက်
 အောင်၊ ဖြားယောင်းမှု မလာအောင်၊ မှားယွင်းစေတဲ့
 အကြောင်း မပေါ်အောင်၊ တိုက်ခိုက်စော်ကားမှု မရှိအောင်
 ကာကွယ်ထားတတ်တယ်။ ဒါဟာ အိုးအိမ်ရဲ့ တကယ်သဘာဝ
 တဲ့။ အဲဒီ နေရာဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးရဲ့ ရိပ်မြုံ့တဲ့။

‘ထိခိုက်နစ်နာမှုဟူသမျှ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာဟူသမျှ၊ သံသယ
 ဒို့ဟ ဟူသမျှ၊ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားခြင်းဟူသမျှတို့နှင့် ကင်းဝေးရာ
 ရိပ်မြုံ့တစ်ခုပါ။ အဲဒီလို မဟုတ်ရင် အဲဒီနေရာဟာ အိုးအိမ်
 မဟုတ်ဘူး။ ပြင်ပလောကကြီးက စိုးရိမ်သောကတွေ ဝင်ရောက်
 လာတာနှင့် မတည်ကြည်တဲ့၊ မသိတဲ့၊ အချစ်မဝင်တဲ့၊ ရန်လိုတဲ့
 ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ခုက အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို လင်က ဖြစ်
 စေ၊ မယားက ဖြစ်စေ၊ တံခါးပေါက်က ဝင်လာခွင့် ပြုလိုက်
 တာနှင့် အဲဒီနေရာဟာ အိမ်အဖြစ်က လပ်စဲသွားတယ်။ အဲဒီလို
 ဖြစ်တာနှင့် အဲဒီနေရာဟာ အမိုးမိုးထားပြီး၊ မီးဖိုထားတဲ့ ပြင်ပ
 ကမ္ဘာလောကကြီးရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။
 ဒါပေမယ့် အဲဒီနေရာဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ နေရာတစ်နေရာ၊ အထွတ်
 အမြတ်သားအပ်တဲ့ ဝတ်ကျောင်းတစ်ဆောင်၊ အိမ်စောင့်နတ်
 များက စောင့်မကြည့်ရှုတဲ့ မီးဖိုတစ်ဖိုဖြစ်ခဲ့ရင်၊ အဲဒီနတ်များက
 ချစ်ခင်နှစ်သက်စွာ ကြိုဆိုခြင်း မပြုတဲ့ လူဆိုလို့ တစ်ယောက်မှ
 လာခွင့်မရတဲ့ နေရာမျိုးဖြစ်ခဲ့ရင်၊ အမိုးနှင့် မီးဖိုဟာသည်း ပိုမို
 မြင့်မြတ်တဲ့ အလင်းနှင့် အရိပ်ကို ပေးနိုင်ခဲ့ရင်၊ သဲကန္တာရကြီး

အလယ်က ကျောက်ဆောင်လို အေးမြတဲ့အရိပ်ကို ပေးနိုင်ရင်၊
 မုန်တိုင်းထန်တဲ့ ပင်လယ်မှာ မီးပြတိုက်လို အလင်းရောင်ကိုပေး
 နိုင်ခဲ့ရင် အဲဒီနေရာဟာ အိမ်ဆိုတဲ့ နာမည်ပညတ်နှင့်လည်း ကိုက်
 ညီတယ်။ အိမ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်လည်း ပြည့်စုံတယ်။

‘မယားကောင်းက ယောက်ျားသွားလေရာ နေရာတိုင်းမှာ
 အဲဒီလို အိမ်မျိုးဟာ နောက်က အမြဲလိုက်ပါလာတတ်တယ်။ အဲဒီ
 မယားကောင်းရဲ့ ခေါင်းပေါ်မှာ ဘာအမှီးမှ မရှိဘဲ ကြယ်ပွင့်
 တွေသာ ရှိသည့်တိုင်၊ အဲဒီ မယားကောင်းရဲ့ ခြေရင်းမှာ မီးဖို
 ဆိုလို့ မြက်တောထဲမှာ လက်နေကြတဲ့ ပိုးစုန်းကြူးများသာ
 ရှိသည့်တိုင် သူ့ရှိနေရာ အရပ်တိုင်းမှာ အိမ်ဟာ ရှိနေတယ်။
 မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ် တစ်ဦးရဲ့ ဘေးပတ်ပတ်လည်မှာ
 အိမ်မှာ မျှော်မဆုံးနိုင်အောင် ရှိနေတတ်တယ်။ မိန်းမမြတ်တစ်
 ဦးဟာ အိုမဲ့အိမ်မဲ့သူ အပေါင်းတို့အဖို့ စကြောနှစ်ထပ်မိုး
 အိမ်ခန်းဆောင် ရွှေရေး ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ခန်းဆောင်လဲ လုံခြုံ
 ပြီး ငြိမ်သက်တဲ့အလင်းကို ပေးနိုင်တယ်။’

‘အဲဒီနေရာဟာ မိန်းမမြတ်တို့ရဲ့ တန်ခိုးစွမ်းအား၊ မိန်းမ
 မြတ်တို့ရဲ့ ဗိမာန်လို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလို
 မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် အဲဒီမိန်းမ
 ဟာ အများအယွင်း မရှိစေဘူး။ အိမ်ကို သူ့အုပ်စိုးနေသမျှ
 အားလုံးဟာ ပျက်ကန်နေရမယ်။ အဲဒီမိန်းမဟာ သွေဖည်ခြင်း
 မရှိ၊ ဖောက်လဲ့ ဖောက်ပြန် ဖြစ်ခြင်း မရှိ ကောင်းရမယ်။
 တိမ်းစောင်းခြင်းမရှိ ပင်ကိုအားဖြင့် ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့်
 ပြည့်စုံရမယ်။ ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုတဲ့

နေထမ္မာလည်း သူ့တစ်ကိုယ်တည်း တိုးတက် ကောင်းမွန်ဖို့ ပြည့်စုံတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံနိုင်တဲ့ ဉာဏ်အမြော် အမြင်မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်။

လင်ကို အထက်စီးက ဩဇာပေးတတ်တဲ့ ဉာဏ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ လင်ရဲ့အပါးမှာ အမြဲတမ်းလိုက်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်မျိုးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။ ဘဝင်ပြင်ပြီး အကြင်နာကမ်းတဲ့ မာနမျိုးနှင့် ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ ဉာဏ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ လင်အလိုကို အမြဲအလိုက်သိပြီး ဣန္ဒြေသိက္ခာ နှင့်အကြိုက်ကို ဆောင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်။ သစ်ရိပ် ဟာ သစ်ပင်နောက်ကို လိုက်သလို သစ်ပင်ရဲ့ အနေအထားကို မှီပြီး သစ်ရိပ်ဟာ နေရာပြောင်းသလို လင်ရဲ့ ဘေးပတ်လည်မှာ ဘေးရိပ်သာယာကို ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ ဉာဏ်မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်။

မိန်းမအစ်ယောက်ရဲ့ နေရာမှန်ဟာ ဘာလဲ။ မိန်းမ တစ်ယောက်ရဲ့ တန်ခိုးစွမ်းပကားဟာ ဘာလဲဆိုတာကို တတ်နိုင်စွမ်း ကျွန်တော် အကျဉ်းချုပ်ပြီး ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ကောင်းပြီ။ ဒါဖြစ်ရင် ဒီလို မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်တစ်ဦးဖြစ်ဖို့ အတွက် တယ်လို ပညာရေးမျိုး၊ ဘယ်လို သင်ကြားမှုမျိုး လိုသလဲ။

မိန်းမအပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ကျင့်သုံး လိုက်နာရမယ့် ပထမဆုံးသော ဝတ္တရားကတော့ သူ့ရဲ့ကိုယ်ခန္ဓာ ကျန်းမာရေး နှင့် ကိုယ်ကာယအလှပွံ့ဖြိုးရေးကို တိုးတက်ခိုင်မြဲစေမယ့် ကာယ လေ့ကျင့်ခန်းနှင့် ကာယသင်ကြားမှုကို ဖန်တီးပေးဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီအလှရဲ့ အမြင့်ဆုံးသော ကျက်သရေဟာ လှုပ်ရှားမှုအရောင် ထဝါနှင့် နူးညံ့တဲ့ ခွန်အားတို့ရှိမှသာ ရနိုင်တယ်။ ဒါတွေ မရှိရင် အလှကို မရနိုင်ဘူး ယောက်ျားဟာ မိန်းမရဲ့ အလှကို

ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပေးရမယ်။ အလှူရဲ့ တန်ခိုးစွမ်းပကားကို ထက်မြက်အောင်လုပ်ပေးရမယ်။ ဒီလို အလှူကျက်သရေ တိုး နိုင်ဖို့အတွက် မိန်းမမှာ ကာယလွတ်လပ်မှု ရှိရမယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီကာယလွတ်လပ်မှုဟာ စိတ္တလွတ်လပ်မှု ဆိုတဲ့ နှလုံးသားရဲ့ လွတ်လပ်မှုမရှိရင် မဖွံ့ဖြိုးနိုင်ဘူး။ အလှူကို တိုး တက်အောင် လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ မိန်းမ တစ်ယောက်ရဲ့ အလှပြည့်စုံအောင် လုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်လို့ ကဗျာ တစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် ထုတ်နုတ်ကိုးကား လိုပါတယ်။ ရွှေအပိုဒ်များဟာ နိဒါန်းဖြစ်ပြီး ကျွန်တော် အထူးအလေးအနက်ပြု ပြောချင် ဟာကတော့ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ဖြစ်ပါတယ်။

သုံးနှစ်အတွင်းမှာ

သူမဟာ

နေခြည်နှင့် မိုးစက်တွေကြားမှာ

ကြီးပြင်းလာခဲ့တယ်။

ဒီလောက်ချစ်စရာကောင်းတဲ့ ပန်းပွင့်ဟာ

မြေပြင်မှာ တစ်ခါမှမပွင့်သေး

ဒီကလေးငယ်ကို ငါ့မွေးမယ်။

သူဟာ ငါ့ချစ်သူဖြစ်ပြီး

နောင်မှာ ငါ့ကြင်ရာဖြစ်ရမယ်လို့

သဘာဝကြီးက ပြောတယ်။

ငါ့ချစ်သူအတွက် ငါ့ဟာ နိယာမတရားဖြစ်ပြီး

ဥပဒေ ဖြစ်ရမယ်။

တောင်ထိပ်မှာဖြစ်စေ၊ လွင်ပြင်မှာဖြစ်စေ
မြေပြင်မှာဖြစ်စေ၊ ကောင်းကင်မှာဖြစ်စေ
သစ်ရိပ်မှာဖြစ်စေ၊ ပန်းချိုကွယ်မှာဖြစ်စေ
မိန်းကလေးဟာ

တောက်ပရွန်းလင်းဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် ချုပ်တည်းဖို့
တန်ခိုးဉာဏ် ရှိရမယ်။

လေလွင့်မျောနေတဲ့ တိမ်တိုက်များဟာ
သူတို့ရဲ့ဘဝကို မိန်းကလေးအား ငှားပေးစေ။
မိုးမခပင်ဟာ မိန်းကလေးအတွက်
ကွေးညွတ်စေ။

မုန်တိုင်းထဲမှာဘဲဖြစ်စေ
မိန်းမပျိုရဲ့အလှကို ပုံသွင်းပေးတဲ့
ကျက်သရေကို မြင်နိုင်ဖို့ရမိစေ။

သက်ဝင်လှုပ်ရှားသော ကြည်နူးခံစားမှုဟာ
မိန်းကလေးရဲ့ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်ကို
မိုးထိမြင့်တက်စေ။
သူ့ရဲ့အပျိုစင်ရင်ကို လှိုင်းခုန်သလိုရှိအောင်
အတွေးများကို ငါပေးအပ်ပေ
ဒီ ပျော်စရာဘုံမှာ
သူနှင့်ငါ ထာဝရ အသက်ရှင်နေ။ ။

‘သက်ဝင်လှုပ်ရှားသော ကြည်နူးခံစားမှု’ ဆိုတဲ့ စကားလုံး
တွေကို သတိပြုစေချင်ပါတယ်။ အသေလို့ဖြစ်နေတဲ့ကြည်နူးခံစား

မူတွေလည်း ရှိကတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အကယ်ကတော့ သက်ဝင်သော ကြည်နူးခံစားမှုသာလျှင် သဘာဝကျပါတယ်။ ဒီလိုခံစားမှုမျိုးသာလျှင် အဝအတွက်အရေးကြီး လိုအပ်ပါတယ်။

‘ဟုတ်တယ်။ မိန်းကလေးတွေ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေတာကို ကြည့်ချင်ရင် သူတို့မှာ ကြည်နူးတဲ့ ခံစားချက်တွေ ပေါ်ပေါက်နေစေရမယ်။ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးနေတဲ့ မိန်းကလေးမှသာလျှင် ချစ်စရာ ကောင်းတယ်။ ပျော်ရွှင်ခြင်းမရှိတဲ့ မိန်းကလေး တစ်ယောက်ကို ချစ်စရာကောင်းအောင် လုပ်လို့ မရဘူး။ အပြစ်ကင်းစွာ ပျော်ရွှင်နေတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို ချုပ်ချယ်လိုက်တာနှင့်၊ ဟန့်တားလိုက်တာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူ့ အပြစ်ကင်းတဲ့ မျက်လုံးတွေထဲက တောက်မှုဟာ ပျောက်ကွယ်သွားရတယ်။ တစ်တယ်တဲ့နဖူးပြစ်က ကျက်လဒေဟာလည်း ပျောက်ကွယ်သွားရတော့တယ်။’

‘မိန်းကလေးရဲ့ အလှကို အပြည့်စုံဆုံး ဖော်ပြသေးတဲ့ စောစောက ကဗျာဆရာရဲ့ စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို ကျွန်တော် ကောက်နုတ်ပြချင်ပါသေးတယ်။’

ချိုမြိန်တဲ့ မှတ်တမ်းများနှင့်
ချိုမြိန်တဲ့ ကတိတို့ပေါင်းဆုံရာ
မျက်နှာသည်သာ အလှဆုံး....လို့ သူကဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

‘မိန်းမတစ်ယောက်ရဲ့မျက်နှာမှာ ချစ်စရာအကောင်းဆုံး၊ အလှဆုံး အချိန်ဟာ ခမ်းနားတဲ့ စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ စိတ်ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ အရာနှစ်ခု ပေါ်မှာ တည်

ဆောက်ထားတယ်။ တစ်ခုက ချမ်းမြေ့ပွယ်ကောင်းပြီး အကျိုး
ရှိခဲ့တဲ့ ပျိုရွယ်ဥဉ်ဘဝကို အောက်မွေစိတ်ဖြစ်တယ်။ နောက် တစ်
ခုကတော့ ပိုပြီးခမ်းနားတဲ့၊ ပြောင်းလဲမှုတွေ အလားအလာ
တွေ၊ မျှော်လင့်ချက်တွေဖြစ်တယ်။ သူ့ ငြိမ်သက်ကြည်လင်မှုဟာ
မိစ္ဆာတွေပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ စိတ်ငြိမ်းချမ်းရေးမျိုး
ဖြစ်ရမယ်။ တနည်းပြောရရင် ပျော်စရာကောင်းတဲ့ အတိတ်
မှတ်တမ်းတွေနှင့် အနာဂတ်မျှော်လင့်ချက်တွေ ပေါင်းဆုံနေတဲ့
မိန်းမတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်နှာဟာ ချစ်စရာအကောင်းဆုံး အလှ
ဆုံးလို့ သူက ဆိုတယ်။ အဲဒီလို အလားအလာတွေ၊ မျှော်လင့်
ချက်တွေရှိနေတယ်ဆိုရင် ဇရာဆိုတာမရှိနိုင်တူး။ အဲဒီမိန်းမဟာ
ထာဝရ နုပျိုနေမှာဘဲ။

‘ဒီတော့ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ကိုယ်ကာယဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ
အောင် ပုံသွင်းပေးရမယ်။ ပြီးတော့မှ တရားမှန်ကန်တဲ့ ဆင်ခြင်
တုံ့ ဖိတ်တွေ၊ မေတ္တာစိတ်တွေ ပေါ်ပေါက် ရှင်သန်လာအောင်
သူ့ကို အတွေးအခေါ်ပေးရမယ်။ ပညာပေးရမယ်။ သူ့ကို ပေး
လိုက်တဲ့ ပညာရေးဟာ ယောက်ျားတွေရဲ့ အလုပ်ကို နားလည်စေ
မယ့်၊ အကူအညီပေးနိုင်မယ့် ပညာရေးမျိုး ဖြစ်ရလိမ့်မယ်။ ဒီလို
ပညာပေးတဲ့ နေရာမှာလည်း ဒီပညာရေးဟာ ဆီရုံ၊ နားလည်ရုံ
ပညာရေးမျိုး မဖြစ်စေသင့်ဘဲ သူ့ကိုယ်တိုင်ခံစားပြီး သူ့ကိုယ်
တိုင် ဆုံးဖြတ်မှုမျိုးကို ပေးနိုင်တဲ့ ပညာသင်ကြားမှုမျိုး ဖြစ်ပေ
သင့်တယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးအဖို့ ဘာသာစကားတွေအများကြီး
တတ်ဘာ မတတ်ဘာက ပခာနမဟုတ်ပါဘူး။ အရေးကြီးတာက
အဲဒီ မိန်းမဟာ လူစိမ်းသူစိမ်းတစ်ယောက်ကို ကြင်နာမှုပြုနိုင်တဲ့

မိန်းမမျိုး ဖြစ်သင့်တယ်။ နိုင်ငံခြား သာသနာရေးတစ်ခုကို
နားမလည်သည့်တိုင် အဲဒီနိုင်ငံခြားဘာသာစကားဟာ ချိုသာတဲ့
ဘာသာစကား တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို နားလည်တတ်တဲ့
မိန်းမ ဖြစ်ရမယ်။

‘ပြီးတော့ ထိုသိပ္ပံပညာတွေ၊ သည်အတတ်ပညာတွေကို နား
လည်လို့လည်း ဒီလောက်ဂုဏ်ယူစရာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရေးကြီး
တာက အဲဒီမိန်းမဟာ တိကျရှင်းလင်းစွာ တွေးခေါ်တတ်တဲ့
အလေ့အကျင့်ကိုရအောင် လေ့ကျင့်လာခဲ့တဲ့မိန်းမမျိုးဖြစ်ရမယ်။
လောကနိယာမတရားတွေ၊ လောကဓံတရားတွေဟာ မလွဲသာ
မရှောင်သာ တွေ့ရတဲ့တရားတွေ ဖြစ်ကြောင်း၊ အဲဒီတရားတွေ
ဟာ ကြောက်ရွံ့အပ်တဲ့ အရာများမဟုတ်ဘဲ ချစ်ခင်နှစ်သက်
အပ်တဲ့ အရာတွေဖြစ်ကြောင်း သူ့ကိုသင်ကြားရမယ်။ အနည်း
ဆုံး သိပ္ပံပညာတစ်ရပ်ကို တတ်ကျွမ်းအောင် လိုက်စားသင့်
ကြောင်း၊ အသိပညာရှိခြင်းဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ့်ချခြင်းဆိုတဲ့
တောင်ကြားကြီးထဲကို ဆင်းရဲတာနဲ့တူကြောင်း၊ လောကမှာ
ဉာဏ်ပညာအရှိဆုံး၊ အရဲရင့်ဆုံး သူများသာလျှင် အဲဒီတောင်
ကြားကို ဆင်းဝံ့တဲ့ သတ္တိရှိပြီး ကလေးငယ်များပမာ အဆုံး
အစ မရှိတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းစပ်မှာ ပညာဆိုတဲ့ ကျောက်စရစ်ခဲလုံး
ကလေးများကို လိုက်ရှာတတ်ကြကြောင်း သူ့ကိုသတိပေးရမယ်။

‘ကမ္ဘာမှာ ဘယ်မြို့ကြီးဟာ ဘယ်နေရာမှာတည်ရှိတယ်၊ ဘာ
အဖြစ်အပျက်ကြီးဟာ ဘယ်နေ့မှာဖြစ်ပွားတယ်၊ ဘယ်သူတွေဟာ
ဖြင့် ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာတွေကို
သိဘာဟာ ဒီလောက် အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ ပညာသင်

ကြားခြင်း၍ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ မိန်းမတစ်ယောက်ကို အဘိဓာန်
 စာအုပ်တစ်အုပ်၊ စွယ်စုံကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးဖို့
 မဟုတ်ဘူး။ သမိုင်းကို ဖတ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ သမိုင်းစာအုပ်ကို
 ဝိညာဉ်တစ်ခုလုံး မြှုပ်နှံပြီး စိတ်ရှေးကိုယ်ပါ ဖတ်တတ်အောင်
 သင်ကြားပေးရမယ်။ သမိုင်းထဲက စာပိုဒ်တွေကို သူ့ ရဲ့ ထက်
 မြက်တဲ့ စိတ်ကူးဉာဏ်နှင့် တီထွင်မှုရှိရှိ ဖတ်တတ်အောင် သင်
 ကြားပေးရမယ်။ သမိုင်းဆရာက သူ့ အတွေးအခေါ်ကြောင့်
 မလိုဘူး ထင်လို့ ချန်လှပ်ပစ်ခဲ့တာတွေ၊ အစီအစဉ် ကျအောင်
 ရွေးထုတ်ရလို့ ချန်လှပ်ပစ်ခဲ့တာတွေ၊ သနားစရာ အဖြစ်အပျက်
 တွေ၊ သမိုင်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ဆက်သွယ်မှုတွေကို သူ့ ရဲ့ ထက်
 မြက်တဲ့ ပကတိဉာဏ်နဲ့ ဖတ်တတ်အောင် သင်ကြားပေးရမယ်။

‘အရေးအကြီးဆုံးကတော့ ပြီးသွားခဲ့တဲ့သမိုင်းတွေကို စာနာ
 စိတ် အပြည့်နှင့် ဖတ်တတ်အောင် သင်ကြားပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။
 အဲဒီလို စာနာစိတ်နှင့် သမိုင်းကို ဖတ်ပြီး လက်ရှိ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့
 ဘေးဒုက္ခအပေါင်းတို့ကိုလည်း စာနာစိတ်နဲ့ ကြည့်တတ်၊ ခံစား
 တတ်အောင် သင်ကြားပေးရမယ်။ ကိုယ်သည်း ဒီလိုဘေးဒုက္ခ
 ကြုံလာရင် ဘယ်လိုပြုမူသင့်တယ်၊ ဘယ်လို နှလုံးသွင်းသင့်တယ်
 ဆိုတာကို သိလာအောင် စိတ်ကူးဉာဏ်ကို အလေ့အကျင့် လုပ်
 ပေးသင့်တယ်။’

‘မိန်းကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ပညာသင်ကြားရေးဟာ သင်ခန်း
 စာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လေ့ကျင့်မှုအားဖြင့် လည်းကောင်း၊
 ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်ရဲ့ပညာသင်ကြားရေးနှင့် အားလုံး
 သောက်နီးပါး တူတယ်။ ဒါပေမယ့် ပညာသင်ကြားရေးရဲ့ ရည်

ရွယ် ဦးတည်ချက်ကတော့ ခြားနားရလိမ့်မယ်။ ဘယ်လို မိန်းမ
 တဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်လင်သား သိချင်တဲ့အချက်ကို သူလည်း သိဆင့်
 တယ်။ ဒါပေမယ့် သိပုံ သိနည်းကတော့ ခြားနားတယ်။
 ယောက်ျား သိပုံသိနည်းက အခြေခံကျပြီး ရှေ့ကို ခရီးဆက်ဖို့
 ဖြစ်တယ်။ မိန်းမ သိပုံသိနည်းက ယေဘုယျကျပြီး ရှေ့ဦးကိစ္စ
 တွေမှာ ကူညီဖို့ အသုံးကျဖို့ ဖြစ်တယ်။ ယောက်ျားတစ်ယောက်
 ဟာ နိုင်ငံခြားဘာသာ စကားတစ်ခုကို နားလည်သင့်တယ်။
 သိပ္ပံပညာရပ်တစ်ခုခု လေ့လာသင့်တယ်။ ဒါပေမယ့် မိန်းမ
 တစ်ယောက်ကတော့ သူ့ယောက်ျားရဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှု၊ သူ့
 ယောက်ျားရဲ့ မိတ်ရင်းဆွေချာတွေရဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုကို စာနာ
 တတ်ရုံ ဘာသာစကားထပ် တစ်ခုနှင့် သိပ္ပံပညာတစ်ခုကို နား
 လည်ရင် တော်လောက်ပြီလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။

ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်ရဲ့ ပညာရေးနှင့် မိန်းမကလေး
 တစ်ယောက်ရဲ့ ပညာရေးတို့ ခြားနားပုံကို ကျွန်တော် အကျဉ်း
 ချုပ် ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒီနှစ်ယောက်မှာ မိန်းမကလေးရဲ့ အသိဉာဏ်
 ဟာ အဖွံ့ဖြိုးမြန်လေသော့ မိန်းမကလေးရဲ့ ပညာသင်ကြားရေး
 ကို အလျင်စသင့်တယ်လို့ ထင်တယ်။ အထူးသဖြင့် လေးနက် ကြီး
 ကျယ်တဲ့ ဘာသာရပ်တွေကို လေ့လာရာမှာ မိန်းမကလေးရဲ့ အသိ
 ဉာဏ်ဟာ အဖွံ့ဖြိုး မြန်လေ့ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ဖတ်တဲ့စာပေ
 ဟာလည်း လေးနက်တည်ငြိမ်တဲ့ စာပေမျိုး ဖြစ်သင့်တယ်။ သူ့
 မှာ ပင်ကိုရှိတဲ့တန်ဖိုးတို့ဉာဏ်၊ အတွေးအခေါ် ထက်မြက်မှုတို့ကို
 စိတ်ရှည်မှုနှင့် လေးနက်မှုတို့ ထပ်လောင်း ပြည့်စွက်ပေးနိုင်တဲ့
 စာပေမျိုးတွေကို အထူးသဖြင့် ဖတ်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်

ယောမင်းကြီးစာပေ

တယ်။ ဘယ်စာအုပ်ကို ရွေးဖတ်ရမယ်လို့တော့ ကျွန်တော် ခုချက်
ချင်း မပြောလိုသေးဘူး။ သူ ဖတ်တဲ့စာအုပ်ဟာ မိုက်မဲ့မှုဆိုတဲ့
အညစ်အကြေး ရေတွေ ပက်ဖျန်းတဲ့ အပေါစား စာအုပ်တွေ
မဖြစ်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာလောက်ကိုဘဲ ကျွန်တော် ပြောချင်တယ်။

ဒီနေရာမှာတောင်မှ ကျွန်တော် နည်းနည်းထပ်ရှင်းချင်သေး
တယ်။ ခပ်ညံ့ညံ့ ဝတ္ထုတွေကို ဖတ်တာကို ကျွန်တော် မစိုးရိမ်
ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝတ္ထုတွေကို အဲဒါကြီးစွဲပြီး ဝတ္ထုတွေထဲက
တလဲ့ အတုခိုးမှားမျိုးကိုတော့ ကျွန်တော် စိုးရိမ်တယ်။ အညံ့ဆုံး
ဆိုတဲ့ အချစ်ဝတ္ထုဟာ ဘာသာရေးပတ်သက်လို့ အလွဲလွဲ အမှား
မှား ဈေးထားတဲ့ စာအုပ်တွေလောက် ကြောက်စရာ မကောင်း
ပါဘူး။ အညံ့ဆုံးဆိုတဲ့ ဝတ္ထုဟာ မှားနေတဲ့သမိုင်း စာအုပ် တစ်
အုပ်၊ မှားနေတဲ့ ဒဿနစာအုပ်တစ်အုပ်၊ မှားနေတဲ့ နိုင်ငံရေး
ကျမ်း တစ်ကျမ်းလောက် မဆိုးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အကောင်း
ဆုံးဆိုတဲ့ အချစ်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကတော့ အန္တရာယ်ရှိလာနိုင်တယ်။
အကယ်၍ အဲဒီဝတ္ထုထဲမှာ နေ့စဉ်ဘဝက အဖြစ်အပျက်တွေဟာ
ငြီးငွေ့စရာ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ သဘောတွေ ပါနေရင်၊ ကျွန်
တော်တို့ရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝမှာ တကယ်လုပ်လို့ မရနိုင်တဲ့ အဖြစ်မျိုး
တွေကို အကျိုးမဲ့ အချည်းနှီးလုပ်အောင် အားပေးအားမြှောက်
ပြုတဲ့သဘောတွေပါရင် အဲဒီအချစ်ဝတ္ထုကောင်းဟာ အန္တရာယ်
ဖြစ်လာနိုင်တယ်။

‘ဒါကြောင့်မို့ ဒီနေရာမှာ ဝတ္ထုကောင်းတွေကို ဖတ်တဲ့ကိစ္စနဲ့
ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် အလေးအနက်ထားပြီး ပြောချင်ပါ
တယ်။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ ဒီနေ့ ဝတ္ထုကောင်းတွေ

အများကြီးပေါ်ထွက်နေတယ်။ ကောင်းပါတယ်။ ဖတ်ကြပါ။
 ကျွန်တော် ဘာမှ မပြောလိုပါဘူး။ ဒီဝတ္ထုတွေဟာ လူတွေရဲ့
 စိတ်သဘာဝ၊ လူတွေရဲ့စာရိတ္တနှင့်ပတ်သက်လို့ ဘယ်သို့ဘယ်ညာ
 ရှိတယ်ဆိုတာကို ရေးထားကြတဲ့အတွက် ဒါတွေကို ဖတ်ရင်
 အကျိုးရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် အထင်မှာတော့
 စာဖတ်သူတွေက ဒီအချက်ကို ဒီလောက် အလေးမထားကြဘူး
 လို့ ထင်တယ်။ ဒီလိုဝတ္ထုတွေကို ဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ပေါ်ပေါက်
 လာတဲ့အကျိုးကတော့ ကြင်နာတတ်သူက ပိုပြီး ကြင်နာရက်ရော
 လာပြီး ခါးသီးတတ်သူက ပိုပြီး ရက် စက် လာ တယ် လို့ ထင်
 တယ်။

‘ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စာဖတ်တဲ့သူဟာ သူ့စရိုက်အခံနဲ့ ကိုက်
 ညီတဲ့ နမူနာမျိုးကိုဘဲ ဝတ္ထုထဲက ယူတတ်လို့ဘဲ။ သူ့စရိုက်အခံနဲ့
 မကိုက်ရင် မတူရင် အဲဒီဝတ္ထုထဲက သင်ခန်းစာကို မယူတော့ဘဲ
 မေ့ထားလိုက်ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် သက္ကာရေးရဲ့ ဝတ္ထုကို
 ဖတ်တဲ့သူတွေထဲမှာ မာနကြီးပြီး မနာလိုဝန်တိုတတ်တဲ့ စာဖတ်သူ
 များဟာ သူ့ဝတ္ထုထဲက ဒီပြင်အချက်ကိုမယူဘဲလူ့ လောကကြီးနှင့်
 လူတွေကို မုန်းတဲ့စိတ်ကိုဘဲ လက်ခံလိုက်ကြတယ်။ စိတ်သဘော
 ထား နူးညံ့တဲ့ စာဖတ်သူများကျတော့လည်း လူ့လောကကြီးကို
 သနားကြင်နာတဲ့စိတ်ကိုဘဲ လက်ခံလိုက်ကြတယ်။ စိတ်သဘော
 ထား နူးညံ့တဲ့ စာဖတ်သူများကျတော့လည်း လူ့လောကကြီးကို
 သနားကြင်နာတဲ့စိတ်ကိုဘဲ သူ့ဝတ္ထုထဲက နမူနာ ယူလိုက်ကြ
 တယ်။ ဉာဏ်တိမ်တဲ့ စာဖတ်သူများကျတော့လည်း သူ့ဝတ္ထုထဲ

ကလို့ လူ့လောကကြီးကို ရယ်မောလှောင်ပြောင်တဲ့ စရိုက်ကိုဘဲ နမူနာယူလိုက်ကြတော့တယ်။

‘ဝတ္ထုကို ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ မိန်းကလေးတွေကို ဖတ်ခွင့်ပြုသင့်သလဲ’ ဟုတော့ ကျွန်တော်တော်သမ္မု မှတ်သမ္မု မပြောခင်မှာ ဝတ္ထုဖြစ်စေ၊ ကဗျာဖြစ်စေ၊ သမိုင်းစာအုပ်ကို ဖြစ်စေ ဘယ်စာကိုမဆို ရွေးပြီးဖတ်သင့်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ပထမ ပြောချင်ပါတယ်။ ဒီလိုရွေးတဲ့အခါမှာ ဒီစာအုပ်ထဲက ဘာများရမလဲဆိုတဲ့အမြင်နဲ့ မရွေးဘဲ ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ဘာတွေများပါသလဲဆိုတဲ့အမြင်နဲ့ ရွေးသင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ အဲဒီမိန်းကလေးနဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ ရွေးဟောင်း ဂန္ထဝင်စာအုပ်တွေ အပြည့်ရှိတဲ့ စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက် ရှိတယ်ဆိုရင်တော့ စာအုပ်ကို အဆူးရွေးချယ်ပေးစရာ မလိုဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် နေ့စဉ်ပဲ မဂ္ဂဇင်းတွေနဲ့ ဝတ္ထုတွေကိုတော့ အဲဒီမိန်းကလေးနဲ့ ဝေးဝေးမှာထားရင် ကောင်းမယ်ထင်တယ်။

‘မိုးတစ်မိုးမိုးရွာတဲ့ နေ့တွေမှာ အဲဒီမိန်းကလေးကို စာကြည့်တိုက်ထဲကို သူ့တစ်ယောက်တည်း လွှတ်ထားလိုက်ပါ။ သူ့အတွက်ကောင်းတဲ့ စာအုပ်ကို သူ့ဘာသာသူ ရှာပါလိမ့်မယ်။ ခင်ဗျား ရှာပေးလို့ မရပါဘူး။’ မိန်းကလေး တစ်ယောက်နှင့် ယောက်ျားလေး တစ်ယောက်ကို ပုံသွင်းရတာဟာ မတူပါဘူး။ တော်တော်ခြားနားပါတယ်။ ကျောက်တုံးတစ်ခုကနေ ဆစ်ယူဆလို ယောက်ျားလေး တစ်ယောက်ကို စိတ်ကြိုက် ပုံသွင်းယူလို့ ရတယ်။ နဂိုကတည်းက ကျောက်တုံး အမျိုးကောင်း ဆိုရင်တော့ အထူး ပြောဖို့အောင် မလိုပါဘူး။ အလွယ်တကူနှင့်

ပုံသွင်းယူလို့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မိန်းကလေးတစ်ယောက်
 ကိုတော့ ပုံသွင်းယူလို့ ရေပါဘူး။ မိန်းကလေးဟာ ပန်းပွင့်လေး
 တစ်ပွင့်လို့ ကြီးထွားလာတာဖြစ်ပါတယ်။ နေရောင်မရှိရင် မိန်းက
 လေးဟာ ညှိုးနွမ်းသွားမှာဘဲ။ လုံလောက်တဲ့လေမရရင် မိန်းက
 လေးဟာ နာစစ်ဆပ်လို့ ဥခွံထဲမှာဘဲ ပုပ်သိုး ပျက်စီးသွားမှာဘဲ။

‘အနုပညာတွေနှင့် ပတ်သက်လာရင်လည်း သူ့ ရွှေ မှာ
 အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့ နမူနာတွေကို ချပေးကြည့်ပါ။ ဒီအနုပညာ
 တွေကို လေ့ကျင့်သင်ကြားတဲ့ နေရာမှာလည်း တိကျရှင်းလင်း
 စွာ သင်ကြားပေးသင့်တယ်။ အကောင်းဆုံးနမူနာလို့ ဆိုတဲ့နေရာ
 မှာ အမှန်ကန်ဆုံး၊ အရှင်းလင်းဆုံး၊ အသုံးအကျဆုံး နမူနာ
 များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒီ ဝိသေသနတွေကို အထူးသတိပြု
 စေချင်ပါတယ်။ ဒီဝိသေသနတွေဟာ အနုပညာရပ်အားလုံးမှာ
 အရေးကြီးပါတယ်။ မိန်းကလေးနှင့်အစေးဆုံးလို့ ခင်ဗျားထင်
 တဲ့ ဂီတကို သင်ပေးသင့်တယ်။ ဂီတမှာ အမှန်ကန်ဆုံးလို့ ကျွန်
 တော် ပြောတဲ့နေရာမှာ သင်္ကေတတွေဟာ စကားလုံးတွေရဲ့
 အဓိပ္ပာယ်၊ သို့မဟုတ် ဆိုလိုတဲ့ခံစားချက်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အနီး
 ကပ်ဆုံး အမှန်ကန်ဆုံး ဖော်ပြနိုင်တာကို ဖော်ပြလိုတာဖြစ်တယ်။
 အလွယ်ဆုံးဆိုတဲ့ နေရာမှာ စာသားနှင့်သံစဉ်ကို သင်္ကေတ
 အနည်းဆုံး၊ အထိဆုံးနှင့် ဖော်ပြနိုင်တာကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်။
 အသုံးအကျဆုံးဆိုတဲ့နေရာမှာ အကောင်းဆုံးသော မာသား
 များတို့ အလှဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ဂီတကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်
 တယ်။ အသံရဲ့ဂုဏ်အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့နှလုံးကို ရှင်ပြုံးလာ

စေနိုင်အောင်၊ ကျွန်တော်တို့ကို တသသ စွဲလမ်းနေစေအောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ဂီတကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်။

‘သင်ခန်းစာမှာရော၊ သင်ကြားမှုပစ္စည်းရော မိန်းကလေးကို ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်ကို သင်ကြားသလို လေးလေးနက်နက် သင်ကြားရလိမ့်မယ်။ ခုဖြစ်နေကြတာက ကျွန်တော်တို့ ဟာ လက်တွေ့မှာ အမျိုးသမီးတွေကို ဗီဂိုထဲမှာ အလှပြပစ္စည်းထား သလို လေ့ကျင့်မွေးမြူနေကြပြီး လေးနက်ခြင်း ရှိဘူး။ ပေါ့ တန်တယ်လို့ ညည်းနေကြတယ်။ ဒီတော့ သူတို့ကိုလည်း မောင် တွေ၊ အစ်ကိုတွေလို အခွင့်အရေး ပေးထားသင့်တယ်။ သူတို့ ပင်ကို ရှိတဲ့ ပါရမီစိတ်ကို မြေတောင်မြှောက်ပေး သင့်တယ်။ သစ္စာနှင့်သတ္တိဟာ သူတို့ဘဝမှာ အရေးကြီးတဲ့ မဏ္ဍိုင်ကြီး တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သူတို့ကိုလည်း သင်ကြားပေးသင့်တယ်။

‘နောက်ဆုံးအားဖြင့် သူတို့ကို မြင့်မြတ်တဲ့ သင်ခန်းစာတွေ ပေး သလို မြင့်မြတ်တဲ့ ဆရာကောင်းတွေထံမှာ အပ်နှံသင့်တယ်။ သား တစ်ယောက်ကို ကျောင်းအပ်စေတာမှန်ဆိုရင် ကျောင်း ဆရာ ဟာ ဘယ်လိုလူစားမျိုးလဲဆိုတာကို ခင်ဗျားစုံစမ်းတာဘဲ မဟုတ် လား။ ဘယ်လိုဆရာဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျောင်းဆရာဆီကို သားကိုအပ် လိုက်တယ်ဆိုရင်ဘဲ ကိုယ့်သားကိုဆုံးမဖို့ ဆရာကို အာဏာကုန် ပေးခဲ့တယ်။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်လည်း ဆရာသမားကို ရိုသေလေး စားကြောင်း ပြတယ်။ အိမ်မှာ ထမင်းစားဖိတ်ရင် ဆရာ့ကို ဘေးစားပွဲမှာ နေရာပေးမထားဘဲ ထိပ်ဆုံးမှာ နေရာပေးထား တယ်။ ကိုယ့်သားရဲ့ ဆရာကို ကိုယ့်လက်အောက် ငယ်သားလို သဘောမထားဘူး။

ဒါပေမယ့် မိန်းကလေးတွေကို ကျောင်းအပ်တဲ့အခါမှာ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် ဘယ်လောက်များ ဆရာကောင်းကို ရွေးကြည့်ဖူးလို့လဲ။ အဲဒီဆရာကို ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် ဘယ်လောက်များ ရိုသေလေးစားဟန် ပြဖူးလို့လဲ။ ခင်ဗျား ကိုယ်တိုင် အစအစေခံတွေအဆုံး အရှိအသေပေးမှုလျော့နည်းနေတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်ထံမှာ မိန်းကလေးရဲ့အသိဉာဏ်၊ အကျင့်စရိုက်၊ အနေအထိုင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သွန်သင်ဖို့အပ်ထားတဲ့ အခါကျတော့ မိန်းကလေးကိုယ်တိုင်ကလည်း သူ့ကိုယ်တိုင်ရဲ့ အပြုအမူနဲ့ သူ့ရဲ့ အသိဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အရေးကြီးတယ်လို့ ဘယ်နှယ်လုပ် ထင်နိုင်ပါတော့မလဲ။

ဒီအချက်တွေကတော့ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကိုမညာသင်ကြားပေးရာမှာ စာပေအနုပညာတို့က ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း အကူအညီ ပေးနိုင်တယ် ဆိုတဲ့အချက်တွေပါဘဲ။

ဂျူးအော့အတ်ဟာ တောတွေတောင်တွေထဲမှာ ကြီးပြင်းလာရတဲ့ မိန်းကလေးဖြစ်တယ်။ သဘာဝ ကွင်းပြင်ကြီးတွေထဲမှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာတော့ ဒီလိုကွင်းပြင်ကြီးတွေ၊ တောတောင်ကြီးတွေ မရှိနိုင်ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားအိမ်ရဲ့ နောက်ဖေးမှာ ပန်းခြံလေးတစ်ခု၊ ဥယျာဉ်လေးတစ်ခု လုပ်လို့ မရပေဘူးလား။ သူ့ခိုကို ကွင်းပြင်ထဲမှာ ပြေးလွှား ဆော့ကစားပါစေ။ ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေမှာ တောတွေပြွန်း၊ ကွင်းပြင်တွေသုဉ်းပြီး စက်ရုံတွေ၊ သံရည်ကျိုတဲ့ မီးဖိုကြီးတွေ ထောင်နေကြတာနဲ့ ကွင်းပြင်တွေ၊ ပန်းခြံတွေဟာ ပျောက်လုခမန်းဖြစ်နေပြီ။ ○

မဟေသီတို့၏ ပန်းဥယျာဉ်များ

ရပ်စကင်းဟာ ယခု ဆောင်းပါးမှာ နောက်ဆုံး ပြဿနာ အဖြစ် မိန်းမတို့ဟာ နိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေမှာ ဘယ်လို ပါဝင်နိုင်တဲ့ စွမ်းပကားရှိတယ်ဆိုတာကို ပြောထားပါတယ်။

.....

‘မိန်းမတို့ရဲ့သဘာဝ၊ သူတို့ရဲ့ ပညာသင်ကြားရေး၊ သူတို့ရဲ့ အိမ်တွင်းမှုကိစ္စနှင့် သူတို့ရဲ့ မဟေသီအရည်အချင်းတွေကို ကျွန်တော် ဆကျဉ်းချုံးပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ခု နောက်ဆုံးပြဿနာလည်း ဖြစ်၊ ကျယ်လည်းကျယ်ဝန်းတဲ့ နိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ ကိစ္စများမှာ မိန်းမတို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ကျွန်တော်ပြောချင်ပါတယ်။’

‘ယောက်ျားရဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားဟာ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်ပြီး မိန်းမရဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားကတော့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် ဆိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ အများအားဖြင့် ယူဆထားကြတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီအတိုင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ယောက်ျားတစ်ယောက် မှာ ကိုယ့်အိမ်တွင်းနှင့် ပတ်သက်တဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအလုပ်၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ တာဝန်ဝတ္တရားတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတင် မကဘူး။ အဲဒီတာဝန်ကို အကျယ်ချဲ့လိုက်တဲ့ နိုင်ငံတော်နှင့် ပတ်သက်တဲ့ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားတွေ လည်း ရှိပါတယ်။ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ မိန်းမဘဝယောက်ျားလည်း

အိမ်တွင်းနှင့်ဆိုင်တဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာလုပ်ငန်းနှင့် တာဝန်
 ဝတ္တရားတွေရှိပြီး အဲဒီတာဝန်ကို အကျယ်ချဲ့လိုက်တဲ့ နိုင်ငံတော်
 နှင့် ဆိုင်တဲ့ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွေနှင့် တာဝန်
 ဝတ္တရားတွေ ရှိပါသေးတယ်။

‘ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အိမ်တွင်းကိစ္စမှာ ယောက်ျားရဲ့ တာဝန်
 ဟာ အိမ်ထောင်ကို ထိန်းသိမ်းကျွေးမွေးဖို့၊ တိုးတက်အောင်
 လုပ်ဖို့၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဖို့ဖြစ်တယ်။ မိန်းမရဲ့ အိမ်တွင်း
 ရေး လုပ်ငန်းဟာ အိမ်ထောင်ကို စနစ်တကျစီမံဖို့၊ သာယာ
 အောင် လုပ်ဖို့၊ ချစ်စရာကောင်းအောင်လုပ်ဖို့ ဖြစ်တယ်။’

‘ဒီတာဝန်ဝတ္တရားတွေကိုနိုင်ငံတော်နှင့်ချိပြီး အကျယ်ချဲ့ကြည့်
 လိုက်ပါ။ ဒီတော့ ယောက်ျားရဲ့ တာဝန်ဟာ ပြည်သူပြည်သား
 တစ်ယောက်အနေနှင့် နိုင်ငံတော်ကို တည်တံ့အောင် လုပ်ဖို့၊
 တိုးတက်အောင်လုပ်ဖို့၊ ကာ ကွယ် စောင့် ရှောက် ဖို့ ဖြစ်တယ်။
 ပြည်သူပြည်သားတစ်ယောက်အနေနှင့် မိန်းမရဲ့ တာဝန် ဟာ
 နိုင်ငံတော်ကို စနစ်တကျရရှိအောင်လုပ်ဖို့၊ သာယာအောင်လုပ်ဖို့၊
 နိုင်ငံတော်ကို လှပအောင်လုပ်ဖို့ ဖြစ်တယ်။’

‘ယောက်ျားဟာ အရေးကြုံလာရင် သူ့အိမ်တံခါးပေါက်
 မှာ ရပ်ပြီး စော်ကားသူ၊ ဖျက်ဆီးသူကို တိုက်ခိုက်ပြီး ကိုယ်အိမ်
 ကာကွယ်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်နှင့်ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စများမှာ
 လည်း ယောက်ျားဟာ လိုအပ်လာရင် နိုင်ငံတော်ရဲ့ တံခါး
 ပေါက်မှာ ရပ်ပြီး စော်ကားသူ၊ ဖျက်ဆီးသူကို တိုက်ဖျက်ဖို့ ဖြစ်
 တယ်။ လိုအပ်လာရင် အဲဒီကျူးကျော်သူဆီကိုသွားပြီး ထိုက်သင့်
 တဲ့ အလျောက် နှိမ်နင်းဖို့ဖြစ်တယ်။’

‘မိန်းမဟာ သူ့အိမ်တွင်းမှာစနစ်ကျမှုရှိမရှိ၊ ပူဆွေးမှုတို့ကို
ဖြေသိမ့်ပေးရာ၊ အလှကိုဖော်ပြရာ ကြေးမုံဖြစ်တယ်။ စနစ်ကျမှု
ပိုပြီးခက်ခဲတဲ့၊ ပူဆွေးသောကနှင့် ပိုပြီးနိုးတဲ့၊ အလှအပ ပိုလို့
ရှားပါးတဲ့ သူ့အိမ်ဝင်းရဲ့ အပြင်မှာလည်း မိန်းမဟာ ဒီအတိုင်း
ဖြစ်ရလိမ့်မယ်။’

‘လူ့ရှုနှလုံးသားထဲမှာ တာဝန်ကိုသိတဲ့ ပကတိစိတ်ဟာ အမြဲ
ရှိတယ်။ အဲသလိုဘဲ ချစ်တတ်တဲ့ ပကတိစိတ်ဟာလည်း အမြဲ
ရှိတယ်။ အလားတူဘဲ တန်ခိုးအာဏာကို မက်မောတဲ့ ပကတိ
စိတ်ဟာလည်း အမြဲရှိတယ်။’

‘ဘုရားသခင်ဟာ ယောက်ျားနှင့် မိန်းမရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ
တန်ခိုးအာဏာကို မက်မောတဲ့ ပကတိစိတ်ကို ထည့်သွင်းပေး
လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တန်ခိုးအာဏာ မက်မောတဲ့စိတ်
ကို လွဲမှားစွာ၊ မိုက်မဲစွာ အပြစ်ဆိုကြတယ်။ မကောင်းပြောကြ
တယ်။’

‘ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အထင်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ
တန်ခိုးအာဏာကို တတ်နိုင်သမျှ မက်မောရမယ်လို့ ကျွန်တော်
ထင်တယ်။ ဘယ်လိုတန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောရမလဲ။ ဒါဟာ
အရေးကြီးတယ်။’

‘ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ တန်ခိုးအာဏာလား၊ ခြင်္သေ့ ဟောက်သံလို
အာဏာမျိုးလား၊ နဂါးမျက်စောင်းလိုအာဏာမျိုးလား။ မဟုတ်
ဘူး။ ဒီလိုအာဏာမျိုးကိုမက်မောရမှာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ဘက်
သားကို နှစ်သိမ့်မှုပေးနိုင်တဲ့ တန်ခိုးမျိုး အာဏာမျိုးကိုမက်မော
သင့်တယ်။’

‘အမှားကနေ အမှန်ကို ပြောင်းနိုင်တဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ ခေါင်းဆောင် လမ်းညွှန်နိုင်တဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မတ်မောသင့်တယ်။ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်တဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးဖြစ်သင့်တယ်။ သံလျက်ခားနှင့် ဗိုင်းရဲတန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ ဒဏ်ရာကို ထိခိုက်တာနှင့် ပျောက်ကင်းသွားစေနိုင်တဲ့ ကေရာဇ်လက်ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ ဆိုးယုတ်သူကို ချည်နှောင်ပေးတဲ့ ကေရာဇ်လက်ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ ဖမ်းဆီးခံရသူကို ဖြေလွတ်ပေးတဲ့ ကေရာဇ်လက်ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ တရားမျှတမှု ဆိုတဲ့ ကျောက်ဆောင်ကြီးပေါ်မှာ ဆောက်ထားတဲ့ ရာဇပလ္လင်ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။

‘သနားကရုဏာဆိုတဲ့ လှူကားထစ်တွေပေါ်က ဆင်းလဒ်နိုင်တဲ့ ရာဇပလ္လင်ရဲ့ တန်ခိုးအာဏာမျိုးကို မက်မောသင့်တယ်။ ဒီလိုအာဏာမျိုးကိုပိုင်ဆိုင်လိုပြီး ဒီလိုရာဇပလ္လင်မျိုးပေါ်မှာနေတဲ့ မိန်းမဟာ သာမန်အိမ်ရှင်မ မဟုတ်တော့ဘူး။ မဟေသီတစ်ပါးဖြစ်တယ်။

‘မိန်းမတွေဟာ ကျွန်တော်အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ အရည်အချင်းများကိုပိုင်ဆိုင်ပြီး ကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့တန်ခိုးအာဏာများကိုသာ ရခဲ့ရင် အဲဒီမိန်းမတွေဟာမဟေသီတွေနှင့်တူတူပါဘဲ။ ချစ်သူတွေအဖို့လည်း မဟေသီတွေဖြစ်မှာဘဲ။ လင်ယောကျ်ားနှင့် သားတွေအတွက်လည်း မဟေသီဖြစ်မှာဘဲ။ ပြင်ပကမ္ဘာလောကကြီးအတွက်လည်း မဟေသီဖြစ်မှာဘဲ။ အဲဒီအခါမှာ ကမ္ဘာလောက

ကြီးဟာ မြင့်မြတ်ခြင်း သရဖူကိုဆောင်းထားပြီး အမျိုးသမီး
ထူနှေးဆိုတဲ့ ဓားသံလျက်ကို ကိုင်ထားတဲ့ မဟေသိရဲ့ရွှေမှောက်မှာ
အမြဲတမ်း ဦးညွတ်နေလိမ့်မယ်။

ဒါပေမယ့် ဖြစ်တတ်တာက တချို့သော မဟေသိများဟာ
ပျင်းရိပြီး ဝိရိယနည်းကြတယ်။ အသေးစုက လေးတွေကို
ကြီးမြတ်တယ်ထင်ပြီး ကြီးကျယ်တဲ့အမှုတွေကို စွန့်ပစ်တတ်ကြ
တယ်။ ယောက်ျားတွေအချင်းချင်းကြားထဲမှာ သွေးထွက်သံယို
မှုနှင့် ကသောင်းကနင်းဖြစ်မှုတို့ကို လစ်လျူရှုကြတယ်။

ငြိမ်းချမ်းတဲ့တရားမင်းအုပ်စိုးရင် မှူးမတ်တွေရော ဗိုလ်ပါ
တွေပါ စိတ်ချမ်းသာကြရတယ်။ လောကမှာ ငြိမ်းချမ်းသော
တရားမင်းတွေကလွဲရင် တကယ့် အုပ်စိုးသူဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူး။
အလားတူဘဲ ငြိမ်းချမ်းတဲ့မဟေသိရဲ့ အုပ်စိုးမှုအောက်မှာနေရသူ
အပေါင်းဟာလည်း စိတ်ချမ်းသာကြရတယ်။

လောကမှာ မိန်းမတွေလို့ ဆော်လို့ ဖြစ်ပွားခဲ့ရတဲ့ စစ်ဆိုလို့
တစ်ခုမှမရှိဘူး။ မိန်းမလို့ ဆော်လို့ပေါ်ပေါက်လာတဲ့မတရားမှုဆို
လို့လည်း တစ်ခုမှမရှိခဲ့ဘူး။ မိန်းမဟာ စစ်ကိုလို့ ဆော်သူ မဟုတ်
ဘူး။ ဒါပေမယ့် စစ်ကိုတော့ မတားနိုင်ခဲ့ကြဘူး။ ယောက်ျား
ဟာ သူ့ပင်ကိုယ်ဗီဇအရ အတိုက်အခိုက်ကို ဝါသနာပါတယ်။
တိုက်ချင် ခိုက်ချင်တယ်။ ယောက်ျားဟာ အကြောင်း တစ်ခုခု
ကြောင့်လည်း စစ်တိုက်ဘယ်။ အကြောင်းမရှိဘဲနှင့်လည်း စစ်
တိုက်တယ်။ ယောက်ျားတွေ ဘယ်အကြောင်းအတွက် စစ်တိုက်
သင့်တယ်ဆိုတာကို မိန်းမက ရွေးချယ် ဆုံးဖြတ် ပေးသင့်တယ်။
အကြောင်း မရှိရင်လဲ စစ်မတိုက်အောင် တားဆီးသင့်တယ်။

ကိုယ်က မကျူးလွန်ရဘဲနှင့် နောက်ဆုံးမှာ ကိုယ့်အပြစ်ဖြစ်နေ
ရတာလောက် ဝမ်းနည်းစရာ၊ နာကျည်းစရာ၊ စိတ်ပင်ပန်းစရာ
ကောင်းတာဆိုလို့ လောကတစ်ခုမှ မရှိဘူး။

‘ယောကျ်ားဟာ ဒီလိုမတရားတာ၊ နာကျည်းစရာကောင်း
တာ၊ စိတ်ဆင်းရဲတာတွေကို ခံနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မိန်းမက
တော့ မခံနိုင်ဘူး။ ဒီဒဏ်ရာတွေကိုပျောက်ကင်းအောင် မိန်းမ
တွေမှာ တာဝန်ရှိပေမယ့် မလုပ်ကြဘူး။ ကိုယ့် အိမ်နံရံလေးဘက်
ထဲမှာ အိမ်တံခါးကိုပိတ်ပြီး အောင်းနေကြတယ်။ ကိုယ့် ခြံဝင်း
တံခါးကို ပိတ်ထားကြတယ်။ ခြံရံတစ်ဘက်မှာ ကမ္ဘာကြီးဟာ
ကသောင်းကနင်း ဖြစ်နေပါကလား ဆိုတဲ့ အသိလောက်နှင့်
ကျေနပ်ရောင်ရဲနေကြတယ်။ အဲဒီ ကသောင်းကနင်းဖြစ်နေတဲ့
ကမ္ဘာလောကကြီးကို မိန်းမဟာ မထိုးဖောက်ရဲဘဲ ဖြစ်နေတယ်။
အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရင်မဆိုင်ရဲဘဲ ဖြစ်နေတယ်။

‘လောကကြီးမှာဒီအချက်ဟာဖြင့် ကျွန်တော်အဖွဲ့သြဆုံးဘဲ။
ဝေးနည်းသူတစ်ယောက် သေသွားတဲ့အခါမှာ လက်ထဲမှာ ဆုပ်
ထားတဲ့ ရွှေစလွတ်ကျသွားတာကို ကျွန်တော် မအံ့သြပါဘူး။
အပျော်ကျူးသူတစ်ယောက် သေသွားတာကို ကျွန်တော်မအံ့သြ
ပါဘူး။ ဘူတာတံတားအောက် အမှောင်ရိပ်မှာ၊ ဒါမှ မဟုတ်
ကိုင်းတောထဲ လူအကွယ်မှာ လူတစ်ယောက်က တခြားလူ တစ်
ယောက်ကို သတ် တာ ကို လည်း ကျွန်တော် မအံ့သြပါဘူး။
လူမျိုးတွေ စိတ်ရှူးထပြီး နေခင်းကြောင်တောင် အလင်းရောင်
ထဲမှာ လူတွေအုပ်ဖွဲ့ပြီး အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်ကြတာကို ဂုဏ်ယူ
နေတာကိုလည်း ကျွန်တော်မအံ့သြပါဘူး။

ဒါပေမယ့် ကလေးကို ရင်ခွင်ပိုက်တဲ့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား အပေါ်မှာ တန်ခိုးအာဏာရှိတဲ့ မိန်းမ၊ ဝေဟင်က လေထက် သန့်ရှင်းပြီး မြေပြင်က သမုဒ္ဒရာတို့ထက် အားကောင်းတဲ့ မိန်းမက ရွှေဆောင်လမ်းပြတဲ့ အနေနှင့် တစ်ဘက်ခြံက အိမ်နီးချင်း မိန်းမနှင့် ရန်ဖြစ်နေတာကို မြင်ရတာကိုတော့ ကျွန်တော် သိပ် အံ့ဩတယ်။ သိပ်ကို အံ့ဩတယ်။ သန့်စင်လတ်ဆတ်တဲ့ စိတ်နှင့် ခြံထဲကို ဆင်းလာပြီး ပန်းပွင့်ကလေးတွေကို ချစ်တတ်တဲ့ မိန်းမ၊ ပန်းပွင့်ကလေးတွေ ငိုက်ကျနေရင် ပြန်ဖော်အောင် ဝိတ်ရှည်လက်ရှည်နှင့် တယုတယလုပ်တတ်တဲ့ မိန်းမ၊ မျက်နှာမှာ ညိုမည်းတဲ့ တိမ်တိုက်ဆီလို့ လုံးဝမရှိဘဲ အပြုံးနှင့် ကြည်စင်နေတဲ့ မိန်းမက ကိုယ့်နှင်းဆီခြံအပြင်ဘက်မှာ လူတွေနင်းချေလို့ ကြေနေတဲ့ ပေါင်းမြက်တွေ၊ သွေးတွေလိမ်းနေတဲ့ ပေါင်းမြက်တွေ၊ ကသောင်းကနင်းဖြစ်နေတဲ့ မြက်ခင်းတွေကို ဒီအတိုင်း ကြည့်နေတာကိုတော့ ကျွန်တော် သိပ်အံ့ဩတယ်။ သိပ်ကို အံ့ဩတယ်။

ကျွန်တော်တို့လူမျိုးမှာ အပျော်ဆုံးဆိုတဲ့ လူရွှေကို ပန်းပွင့်တွေကြဲချတဲ့ အစဉ်အလာ ထုံးစံ တစ်ခုရှိတယ်။ ဒီလေ့ထုံးစံဟာ ဘယ်လောက် လေးနက်တယ်၊ ဘယ်လောက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်ဆိုတာကို ခင်ဗျားတို့ စဉ်းစားမိကြရဲ့လား။ ပျော်ရွှင်မှုဟာ ပန်းပွင့်ကလေးတွေ ကျရောက်သလို သူ့ခြေရင်းမှာ အမြဲကျရောက်ပါစေဆိုတဲ့ သာမန်သဘောလောက်ဘဲ ထင်သလား။ သူတို့သွားရာ လမ်း တစ်လျှောက်မှာ မွှေးပျံ့တဲ့ ပန်းတွေ ဝန်းရံနေပါစေ၊ သူတို့လျှောက်တဲ့ မြေကြီးဟာ ပန်းတွေခင်းထားသလို

အိမ်ကံညက်ညောပါစေဆိုတဲ့ သံမန် သဘောလောက်ဘဲလို့ထင်
သလား။

‘ဒါလောက်တင်မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီထက်လေးနက်တဲ့အဓိပ္ပာယ်
ရှိပါတယ်။ မိန်းမတစ်ယောက် သွားရာလမ်း တစ်လျှောက်ဟာ
ပန်းတွေနှင့် ခင်းထားတယ်။

‘မိန်းမရဲ့ ခြေနှင့်မထိခင်မှာတော့ မြက်ခင်း၊ နင်းထိပြီးတဲ့
အခါမှာ ပန်းခင်းဆိုတဲ့ စကားရှိတယ်။ ဒါဟာ စိတ်ကူးယဉ်
တတ်တဲ့ ချစ်သူတို့ရဲ့စကားလို့ ခင်ဗျား ထင်သလား။ ‘သူ့ခြေ
အကြာ၊ ပန်းအလှလည်း၊ ဖူးကြပွင့်ကြ၊ လန်းရွှင်ကြလျက်’ ဆိုတဲ့
စာပိုဒ်ကိုကော ကဗျာဆရာ စိတ်ရှူးထပြီး ဖွဲ့ထားတာလို့ ဆိုချင်
သလား။

‘ကျွန်တော့်သဘောပြောရရင်တော့ ဒီစာဆိုဟာနည်းတောင်
နည်းသေးတယ်လို့ ထင်တယ်။ မိန်းမဖြတ်သန်း သွားရာ လမ်း
တစ်လျှောက်မှာ မိန်းမဟာ ပြုသူဖြစ်တယ်။ ဖျက်သူမဟုတ်ဘူး။
သူ ဖြတ်သန်းသွားရာလမ်းတစ်လျှောက်မှာ ပန်းပွင့်တွေဟာ ဖူး
လာကြတယ်။ ပွင့်လာကြတယ်။ အိပ်မသွားဘူး၊ ညှိုးမသွား
ဘူး။ ကျန်တော် အကျယ်ချဲ့ ပြောနေတယ်လို့ ထင်သလား။ ပန်း
ပွင့်တွေဟာ ပန်းချစ်သူရဲ့ ဥယျာဉ်ထဲမှာသာ ပွင့်လန်းဝေဆာ
ကြတယ်ဆိုတဲ့ စကားရှိတယ်။

‘ကြင်နာတဲ့ အကြည့်ကလေးနှင့် ကြည့်လိုက်ရုံနှင့် ပန်းပွင့်
ကလေးတွေ ဖူးပွင့်လာတာကို မြင်ရင် ခင်ဗျားတို့စိတ်ထဲမှာ မျက်
လှည့်ပြတာဘဲလို့ အောက်မေ့မှားဘဲ၊ ဒါထက်မကဘဲ ကြည့်
လိုက်ရုံကလေးနှင့် အဲဒီပန်းပွင့်ကလေးကို ပိုးမွှားတွေ အန္တရာယ်

က ကာကွယ်ပြီးသား ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ပိုပြီး အံ့ဩ
နေလိမ့်မယ်။

‘ဒါလောက်တင်မကဘဲ ဒီထက် ပိုပြီးလွှဲတဲ့ ပန်းပွင့်တွေ၊ ခင်
ဗျားတို့လိုဘဲ မျက်စိ နှစ်လုံး၊ နှာခေါင်းနှစ်ပေါက်ရှိတဲ့ ပန်း
ပွင့်တွေကို လန်းဆန်းလာအောင် လုပ်နိုင်စွမ်း ရှိတယ်ဆိုရင်
ခင်ဗျားတို့ ပိုပြီးတောင် ဂုဏ်ယူကြဦးမယ်။ ကျောက်ခဆောင်
တွေကြားထဲမှာ၊ မြက်ခင်းတွေပေါ်မှာ၊ စမ်းချောင်းတွေဘေးမှာ
အရှက်တွေစုတ်ပြတ်ပြီးနွမ်းကြနေတဲ့ပန်းပွင့်တွေရှိတယ်။ ဒီပန်း
ပွင့်တွေဆီကို ခင်ဗျားတို့ သွားမကြည့်တော့ဘူးလား။ ဒီပန်းပွင့်
တွေကို လန်းဆန်းအောင် မလုပ်တော့ဘူးလား။ ဒီပန်းခင်း
တွေကို စနစ်တကျ မပြုစုတော့ဘူးလား။ ဒီပန်းခင်းတွေကို
မြဲတော်မပေးတော့ဘူးလား။’

.....

ရပ်စကင်းဟာ ‘ကြာပန်းများ၊ သို့မဟုတ် မဟေသီတို့၏ ပန်း
ဥယျာဉ်များ’ ဆိုတဲ့ ဟောပြောချက်မှာ မိန်းမတို့အကြောင်းကို
အလင်္ကာတွေနှင့် ရှည်လျားစွာ ပြောထားပါတယ်။ မိန်းမတွေ
ဟာ မဟေသီများနှင့် တူတဲ့အကြောင်း၊ ယောက်ျားများကို
စနစ်တကျရှိမှု၊ သာယာမှုနှင့် အလှကို ပေးနိုင်တဲ့အကြောင်း၊
သူတို့ ကမ္ဘာအိမ်ကို၊ နိုင်ငံကို၊ ကမ္ဘာလောကကြီးကို သာယာ
အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ ကြီးမားတဲ့ တန်ခိုးစွမ်းပတားရှိကြောင်းကို
ပြောသွားပါတယ်။ ○

[ဤဆောင်းပါးများမှာ ‘ပန်ရပ်စုံမဂ္ဂဇင်း’ တွင် ၁၉၈၆ ဩဂုတ်လမှ
၁၉၈၇ မတ်လအထိ ဘာသာပြန် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်]